

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

FP
431
Tiska
Lof.

Iduns

JUL-
NUMMER
1901

Utgivare: Frithiof Hellberg.

Pris kr. 1:25

REFORM

är en nyhet på liförsäkringsområdet,

konstruerad och beräknad för Allmänna Lifförsäkringsbolaget af dess matematiker, professor E. Phragmén;

utmärker sig genom:

- lägre premier;
- ökade liförsäkringsbelopp, beroende på kursvinst;
- vanligen högre återköpspris;
- större lånevården;
- ökade fribrefsbelopp.

Därjämte lemnas äfven liförsäkringar efter 1800-talets bästa typer med ovanligt goda vinstvilkor.

Så ock barnförsäkringar samt lifräntor.

Allmänna Lifförsäkringsbolaget,

Stockholm, Vasagatan 10.

Aktiebolaget

Svensk Konstslöjdutställning

S. Giöbel.

Lektionskurser	Stor samling textilarbeten • Enklare & dyrbarare möbler Eleganta småsaker för julen	Lektionskurser
----------------	---	----------------

försäljningslokaler: Carl XII:s torg. Norrmalmstorg 3.

CARLSTENS PORTER

Välsmakande. Uppfriskande. Stärkande.

Rekommenderas.

PELLERINS MARGARIN

ÄR OCH FÖRBLIR

BÄST

BEGÄR DERFÖR

ALLTID

PELLERINS MARGARIN

GAHNELIT,

Vetenskapligt styrkt, starkast bakteriedödande munvatten.

Gahnelit-tandpasta * Gahnelit-tandpulver

Rena och bevara tänderna.

Gahnelit-lanolin-crème.

HENRIK GAHNS

MANULIN,

en utmärkt glycerinpasta för hudens skydd och vård.

HENRIK GAHNS

EAU ATHÉNIENNE

antiseptique.

Uppfriskar, stärker och bevarar hårrötterna.

HENRIK GAHNS

EAU DE COLOGNE

N:o 252.

fin och uppfriskande doft.

Henrik Gahns Aseptin Amykos Aktiebolag, Upsala.

Hofleverantör hos H. M. Drottningen.

Partilager i Stockholm hos EMIL FREDRIKSON.

Lärftskramhandel

Etablerad 1854

Stockholm · Drottninggatan 15

Rikstelefon 21 47

Allm. Telefon 58 10

JOH. ÖBERG J:or

SPECIALITET:

Damast &

Drälldukyger, Lakan och

Örngottslärfter, Handdukar, Hvita

väfnader, Näsdukar, Filtar, Sängtäcken,

Bolstervar m. fl utstyrselartiklar.

Smaka aldrig kaffe,

som är oblandadt, ty det kan vara ett gift, utan se alltid till att Ni får Edert kaffe blandadt med Stockholms Kaffe-Aktiebolags berömda

INTUBIKAFFE,

som af de mest framstående professorer och läkare erkännes göra kaffet hälsosamt, välsmakande och dubbelt så drygt som enbart kaffe samt att förhindra kaffeförgiftning. Paketer à 25 och 10 öre i alla Speceri- och Diverseaffärer. Då värdelösa efterrapningar förekomma, bör man noga tillse, att å hvarje paket är tryckt firmans namn, Stockholms Kaffe-Aktiebolag, ty endast dessa äro verkligt äkta och garanterade att innehålla den bästa och hälsosammaste kaffetillsättning.

IDUNS JULNUMMER

• 1901 •

UTGIVET AF
FRITHIOF HELLBERG

POETISKA BIDRAG AF FÖLJANDE FÖRFATTARE:

ESAIAS COLLIN, DANIEL FALLSTRÖM, ERNST HÖGMAN, ANNA M. ROOS.

PROSABIDRAG AF FÖLJANDE FÖRFATTARE:

ALFHILD AGRELL, SOPHIE ELKAN (RUST ROEST), ALFRED HEDENSTIERNA (SIGURD),
AMANDA KÉRSTEDT, SELMA LAGERLÖF, OSCAR LEVERTIN, GUSTAF LINDQUIST
(MARI MIHI), BIRGER MÖRNER, ANNA WAHLENBERG.

OMSLAGSBILD OCH ILLUSTRATIONER AF FÖLJANDE KONSTNÄRER:

RUTH ANDERSSON-MILLES, VICTOR ANDRÉN, GUSTAF ANKARCRONA, EDVARD
FORSSTRÖM, GISELA HENCKEL, HANNA HIRSCH-PAULI, JOHN KINDBORG, CARL
LARSSON, DAVID LJUNGDAHL, JENNY NYSTRÖM-STOOPENDAAL, GEORG PAULI,
ARTHUR SJÖGREN, GERDA TIRÉN, JOHAN TIRÉN.

STOR PRISTÄFLING

MED

ETT HUNDRA PRIS FRÅN 500 TILL 12 KRONORS VÄRDE.

— SE NÄRMARE HÄROM SID. 34 OCH FÖLJANDE I DETTA NUMMER! —

IDUNS JULNUMMER

1901

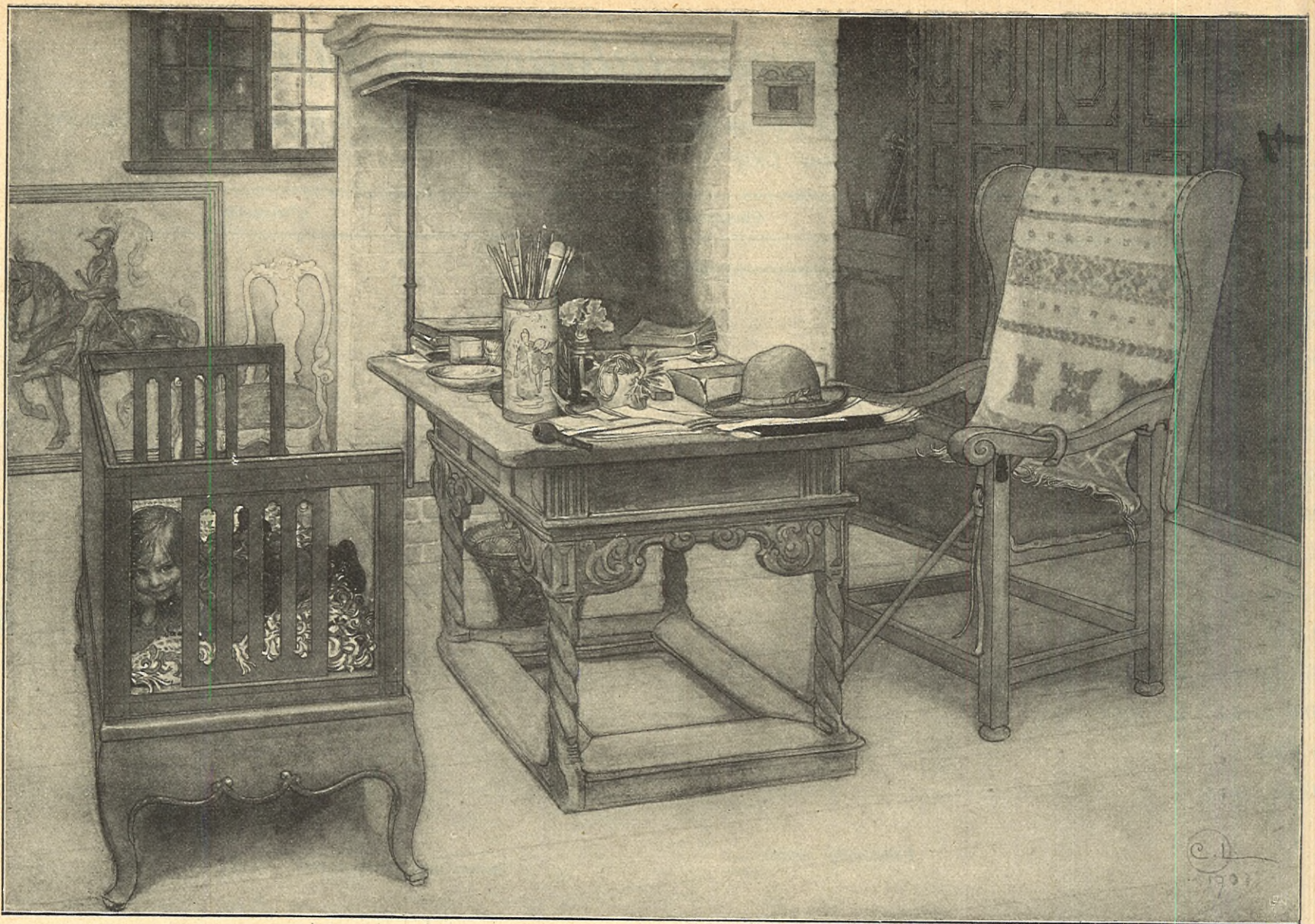
STOCKHOLM 1901
TRYCKT Å IDUNS KUNGL. HOFBOKTRYCKERI

ALLA KLICHÉER HAFVA UTFÖRTS Å
IDUNS KEMIGRAFISKA ANSTALT

SAMT OMSLAGET Å
IDUNS LITOGRAFISKA AFDELNING

STOCKHOLM 1901

”TITT-UT.” AKVARELL AF CARL LARSSON.

ETT AF DE populäraste numren i konstafdelningen å 1897 års stora utställning i hufvudstaden utgjordes af den serie akvareller, som utställts af *Carl Larsson*. Med mästarehand har den framstående och populäre konstnären här i klara färger tecknat en hel del förtjusande bilder från sitt idylliska hem i Dalarna. Genom dessa taflor har C. L. dokumenterat sig som familjelifvets och hemmets målare par préférence. Samlingen, som småningom växt ut till ett antal af 24 taflor, utgör nu en prydnad bland vårt Nationalmuseumskonstskatter.

Alltjämt återvänder dock den älskvärde konstnären till sina kära motiv från hemmet, alltjämt framtrollar hans pensel härifrån den ena förtjusande bilden efter den andra. Och eftersökta äro de från när och fjärran dessa konstverk; ända från Amerika ingå beställningar till höga pris.

Ett af de sista konstverken i denna serie, som utgått från den berömde målarens ateljé och tillika ett af de mest förtjusande är den här ofvan reproducerade akvarellen »Titt-ut». Genom älskvärdt tillmötesgående från konstnären har Iduns redaktion lyckats förvärfa detta konstverk och reproduktionsrätten till detsamma. Taflan reproduceras å vår litografiska anstalt och tryckes i 17 färger i originalets storlek, som är 55 × 38 centimeter. Den största omsorg nedläggas på arbetet, och konstnären har själf lofvat öfvervaka detsamma.

Så snart reproduktionen är färdig och godkänd af konstnären, kommer densamma att tillhandahållas Iduns prenumeranter till det ytterst låga priset af 3 kronor. Dess pris i konsthandeln blir 12 kronor. I likhet med utlandets större illustrerade tidningar vilja vi

på detta sätt göra en början med spridningen af goda reproduktioner af framstående konstnärers verk till billigt pris. Mer och mer framträder i det allmänna medvetandet vikten af att pryda våra hem och våra skolor med konstverk. Men då det naturligtvis endast är ett fåtal förunnadt att kunna lägga sig till med dyrbara arbeten i original, gäller det såsom högeligen önskvärdt att kunna åstadkomma goda reproduktioner af sådana, de där kunna säljas för ett pris, så att äfven ett mindre burget hem kan ha råd att pryda sina väggar därmed. Vi hafva som sagdt velat göra en början härtill och särskildt i detta afseende önskat bereda Iduns prenumeranter en förmån, som ej tillkommer någon annan än dem. Fram på nyåret skola vi tillhandahålla särskilda rekvisitionsblanketter för ändamålet.

Hvad Idun för öfrigt kommer att erbjuda sin talrika läsekrets under det nya året blir, i få ord sagdt, ett troget fullföljande af det program, som hittills följts och hvilket visat sig dragande nog att, såsom detta år varit fallet, nummer efter nummer vidga läsekretsen.

Naturligtvis komma vi som hittills att i ord och bild följa dagshändelserna, liksom vi och skola meddela porträtt af de märkligare män och kvinnor, som på något sätt stå i samband med dagskrönikan. Jämte det rikhaltiga illustrationsmaterielet skola vi ägna en alldeles särskild omsorg åt textafdelningen, hvars omfattning och värde stå vida öfver hvad andra veckotidningar ha att erbjuda. Sakliga inlägg och intressanta diskussioner i för hemmen viktiga frågor skola omväxla med kortfattade biografier, underhållande noveller och berättelser samt goda dikter. Romanbibliotekets nya årgång öppnas med en synnerligen under-

hållande och intressant ny roman, »För vind och våg», af den populära författarinnan *Anna Wahlenberg*. En af *Selma Lagerlöf* utlofvad längre novell är likaledes afsedd att inflyta i Iduns romanbibliotek under årets lopp, för så vidt den celebra författarinnan i tid hinner få den färdig.

För öfrigt skall vår sträfvan blifva att i alla afseenden häfda vår rangplats som *landets erkänt främsta illustrerade tidning*. Framåt och uppåt skall städse vara vårt valspråk. Och med stöd af den stora och intresserade medarbetarestab, som hittills välvilligt bidragit att göra Idun så rikhaltig och omväxlande, och hvaribland räknas ett flertal af våra främsta pennor, hoppas vi kunna ej blott binda vår hittillsvarande läsekrets kvar, utan ock betydligt utvidga densamma.

Kommer så härtill, att julnumret, hvilket som *gratispresent* till alla våra prenumeranter står utan motstycke i Skandinavien, fortfarande kommer att bibehållas, torde prenumerationspriset — 6 kronor för helt, 3 kronor för halft år — få anses synnerligen lågt i förhållande till den rikliga valuta som bjudes. Julnumret kostar ensamt kr. 1: 25.

De, som önska en elegantare och gedignare utstyrelse på Idun, hufvudsakligen beroende på användningen af ett betydligt tjockare och finare papper, hvarå illustrationerna bättre framtråda, kunna som hittills prenumerera på den s. k. *praktupplagan*, hvars pris är 8 kr. för helt år. Denna upplaga uthärdar jämförelse med utlandets bästa på samma område.

Stockholm i december 1901.

För Iduns redaktion
Frithiof Hellberg.

Blankett för "Iduns julnummer-täfling".

Med ledning af förteckningen å titelbladet har undertecknad på följande vis placerat författares och konstnärers namn vid de olika bidragen i Iduns julnummer 1901:

Bidrag	Författare	Illustratör
Julnumrets omslagsvignett		
Den heliga natten		
Sagan om Söndag		
»Klart» till lyckans land		
Kanske		
Syster Olives historia		
Nummer 39		
Kräftkalaset		
Kusinerna		
La longue fille de la Suède		
En historia om det som aldrig händt		
Där kärleken går fram		
I kölden		
Goda vänner		

Fullständigt namn: .....

Prenumerant å Idun för år 1902.

Fullständig postadress: .....

KAMRATEN,

illustrerad tidning för Sveriges ungdom,

har under sin nu snart tioåriga tillvaro genom sin varmt fosterländska och verkligt ungdomsfri-ska anda hos såväl föräldrar och målsmän som hos de unga själfva allt mera befast sin rang-ställning som vårt lands förnämsta ungdoms-blad. Dess upplaga har också varit i jämnt stigande, och då vi nu anmäla dess 10:de år-gång, är det i den förhoppning, att skarorna af dess vänner och läsare än ytterligare skola ökas. Visst är, att för det ringa priset af 3 kr., som hel årgång kostar, ingen ungdomens vän kan finna en värdefullare, mera välkom-men och för hela året varaktig julklass åt de unga än ett prenumerationskvitto på Kamraten för 1901. Under redaktion af Frithiof Hellberg och Johan Nordling och under medverkan af flere bland vårt lands högst uppskattade ungdomsförfattare och tecknare utgifves Kamraten äfven under nästa år med två sextonsidiga nummer i månaden samt till jul ett extra in-nehållsrikt och präktigt utstyrdt julnummer. Med sitt omsorgsfullt valda och omväxlande innehåll är Kamraten lika väl ägnad för flickor som för gossar, hvilka i dess uppfostrande och lärarika uppsatser, i dess underhållande berättelser och skildringar från alla historiens, vetenskapens och fantasiens områden, i dess rikhaltiga afdelningar för idrott, slöjd och lekar, i dess talrika intressanta pristäflingar af skilda slag finna outtömliga källor af ädel underhållning och roande förströelse.

Ett varmt erkännande och en för hvarje år glädjefullt stegrad framgång har Kamraten rönt för sina sträfvanden att verka för en varm

fosterländsk kamratanda mellan Nordens ung-dom. Dessa sträfvanden ha särskildt tagit ge-stalt i den skandinaviska ungdomskorrespon-dens, som genom Kamraten ordnats mellan jämnåriga i de nordiska länderna, som redan burit lofvande frukter i riktning af en ädel skandinavism, och som i nuvarande stund räk-nar ej mindre än omkring 3,000 deltagare. Endast för tillfället att få deltaga i denna kor-respondens bör ingen fosterlandsälskande svensk gosse eller flicka försumma att till nästa år rycka upp i »kamraternas» led.

Bland de många nyheterna i Kamratens litterära innehåll för det kommande året vilja vi till sist endast framhålla en genom hela år-gången fortlöpande följetong: »Dödshålans hem-lighet», hvilken ovanligt spännande och intres-santa äfventyrsberättelse med sina talrika illu-strationer i bokhandelsvärde ensam motsva-rar hela prenumerationspriset.

IDUNS MODETIDNING.

Liksom Idun förvärfvat erkännande som den obestriddigen förnämsta illustrerade familje-tidning i vårt land, så har ock den från sam-ma redaktion utgifna Iduns Modetidning inom sitt område intagit hedersplatsen som den full-ständigaste, innehållsrikaste och elegantaste modejournal Norden äger. På 6 olika språk har detta kontinentala organ för allt hvad till den kvinnliga dräkten hör uppnått en upp-laga på mer än 300,000 exemplar — något som bäst torde tala för dess värde och däraf betingade popularitet! Iduns Modetidning ut-gifves äfven nästa år i tvänne olika upplagor, båda med två stora 8-sidiga nummer i måna-

den, hvartera innehållande 70—80 utmärkta illustrationer samt åtföljda af en stor dubbelsidig mönsterbilaga af enastående rikhaltighet. Med den dyrare upplagan — den s. k. plansch-upplagan — följa dessutom en gång i hvarje månad en präktig modeplansch i färgtryck med de modernaste hårfrisyrer på baksidan samt som en synnerligen värdefull och allmänt omtyckt gratispresent:

IDUNS HANDARBETSTIDNING

hvilken af framstående kvinnliga konstnärer på detta område — det nu så högt utvecklade och öfver hela världen ryktbara svenska handarbetet — fylles med idel nykomponerade originalmönster för alla slags kvinnliga hand-arbeten, broderier, läderplastik, glöddritning m. m.

Prenumerationspriset för helår å plansch-upplagan förblir som hittills endast 5 kronor, å den billigare upplagan (utan planscher och handarbets-tidning) 3 kronor — ett i förhål-lande till det enastående rika materiel, dessa tidningar bjuda, synnerligen billigt pris!

BARNGARDEROBEN

denna alla mödrars ovärderliga skatt och hjäl-preda, utgifves äfven under nästa år efter sam-ma bepröfvade plan som hittills. Med sitt en gång i månaden utkommande 8-sidiga num-mer, innehållande bortåt ett hundratal illu-strationer öfver allt, som hör till våra barns dräkt från de spädaste åren till vuxen ålder, och åtföljdt af en stor dubbelsidig mönsterbilaga, ersätter tidningen mångfaldt den ringa prenu-merationsafgiften af 3 kronor pr år genom den nytta och den besparing, som dess prak-tiska vinkar och råd bereda hvarje hem.

Ofvanstående publikationens utgifvare är fortfarande: Frithiof Hellberg.

DEN HELIGA NATTEN.

Nu faller snön så hvit och skär
ur molnens tysta sköte,
och skogen hvita kläder bär
sin högtidsnatt till möte.

Nu ringer en osynlig hand
i djupets sjunkna klocka,
och stjärnorna i gyllne brand
på himmelen sig flocka.

Nu få de stumma kreatur
det stora talets gåfva,
och fällornas och stallens djur
gudslånet stilla lofva.

Nu sätter borgherrn ljus vid ljus
i höga silfverstakar,
och fattigmannen i sitt hus
vid ensamt grenljus vakar.

Nu hålla rymdens fåglar fest
i gårdens gula nekar,
och tiggaringen såsom gäst
är med i barnens lekar.

Som vax nu smälter hårdhet ner,
och mörka sinnen ljusna.
Den girige sin penning ger
åt svultna och åt frusna.

Nu vandrar saknan stilla ut
till hvita kyrkogårdar
och lägger hoppfull sin tribut
på kära dödas vårdar.

Nu våldet i sitt segerlopp
gör halt med svärd i skidan,
och de förtryckta blicka opp
i aningsfull förbidan.

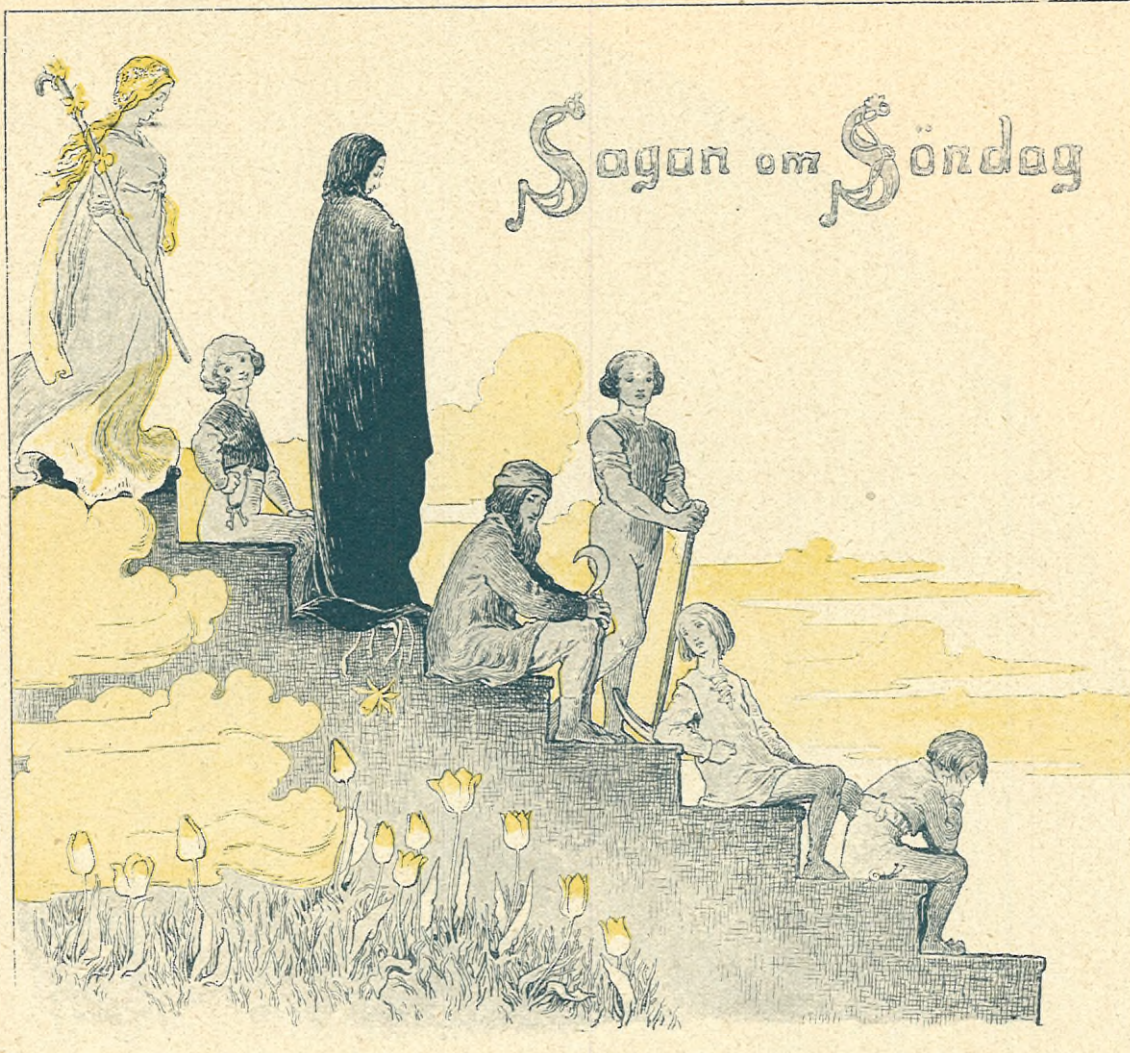
Ty stilla sjunker nu och blid
den helga julenatten
i drottningmantel hvit och sid
kring jordens land och vatten.

Ett gyllne diadem hon bär
af stjärnor kring sitt äne,
och skogens träd och djuren där
de buga djupt för henne.

Med hvit, jungfruligt liten hand
hon stryker harpans strängar;
då lyssnar sjö, då lyssnar land,
då lyssna berg och ängar.

Och jordens folk af skilda slag
och skilda religioner
de våga tro en hoppets dag
vid dessa milda toner.

Ett barn, så säger harpans brus,
skall världens skuld försona
och göra världen god och ljus —
ett barn med törnekrona . . .

CH MARGARETA, knäböjande i
brasans varma reflexer, be-
rättade med sin milda röst:
Alla dagarna sutto på ste-
gen i evighetens trappa och
väntade på sin syster Sön-
dag.

»Där ser man,» sade Mån-
dag, den sömnigaste och mest vårdslöst
klädda af bröderna, »hvad det vill säga att
ha en flicka till öfverhufvud. Söndag blir
ju aldrig färdig.»

»Åh,» gäspade Tisdag, som var blek och
gänglig, men litet kraftigare till växten än
brodern, »jag tycker hon kommer tids nog,
jag. Komme hon ej alls, hade vi, hennes
bröder, det bra mycket trefligare och blefve
bra mycket mer firade. Nu skall allt godt
och allt roligt gömmas åt Söndag, för-
stås.»

»Gräla inte på Söndag, ni pojkar,» sade
nu Onsdag, en satt, hurtig pojke, och högg
med svingande kraft en guldflixa ur tidens
gyllene schakt. »Fanns ej Söndag, fick jag
väl aldrig hvila vare sig armar eller ben.
Veckan, det trollet, får ju aldrig nog ut-
rättadt, och ni, Måndag och Tisdag, duga
just ej stort till.»

»Yfs lagom du, Onsdag,» inföll nu Tors-
dag, en mogen man med långt skägg. »Ar-
mar äro nog bra, men vett är bättre. Tänk
hur Söndag skulle fläcka ned och slita sön-
der sina vackra kläder, om jag ej ständigt
höll stegen i vår trappa polerade och blanka

och så ifrigt skar ned evighetens himmels-
sträfvande buskar och träd!»

»Ja, så kallas du också 'Skär-torsdag,»
gäckades Onsdag.

»Han borde hellre kallas 'hack'-torsdag,»
sade Tisdag sömnigt. »Han hackar ju jämt
och på allt.»

»Ni stör mig i mina tankar,» sade nu
Fredag, den längste och mörkaste af brö-
derna samt så djupt sorgklädd, att han
tycktes insvept i mörker.

»Endast den, som tänker, arbetar; jag
tänker ständigt.»

»Och blir aldrig färdig,» svingade Onsdag
ut, på samma gång som han högg loss
ännu en kraftig flisa af guld: »Stackars
'Långfredag'!»

»Ja, nog är Fredag lång, alltid,» skrat-
tade Lördag — en pigg, glittrande pojke
med lockigt hår och gropar i de rosiga
kinderna, »men omtyckt är han ej. Det är
jag, som är omtyckt! Lördagen är den
bästa dagen i veckan, säga människorna.
Jämt ropa de: 'O, om det bara vore lör-
dag'!»

»Ja, det kelandet har du,» sade Måndag,
»därför att du håller upp släpet åt Söndag.
Du skulle nödgas städa efter all hennes
omstädnig, som mitt göra är, så skulle du
vara så lagom älskad.»

Nu hördes lätta steg, och så stod där i
de gyllene skyarne deras syster Söndag.

Hon bar en dräkt af regnbågsstrimmor,
hennes ansikte var ljuft och fullt af kär-

lek, och när hon log, utstrålade från henne ett sådant ljus, att alla människor, som däraf träffades, måste kasta sig på knä för att icke bländas.

»God dag, gossar,» hälsade hon gladt och höjde sin gyllene vandringsstaf, så dess blad af glittrande solstänk sakta rasslade.

»Ha' ni längtat efter mig?»

»Ja, ja,» ropade utan undantag alla bröderna, till och med den knotande Måndag.

»Jag har ej kunnat komma förr.» — Söndag suckade litet. — »Det är ett sådant arbete att sätta på sig alla mina klädnin- gar. Men nu är det gjordt ändtligen. Gif plats, Lördag, gif plats!»

Med mjuka fingrar löste Söndag de gyl- lene hakarna i sin regnbågsdräkt och ska- kade öfver kanten till evighetens berg var- ligt ut de tusenfärgade flikarna, låtande dem som skimrande glimtar fladdra ut öf- ver världen.

Under regnbågsklädningen bar hon en dräkt af gnistrande juveler och svarta mus- selpärlor, under den en af sippor och löf, under den en af vågskum och himlens azur, under den en af Indiens spindelnäs- väf, under den en af korallens blodröda slingor, under den en af vaggande lotus- blommor, under den en af idel drömmar, och den var allra fagrast.

Ja, i hundratal kunde hennes klädnin- gar räknas, och hon skakade sönder dem alla och strödde flikarna för vinden, och så hände att där en strimma af hennes dräkt fastnade eller en pärla, en blomma eller en juvel föll, blef det ljus och jubel och ödmjuk kärleksglädje i sorgsna männi- skohjärtan. Till sist lutade hon sig så djupt ut, som om hon ämnat kasta sig ut, och ska- kade sönder sin stafs glimmande solstänk.

»Så,» sade hon med en djup suck af lättnad, »nu är mitt dagsverke slut. Nu ändtligen får jag vara mig själf». Den dräkt hon nu bar var väfd af snöhvita månstrå- lar, på hufvudet skimrade en stjärna af skälfvande glans, och i handen höll hon en spira af liljor, med doft så stark, att af den äfven åt brödernas kläder skänktes en svag, aldrig helt utplånbar vällukt.

»Kom nu, gossar,» — Söndags röst blef smekande i sin mildhet — »så skall jag berättat något vackert för er.»

Ja, så satte sig Söndag på det öfversta steget i Evighetens skimrande trappa och började att för bröderna förtälja ljufva, un- derbara sagor ur evighetens stora gyllene, för dem evigt förseglade bok.

Dagarna lyssnade med spänd ifver. Men så reste sig Måndag varligt upp och gled sakta ur ringen. Kort därpå var det Tis- dag, som gled ut ur brödernas krets.

Så försvann Onsdag, så Torsdag. Men då rätade den mörke Fredag ut sig i hela sin längd och ropade med hotande tonfall.

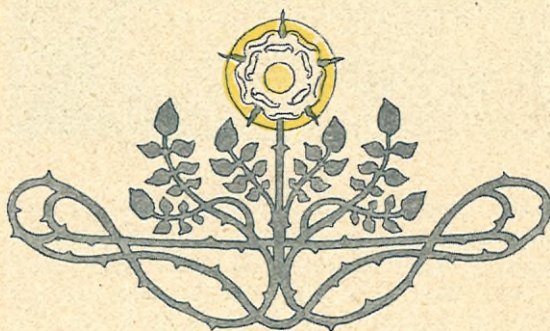
»Ve dem, när de komma tillbaka. Ve dem, som fly, när Söndag täljer sina sagor!»

Men då förvandlades Söndag från en öm syster till en mäktig, strålande drottning,

och i bestraffande makt föllo orden från de vackra läpparna:

»Nej, ve dig, du mörke, som dömer Guds ordning. Att dagarna höra männi- skorna till, det vet du, alla, utom jag, som hör Gud till, och därför har jag också blif- vit nämnd till eder drottning. Gå bort, du hotande, och fyll ditt värf. Vet, att den som dömer sina bröder, dömer Gud!»

Då gick Långfredag motvilligt bort för att knotande fylla sin plats i Veckans ar- betslag. Men Torsdag, han som växt sig vis och stark genom att polera stegen i evighetens trappa, smög sig sakta på sin plats vid Söndags fötter och tecknade med diamantstift upp de fagra undersagor, som hon täljde.

»KLART» TILL — LYCKANS LAND!

ÄR VÅR TID verkligen så »lätsinnig», som man påstår? Kanske; men i vissa fall är den allvarligare än de flesta af sina föregångare, och särskildt har en ung, fattig människa, som ännu kämpar för sina första brödbitar, för rättigheten att helt enkelt få fin- nas till här på jorden, det nästan alltid kno- gigt och ofta rätt bekymmersamt.

Ätminstone var detta fallet med ingenjör Gustaf Ek, för hvilken en hel del saker kommit litet avigt här i världen, nu senast det, att han vid själfva jultiden af sin förman skickats ut för att undersöka arbetspriser och material- förhållanden för anläggande af en — vatten- ledning med byggnader och allt tillbehör i en liten sydsvensk stad.

Ätminstone för icke fackmännen är idéasso- ciationen mödosam mellan vattenledningsar- beten och hårdfrusen mark i juletid.

På själfva julafton var han ensam, ty fir- man var ny och aflönade kient, och hans för- synta väsen dref honom ej heller att genast söka sällskap, som ju alltid kostade något. Och golfvet i hans rum hade springor, och väggarna drag och dagern var klen, ty rummet var billigt och det behöfde det vara.

Han hade inte haft tid att vara ung, och hjärta, hufvud och nerver stretade mot att fungera som hos en gammal. Oftast kom arbetet, som hvarken gaf tid att längta eller känna, och löste konflikten, precis såsom nu: »Dags- verken strax efter källossningen 1,50, under slättern och skörden 2,50, tegel till vattentornet 37,85 per tusen, ökdagsverken 4 kronor, virke ganska billigt, låt oss se — — —»

Där buro de en julgran förbi och målarens barn på nedra botten uppstämde redan nu, julaftons förmiddag, i förtid sin lilla glädjelåt:

»Och nu är det jul igen,
Och nu är det jul igen!
Och julen varar väl till påska.»

Det hoppades nu Gustaf Ek, att åtminstone hans jul inte skulle göra, ty det var i alla fall en dyster jul. Bara kvällen väl vore öfver!

Egentligen var han en glad gosse, endast sju och tjugu år, och lifvet hade redan nupit honom hårdt; men ibland, när han för ett ögon- blick drog andan i uppførsbacken, tyckte han att det såg fasligt grått ut. Ensam i lifvet, utan en dörr, som riktigt villigt och gärna skulle öppnats för honom ens på julafton. Skulder, som tryckte och hvilkas betalande sväfvade långt borta i det blå, trots all sparsamhet. Klana arvoden och vid minsta min af önskan om något mera: »Ja, för all del, det är lite betaldt; men — världen är full af unga, kunniga män, som inte begära bättre än att få visa, hvad de duga till. Var god säg bara ifrån, så få vi se oss om!»

Det hade hänt ibland, att en glimt af sol, en doft af vår, en bris af sommarvind lätt strukit öfver hans stig, men de hade nästan gjort honom rädd, vare sig de kommo från unga ögon eller glada skratt. Han hade alls ingen tid att hvila och alls ingen mat att äta, om han hvilade.

Mat, ja! Det var ju julaftons middag och han åt den på den lilla stadens näst bästa restaurant. Han åt en liten och bränd chateau- briand i en liten och tarflig matsal med stora stoppar på duken. Alldeles ensam. Flickan, som serverade, såg spörjande medlidsam ut. Julafton håller folk sig i regeln hemma, och den, som intet hem har, blir ju oftast bjuden till någon. Genom dörren trängde skratt och glada röster. Tre af restaurantens »abonnter», som verkligen inte blifvit »bortbjudna i familj» på själfva julafton, hade källarmästarn för- barmat sig öfver, och de »doppade i grytan» just nu därute med hans närmaste.

Yngsta flickan, som ännu bar kort klädning, sneglade på honom i smyg genom dörren till serveringsrummet och såg sedan menande på sin mamma, som drog henne därifrån och hvi- skade: »Nej, nej, Sigrid! Inte en vildt främ- mande människa! Det skulle abonnenterna icke tycka om.»

Han drack kaffe och kostade på sig ett glas punsch alldeles solo. Det var ju jul. Hans tankar sökte hålla fast vid schaktningsarbeten och tegelpris, men de strejkade. Det var ju jul. Slutligen beslöt han, nästan i raseri, att något familjesamband skulle han ha på jul- afton, och så gick han ut i korridoren till telefonen för att begära samtal med sin s. k. faster, d. v. s. hans fars kusins änka, en gammal ensam kaptenska, som var inackorderad hos en rådman i grannstaden. Hon hade aldrig brytt sig om honom och han ännu mindre om henne. Men det var ju jul.

»R . . . r . . . r . . . rataplång . . .»

»Centralen.»

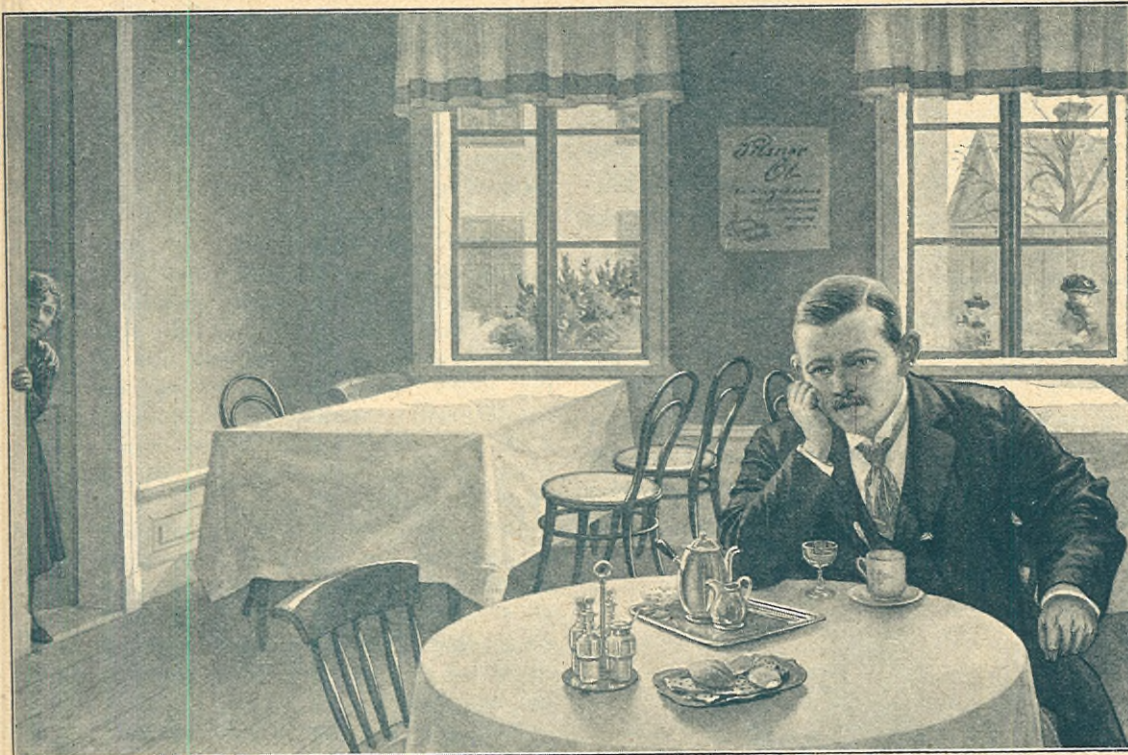
Han ryckte till och hans kind vardt röd. Resten af telefonbeställningen beordrades af honom i en ton, som kom serveringsflickan att undra, om han kunnat bli vimmelkantig af ett enda glas punsch. Nu vände han sig mot henne, och hans ögon glänste, som om han fått Soria Moria slott till julklapp.

»Finns där en fröken Andersson på tele- fonen?»

»Vet inte. Ska' fråga abonnenterna. Tele- grafkommissarien är själf därute och doppar.»

Där fanns två fröknar Andersson vid tele- fonen.

Det var nu nästan mer än tillräckligt; men han visste i alla fall, hvad han visste. Han hade haft nog af de få orden i telefonen; det kunde ej vara någon annans röst än hennes, hvilken en gång — det var nu hela två år sedan — kastat en strimma af sol, en fläkt af vår, en doft af blomster öfver hans stig.

Och han hade skuggat blicken mot solglansen och ilat undan vårdoften och sökt att glömma, ty ingendera dugde vare sig till middag eller rock eller ränta å sparbankslånet.

Men midt i hvardagslivets grått i grått, då minnet smekte gömda hjärtesträngar i kulna dagar och sträfsam tid, hade där i hans inre klungit dämpade toner i en främmande rytm, som sjöngo om vår och spirande brodd, om ock allt syntes öde för blicken.

De hade träffats vid en liten järnvägsstation, några få dagar, bland främmande folk och under mycket arbete för honom, då han var sorgsen och trött, och hon var blyg och nästan ett barn, och det hade just inte varit mycket svårt att skiljas.

Men nu hade hjärtesträngens ton kommit igen, äfven i det yttre förnimbar, en röst med kända tonfall, buren af den prosaiska koppartråden, i ett ögonblick då han kände sig mera ensam än någonsin.

Han gick fram och tillbaka utanför det lilla gamla, gråa huset, som rymde telefonstationen i den gamla, lilla, gråa staden, där man ännu höll på hälg och samlif, och där själfva telefonfröknarna blefvo fria klockan nio på julafton.

Han hade skaffat sig reda på, att ingen af dem bodde i samma hus, som stationen var inrymd i, och att middagsvakten räckte ända till kvällen.

Där var blott en utgång åt gatan och där hade han patrullerat i en och en half timme, då hon kom, alls icke vacker, men smärt, gullhårig och ung, så medlidansvärdt ung, i en filhatt, som var ful, och en kappa, som var nött, så fruktansvärdt nött.

»God afton, fröken Elin!»

Hon spratt inte till, lät ej höra något utrop och försökte ej med att låtsas leta i sitt minne efter hvem han var. Men kinden blef röd och den lilla handen darrade i sin svarta, spruckna handske, då hon räckte honom den.

»God afton, ingenjör Ek! Jag visste ni var i staden; jag kände igen er röst i telefon i middags.»

»Hm! Ni kom ihåg min röst?»

Det slog henne med ens, att det borde icke en ung, blyg flicka gjort, i allt fall icke tillstått. Men nu var olyckan skedd; hon hade rakt inte annat att göra än böja hufvudet och hviska:

»Ja.»

Om hon mindes den! Den hade klingat i hennes öron hela tiden sedan. Var det verkligen två hela år? undrade hon och såg upp på honom, där han gick bredvid henne, smärt,

mörk, litet tafatt och föga djärfvare än hon, men glad, som våren sedan frosten är slut, och tanklös, som ungdomen, då intet yttre svider.

Hon hade varit här i tre månader och gick för att fira jul hos skräddaränkan, där hon bodde, och hoppades att sonen i huset, som var snickare och allt drack litet, skulle sofva nu. »Hemmet?» Nej, det var slut med det tarfliga hemmet vid den lilla järnvägsstationen, för mamma var död och pappa redan omgift nu.

Så talade han om, hur han hade det och hur det kom sig, att han julade där i staden.

»Vi ha just inte någon rolig jul vi,» sade hon och skrattade.

I middags hade hon sagt detsamma åt den andra fröken Andersson på centralen; men då grät hon.

De gingo förbi hem med gran och ljus och jubel af stojande barn och de mötte förse-nade affärsmänniskor med paketer i hand och glans i blick och snabba steg, som skvallrade om längtan.

Och — ja, så var det intet mer. Så skildes de vid skräddaränkans dörr, och hon sade, att det var riktigt roligt, att de träffats ännu en gång, och han hoppades, att han skulle riktigt få språka ut med henne, medan han var kvar i staden. Kanske blefve han en af dem, som till sommaren skulle leda själfva vattenledningsarbetet. Hon visste ej, om hon var kvar då. Hon hade inte ordinarie plats, hon kunde godtyckligt skjutas öfver allt Sveriges land, lilla Elin Andersson.

Men då hon kom in, låg där ett sagoskimmer öfver den kopparriga skräddaränkan och hela hennes hus, den vattenspädda risgrynsgröten och det smala grenljuset.

Och Gustaf Ek gick hem genom köld och snö, ensam och med uppslagen rockkrage, utan möjlighet till värme vid en huslig hård på julekväll, utan tänkbarhet till ett vänligt ord under det tak, i hvars skygd han sökte hvila.

Men hans hjärta var en triumfators och hans röda, en smula löjligt utstående öron hörde osynliga musikkärer spela segerhymner bredvid honom.

Åh, den ungdomen!

Skulle formlösa tankar en gång taga verklig gestalt? Gud vet! Lifvet är så grått, uppförstigen så brant för den fattige, trängseln nu för tiden så stor äfven omkring magra fat, och det är rysligt fullt, men sorgligt sant, att magen ofta tar ut sitt före hjärtat.

Och därför häfvade också Gustaf Ek tillbaka för att ge bestämda konturer åt sitt sago-slott, att tänka sig plats och tid för dess grund. Men han kunde inte hindra slutna ögon att se en smärt, gullhårig och ung gestalt eller ett par stora, blåa, barnsliga ögon att lysa klarare än några julens yttre ljus i det billiga, torftiga, dragiga rummet på julekväll.

Men när hans egna ögon slöto sig på allvar och sömnen kom, då blef det riktigt galet. Då tyckte han, att han stod långt, långt fjärran, i längtans land, vid brädden af lifsödets flod, höll i handen en lur af guld, besatt med skimrande rubiner och ringde ett hvarf för hvarje slag hans hjärta slog.

Och stilla, men dock så klart, fjärran och dock så nära, tyckte han sig höra en röst, som var Elins, svara:

»Klart — till lyckans land!»

Då tyckte han, att tid och rum veko undan och rymden jublade. Men det var bara vinter-nattens skuggor, som veko för kyrkoljus, och julottans klockeklang, som tonade öfver Skrå-köping.

Kanske —

BIDANDE dödens ängel
stod vid hans hufvudgärd —
»Ack, ej ännu,» han sade,
»kan jag lämna vår värld.»
Re'n kring hans panna kylig
fläktade vingen af snö —
»Ack, ej ännu!» han sade,
»Ännu kan jag ej dö.»

»Nej, jag vet det,» han sade,
»än skall ej hän jag gå.
Tusen de skönaste sånger
doge ju då också.
Gud har själf mig gifvit,
lagt dem ned i mitt bröst,
och Han kallar mig icke,
förr'n jag fått ge dem röst.»

Stilla släcktes af döden
feberglödande blick.
Bort ifrån lifvets solsken
anden dröjande gick.
Jordad blef med den döde
hans stora hemlighet —
att världen en skald förlorat
ingen i världen vet.

Äran, som lyst blott i drömmar,
sloknade tyst och dog;
lyran, som knappast klingat,
döden i stycken slog;
svällande rika knoppar
tidiga frostén tog.
Vår Herre har råd att slösa,
Vår Herre har själar nog!

Dock — hvem vet det? — måhända
det, som förfryser här,
växer upp stort och härligt,
blommar i glädje där.
Kanske att intet förspilles —
kanske blir lif af hvar frö!
Kanske däruppe sjunger
skalden, som ung måst dö.

Kanske Vår Herre behöfde
för sina änglar små
nya sånger att sjunga,
när som de harpan slå,
tog så upp ifrån jorden
en, som bar i sitt bröst
tusen de skönaste sånger,
bidande att få röst.

Och uti paradiset
soliga helgedom
strax de sofvande knoppar
öppnas till härlig blom,
strax från hans läppar klinga
ilande, sköna ord,
utan den kamp och ångest
hvarmed de födas på jord.

Lyssnande samlas kring honom
änglar med cittror af gull —
oskuld kring pannan skimrar,
blicken af drömmar är full.
Fagraste visor, sprungna
ur hans glödande håg,
komma nu dallrande åter,
burna af toners väg.

Ty af serafer sättas
genast de i musik.
Snart de klinga hans sånger
öfver allt himmelrik.
Ej behöfver han tänka
på att få dikt i pränt:
änglar med guld dem skrifva
sirligt på pergament. —

Herre, vi veta så föga,
Herre, vi litet förstå.
Högre gå Dina tankar
än våra tankar nå.
Kanske att intet förspilles —
kanske blir lif ur hvar frö —
kanske däruppe blomma
knoppar, som här måst dö.

SYSTER OLIVES HISTORIA.

DET VAR på akterdäck på en stor utländsk ångbåt, där människor från många olika håll voro församlade. De flesta voro engelsmän eller kunde åtminstone tala engelska, men där funnos också några bland de resande, som talade franska, och dessa hade blifvit sammanförda af språket och bildade oftast en grupp för sig. Där sutto alltså ett par äldre fransmän, en officer och en konsul, ett par belgiska damer, en italiensk barmhjärtighetssystem, en gammal fransk präst och en ung parisare, som tycktes vara något slags artist, målare, bildhuggare eller hvad det nu kunde vara.

En afton sutto de båda äldre herrarna och talade om engelsmännen. De gjorde en liten studie öfver dem, såsom fransmän bruka, och jämförde dem med sig själfva på ett mycket älskvärdt och roande sätt. Men plötsligen blandade sig en af damerna in i samtalet.

»Nej, mina herrar,» sade hon. »Ni hafva ännu inte nämnt hvad som är den allra väsentligaste skillnaden mellan dem och er.»

»Å,» sade den ene gamle herrn, han som kallades konsul, »den allra väsentligaste skillnaden, har ni funnit ut den, ni?»

»Ja, jag har funnit ut den. Den består däri, att de alla hafva en kallelse. Fråga dem, så skall ni få höra. Alla här ombord hafva en kallelse. En skall lära oss att uppföda kani- ner, en att aldrig äta kött. Den där herrn ämnar omvända turkarna, och den där borta skall uppfinna en lufttorped.»

»Men vi då,» sade konsulen och kastade en snabb blick på sina medresande, »vi sakna väl icke heller människor med kallelse.»

»Jo,» sade den lilla belgiskan, »ni stanna i det stånd, där ni äro födda eller ni blifva hvad era föräldrar önska, att ni skola blifva. Ni låta lifvet leda er. Men de där andra vilja taga lifvet och oss alla i släptåg och leda dem, dit de vilja.»

»Nåja,» sade officern, »förutsatt att ni har rätt, madame, så föredrar jag att lefva bland folk utan kallelse. De äro outhärdliga de, som gå och bära på en kallelse.»

»Syster Agnese,» utbrast konsulen och vände sig till barmhjärtighetssystemen. »Ni har ju många fransyskor i ert samfund. Har ni funnit dem utan kallelse?»

»Tyvärr, monsieur Bartout,» sade barmhjärtighetssystemen och smålog, »tyvärr kan jag ej komma er till hjälp. Jag tror ej, att vi blifva sämre barmhjärtighetssystemer för den skull, men det är ej många af oss, som vårda sjuka där-

för, att det varit vårt lifs kallelse. Utan oftast är detta något, som vi varit glada att få ägna oss åt, då allt annat brutit.»

»Och ni då, herr abbé?» sade Bartout och vände sig till prästen.

»Ack, ack,» sade den gamle mannen, »det är så länge sedan. Jag har varit präst hela mitt lif. Men jag tror, att det var abbé Vertois där hemma, som rådde min far att sända mig till seminariet.»

Monsieur Bartout vände sig nu till den unge fransmannen.

»För min del, monsieur,» sade konstnären, »missstror jag kallelsen. Den för bara på villo- vägar. Jag arbetar med färger och penslar, därför att detta är det naturligaste för mig. Jag skall säga er, vi äro alla en smula målare i min familj.»

Efter detta yttrande glömde man alldeles bort, att man vid samtalets början utgått från att jämföra fransmän och engelsmän. I dess ställe började alla tala om anlag och om kallelse, och man anförde flere exempel på, i hvilka egendomliga förhållanden människor råkade, då det inträffade, att dessa två saker ej stämde öfverens.

»Jag har alltid sökt att hålla alla hugskott borta och göra hvad jag har anlag för,» sade officern. »Ingen bär sig så galet åt som den, hvilken rusar åstad på grund af sin kallelse.»

»Jag känner en stor författare,» sade en af damerna, »som ansåg sitt lif förfeladt, därför att han ej blifvit balettmästare. Han påstod alltid, att detta varit hans kallelse, olyckligtvis hade han blifvit förhindrad att följa den.»

»Detta påminner mig om min stackars vän, pater Meunier,» sade prästen, »han kände sig kallad att gå till Kina som missionär, och han gjorde så, men han måtte ju hafva misstagit sig, ty därute lät han omvända sig till Buddhaismen.»

»Kallelsen är den störste af alla gyckel- makare,» sade målaren. »Den bara gäckas med människorna.»

Bartout ensam stred för det härliga i att handla på grund af detta högre nödtvång, som kallas kallelse.

»Men, monsieur, jag kommer nu ihåg, att jag kände en af era landsmaninnor, som hade haft en kallelse,» sade sjuksköterskan. »Den hade visserligen ej afseende på sjuksköterske- kallet, men i alla fall... Om ni tillåter, skall jag berätta er hennes historia. Hon var en af våra allra bästa sköterskor, hon tillhörde samfundet, långt innan jag kom dit, och var den, som lärde mig yrket.»

»Syster Olive,» började barmhjärtighetssystemen, »var en fransyska, men så olik alla fransyskor

jag sett, att jag först tog henne för att vara en tyska eller schweiziska. En fransyska skulle enligt min tanke antingen vara en vacker, fetlagd kvinna med olivbrun hy och spelande bruna ögon eller ock vara liten, förfinad, bestå af rakt ingenting. Syster Olive däremot var lång, en smula torr, inte vacker, men kraftig och munter, med ett ansikte, som man kunde lita och tro på.

Och ännu mer förvånade mig hennes utseende, då jag så småningom fick veta, att syster Olive varit en storhet, en ryktbarhet, att hon en gång varit mademoiselle Olive Miteau, att hon hade bott i en stor våning, hade kört omkring med egna hästar och hade umgåtts med allt fint folk i Europa.

Syster Olive hade varit skådespelerska, innan hon blef barmhjärtighetssystem, och en stor och märkvärdig skådespelerska, som alla människor kände till, åtminstone alla människor i Paris. Hon hade ju visserligen ej varit en af dem, som fara världen rundt och äro sådana storheter, att de ena dagen måste visa sig i San Francisco och den andra i S:t Petersburg, men hon hade haft det så bra, som hon kunnat önska. Hela publiken tyckte om henne, teateranmä- larna hade sällan något ondt att säga om henne, hon förtjänade mycket pengar, och hon uppträdde på själfva Théâtre français.

Då jag såg syster Olive, ville jag, som sagdt, ej gärna tro, att detta varit möjligt. Jag tänkte ju genast på de moderna pjäserna med alla deras förfinade unga kvinnofigurer, och det föreföll otroligt, att syster Olive kunnat spela en ung parisiska. Det var något alldeles för kantigt hos henne, intet smink och inga toa- letter kunde göra syster Olive bedårande eller intagande. Men jag fick snart veta, att syster Olive aldrig spelat sådana saker, utan hennes styrka hade legat i att göra små mästerverk af tarfliga roller, som ingen annan ville ha. Hon spelade jungfrur och gamla gummor, hon var värdshusvärdinnan och portvakterskan, grönsaksmånglerskan och bondkvinnan. Och hon utförde alla dessa stackars roller, som ingen fäster sig vid, så trovärdigt och rörande, så ömt och ändå så konstnärligt, att det hade lyckats henne att vinna medlemskap på Théâtre français, bland de mest nogräknade af alla skådespelare.

Syster Olive hade varit mycket flitig och aldrig sparat sig, hon hade på sin tid varit en af teaterns allra outhärligaste krafter. Hennes ställning var egentligen bättre än någon annans, ty, fastän hon aldrig fick så mycket beröm som den stora primadonnan, så hade hon å andra sidan sina gifna roller, som ingen bestred henne. Ingen intrigerade för att skada henne, hon var en god, hederlig kamrat, och alla höllo af henne.

Hon erkände själf mången gång efteråt, att hon hade haft en utmärkt ställning, och att hon ej borde ha tillåtit sig att begå den stora dårskap, som tvang henne att lämna den. Hon dog, då hon var sextio år gammal, men hon kunde i själfva verket hafva behållit sin plats vid teatern ända till slutet. Hon var alltjämt rörlig och kraftig med en präktig organ. Hon skulle ännu kunnat spela trotjänarinnan och bond- gumman och den sträfva gamla tanten. Ingen skulle hafva kunnat göra detta bättre än hon.

Men olyckan var, att syster Olive hade en bestämd idé, det var något hon längtade efter, något hon hela sitt lif eftersträfvat och som hon ej kunde afstå från.

Det är mycket troligt, att hon hela tiden insåg, att detta var något dåraktigt. Men sy- ster Olives tankar hade hela lifvet igenom gått i denna riktning, och hon kunde ej hejda sig. Det var, som om man skulle försökt att ropa till en fallande sten, att han skulle hålla stilla och förbli sväfvande i luften.

Det förhöll sig nämligen så, att syster Olive ej var infödd parisiska, utan hon hade vuxit upp borta i Normandie och var dotter till en bonde. Hon tillbragte sin barndom och sin första ungdom bland bönder och obildadt folk. Ända tills hon var sjutton år hade hon hvarken sett en stad eller en teater.

Men en gång sedan hon blifvit vuxen fick hon följa sin fader och mor in till en marknad i Caen, och fader Miteau visade sig då så stortadt frikostig, att han bjöd henne och hennes mor på teatern.

Så fick syster Olive se sin första pjäs, och pjäsen var Hernani, den store Viktor Hugos Hernani.

Allt ifrån det ridån drogs upp var syster Olive alldeles borta från denna världen och flyttade med hela sin själ in på scenen. Ingenting där föreföll henne främmande, utan hon förstod och uppfattade allt från första stund. Hon sökte endast påminna sig, hvarest hon förut hade sett allt detta.

Då, medan hon satt på teatern, föreföll det henne alldeles underbart, att hon var Olive Miteau, landflickan, som hade vuxit upp under gröna äppleträd ute på en bondgård. Hon tyckte tvärtom, att hvad hon nu såg, var hennes rätta hem. Och hon såg alls ej skådespelet, såsom andra se det, utan hon lefde med däri från början till slut. Hon var hela tiden den sköna spanjorskan donna Sol, hon var älskad af Hernani och af kejsar Karl den femte, och då greffe Lunas horn hördes på själfva bröllopsaftonen, kände hon sig lika förkrossad, som om Hernani blifvit borttryckt från henne själf.

Efter den där kvällen på teatern i Caen hade syster Olive inte mer än en tanke. Hela den stackars bondflickans önskan och längtan gick ut på att få komma till teatern och spela donna Sol.

Det är ju svårt att förstå, att hon kunde slita sig lös från hemmet, men syster Olive lät ingenting hindra sig. Hon öfvervann både fader Miteau och sin mor samt kärleken till hembygden och motståndet af en ung man, som gick och väntade på henne och hennes hemgift. Och sålunda kom hon, som aldrig förr hade lärt annat än att laga mat och brygga cider, att tillhöra ett kringresande teatersällskap.

Under hela första året, ända tills hon hade lärt sig att tala pariserfranska, fick syster Olive inga andra uppdrag än att sopa teaterförstugan och passa upp de verkliga skådespelerskorna. Det var inte något lätt arbete för en blifvande donna Sol att gå och damma sammeten på tronsolarna, som skulle användas på teatern, eller att hålla reda på primadonnans koffertar. Men syster Olive bar allt med sitt eget goda humör, och alla hennes kamrater kommo att tycka om henne. De önskade alla, att hon snart skulle få uppträda. »Ack, om ni en gång kunde finna en roll för vår stackars Olive,» brukade de säga till direktören.

Och äntligen fick syster Olive en roll, men ej en sådan, som hon önskat sig. Hon skulle hafva velat spela drottning, men då hon nu fick en roll, lät man henne uppträda som mjölnarhustru. Hon skulle vara rå och grof, klädd i simpla kläder och hvit af mjöldam. Syster Olive brukade säga, att då hon fick denna roll, svek henne modet, och hon började gråta. Hon hade icke gråtit förut, då hon sopat trappor och förstugor.

Men själfva primadonnan nedlät sig att trösta syster Olive och sade till henne, att hon skulle vara nöjd nu, då hon äntligen finge komma inför publiken. Hon kunde aldrig komma så långt som till donna Sol, om hon ej ville börja

som mjölnarhustru. Hon, primadonnan, hade börjat som skomakarpojke.

Syster Olive öfvade således in rollen och spelade den så godt hon förstod. Och då hon spelat upp den, grät hon för andra gången. Hon hade lyckats alldeles förträffligt. Hon hade fått applåder af åhörarna, och kamraterna hade lyckönskat henne till hennes anlag. Se, det där borde hon slå sig på, detta kunde hon; en gammal, van skådespelerska hade ej förmått göra det bättre.

Men syster Olive grät, hon hade icke lust att få beröm för sin mjölnarhustru, det var något, som sade henne, att denna skulle komma att stå i vägen för donna Sol.

Och syster Olive hade helt säkert skäl för att gråta. Hon tycktes hafva förutsett det lidande, som väntade henne. Ty efter detta fick hon alltid uppträda, men aldrig i någon roll, som tillfredsställde henne. Hon fick aldrig tala på vers, och då man gaf de romantiska skådespelen, i hvilka furstar och furstinnor uppträdde, var hon som bannlyst från scenen.

Syster Olive tröttnade slutligen vid detta och sökte sig till ett annat teatersällskap. Det var ingen svårighet för henne att erhålla ny anställning. Direktörerna slogos om henne. Men syster Olive undertecknade intet kontrakt, utan att direktören förband sig att låta henne spela donna Sol i Hernani. Det blef också inryckt i kontraktet, att, så snart som Hernani blifvit uppsatt, skulle syster Olive få spela hjältinnans parti. Och så lät direktören syster Olive utföra hennes vanliga roller, där hon alltid lyckades, men Hernani — Hernani påstod han vara omodern, den lockade ej folk, han torde ej uppföra den på spellistan.

Stackars syster Olive undrade mången gång, om det ej vorc klokast, att hon återvände hem till sina äppleträd och till sin trolofvade, men hoppet kunde dock ej dö inom henne. Och hon stannade kvar vid teatern och fortfor att spela dessa små roller, som hvarken kostade henne möda eller ansträngning, och där hon alltid gjorde lycka. Till sist växte hennes anseende till den grad, att direktören för Théâtre français kom för att se henne uppträda. Och det slutade så, att syster Olive fick göra sitt inträde i Molières hus.

Då detta inträffade, tänkte syster Olive endast därpå, att det nu skulle bli hennes lott att få spela donna Sol på Frankrikes förnämsta scen, och hon förlät en smula dessa simpla mjölnerskor och månglerskor, eftersom de hade fört henne så långt.

Till all lycka var syster Olive ganska länge så imponerad af den stora skådespelerska, som utförde rollen, då skådespelet någon gång stod på repertoaren, att hon ej på flere år vågade tala om att få spela den. Men så gick tiden, och hon blef rädd för att blifva för gammal. »Du måste genomdrifva det nu eller aldrig,» sade hon till sig själf. »Du vet ju, att du kan spela donna Sol som ingen före dig. Hvad, Olive, hvad tänker du på, du har ännu ej vunnit ditt lifs mål? Gick du väl bort från ditt hem endast för att göra dessa bondkvinnor? Min Gud, du behöfde ej ha arbetat dig fram till Théâtre français för att få skicka dig som en landtlolla.»

Hon gick alltså och talade med direktören, och direktören lofvade, att hon skulle få sin önskan uppfylld. Sedan uppehöll han

henne med tomma löften under tre eller fyra år.

Då hon varit anställd vid Théâtre français i hela tio år, kom hon åter med sin klagan. »Jag har nu tjänat vid scenen i längre tid än Jakob,» sade hon, »Ni måste låta mig få min donna Sol.»

Direktören sammankallade alla artister, som hade något att säga vid teatern, och förelade dem frågan. »Vi måste låta Olive Miteau försöka sig,» sade de. »Naturligtvis gör hon fiasco, men det finnes intet annat sätt att få slut på saken.»

Under de följande veckorna tog sig syster Olive ledigt från allt annat arbete, hon gjorde intet annat än läste på sin roll och repeterade den. Det märkvärdiga var, att hon genast märkte, att hon saknade hänförelse för uppgiften. »Jag måste göra detta,» tänkte hon, »men jag tror, att jag skall bli glad, då det är öfver, så att jag får återgå till mina vanliga roller.»

Och ibland, då hon reciterade de romantiska orden i sin roll, fann hon den smaklös och onaturlig. »Ack,» sade hon, »man har låtit mig bli för gammal.»

I själfva verket var felet hennes. Hon var ovan vid versen, hon kunde ej i all hast lära sig att tala den naturligt och lättflytande. De stora orden ville ej glida fram öfver hennes tunga. Och hon märkte, att hon måste lära sig ett alldeles nytt sätt att gå och att röra händerna. »Detta är ju en dårskap,» sade hon stundom, »ingen har någonsin gått och talat så som denna donna Sol. Det är ej en roll för en människa.»

Men stundom kände dock syster Olive något af den gamla hänförelsen för rollen, och då detta kom igen, tänkte hon: »Då jag verkligen får uppträda, då jag äntligen står på scenen, skall jag bli så fullt och helt donna Sol, som ingen före mig. Jag vet, att hon lefver inom mig som mitt andra jag. Hvad betyder det, att jag ej lyckas på repetitionerna? Jag vet, att hon skall komma fram i det stora ögonblicket.»

Men syster Olive kände sig fullt förtviflad efter hvarje öfverspelning, och denna känsla delades af direktören och artisterna. »Madoiselle Miteau,» sade direktören en dag myc-

ket vänligt till henne. »Ni har mitt löfte, och det får bli alldeles, som ni vill, men vill ni det verkligen?»

»Jag vet ej, om jag önskar det,» sade hon, »men jag vet, att jag måste. Kanske att jag i annat fall skulle nödgas börja om på nytt.»

Hon började se framför sig ett skytande nederlag, ett nederlag just i detta, som varit hennes lifs ärelystnad, ett nederlag i det skrattlystna Paris, på Frankrikes främsta scen.

Och snart tycktes syster Olive sakna sinne för själfva rollen, hon sysslade endast med blomständigheter, hon provade peruker och valde mellan en röd och en svart, så som man väljer, då det gäller ett helt lifs lycka.

Hon provade sina dräkter med oerhörd noggrannhet, hon målade sig på prof än skär, än olivgul. Men hon, som blef nätt och nästan graciös som kammarjungfru, blef stel och obehaglig som adelsdam. Och hennes ansikte, som såg ungt och friskt ut under jungfrumössan, såg besynnerligt gammalt och förhärjadt ut, då hon skulle föreställa den spanska donna Sol.

»Men det måste ändå lyckas,» tänkte hon. »Allt sedan jag var sjutton år, har jag känt, att jag har kommit hit till världen endast och allenast för att få spela denna roll.»

Det gamla skådespelet Hernani samlar inte gärna fullt hus nu för tiden, men den kvällen, då syster Olive uppträdde, var hvarje plats upptagen. Alla kände till syster Olives historia och man kände sig en smula rörd inför denna lifslånga kärlek till donna Sol. »Hvarför har man ej låtit henne spela detta förr?» frågade man. »Hon är för gammal, hon lär vara alldeles förfärlig.»

I alla fall var det en och annan, som väntade, att hon skulle lyckas, eftersom detta ändock tycktes hafva varit hennes kallelse. Och det rådde en ganska stor spänning bland publiken före pjäsens början.

Men då ridån gick upp och syster Olive kom in och började tala! Det uppsteg liksom en enda förpinad suck från publiken, sedan var ingen nyfiken mer. Man stängde sina öron och ögon, man försökte att alldeles glömma bort henne.

Syster Olive kunde aldrig riktigt förstå, hur hon släpade sig genom kvällen. Publiken var ej hård mot henne, den var mycket barmhärtig, den låtsade om ingenting. Den fann det nästan pikant, att hon var så fullkomligt misslyckad, att hon hade kunnat så fullständigt misstaga sig om sin kallelse.

Och en och annan greps naturligtvis af ängslan inför tanken på detta, som bemäktigat sig syster Olive och ledt henne vilse. Något dylikt kunde ju kasta sig öfver hvem som helst.

»Hon kan emellertid prisa sin lycka,» sade man, »hon har ju vunnit en utmärkt ställning genom denna urm, och hon behöfver ej någonsin mera utföra denna rysliga roll, som ej passar henne.»

Syster Olive var i förtviflan öfver sig själf. Hvarför gick hon ej upp i sin roll, hvarför var hon så kall, hvarför kände hon ingenting? Hur kunde hon deklamera så onaturligt? Hon var då ingen konstnär? Hon var nästan frestad att hvissla ut sig själf. Hon skulle ju älska denne Hernani. Men det saknades all glöd i hennes blickar, då de föllo på honom. »Ack, ack, detta skall vara donna Sol,» tänkte hon, då hon tung och tafatt skred fram öfver scenen.

Men syster Olive var ju mycket omtyckt,

och hon hade intet men af sitt nederlag, verkligen alls intet. Det var i sanning mycket vackert, att både kritik och publik alldeles afhöllo sig från att tala om hennes fiasco och endast skyndade sig att glömma det. Syster Olive sökte förgäfvos genom tidningarna nästa morgon för att finna en redogörelse för sitt misslyckande. Hon fann det icke en gång omnämndt.

Hon fann detta rörande, men på samma gång blef hon slagen af skräck. »Var jag så förfärlig?» tänkte hon. »Var jag sådan, att man inte en gång tors tala om mig.»

Frampå förmiddagen kom direktören själf på visit till syster Olive.

Han teg ej med det, som händt, utan han förklarade och utredde såsom en läkare, hvilken utreder ett sjukdomsfall. — »Ni hade väntat för länge, ni motsåg det med för mycken spänning. Det tog både er besinning och er andedräkt, ni spelade med band om strupen och bojor om händerna. Det var en omöjlighet, att ni kunde lyckas första gången. I dag skall ni hvila, men i morgon. — Vill ni försöka på nytt i morgon?»

Syster Olive besinnade sig. Ibland, då man lidit nederlag, känner man, att det skulle gå bättre, om man finge försöka på nytt igen. Man brinner af lust att få göra om försöket. Men då syster Olive hörde direktörens anbud, kände hon ingenting sådant. Hon hade ingen kraft att taga upp saken. Hon hade ej ens lust. Så illa allt än gått, var hon ändock glad, att det var förbi.

Syster Olive tackade direktören och sade nej. Direktören såg då på syster Olive med en lång blick och började tala om annat.

Då han reste sig för att gå, sade han liksom tillfälligtvis. »Vi träffas på repetitionen i morgon, icke sant, mademoiselle?»

Då han sade detta, blef syster Olive så förfärad, att hon rent af vacklade. Hon kände, att då hon åter skulle börja uppträda, skulle hon ständigt känna samma tryck och osäkerhet som föregående kväll. Hon blef med ens alldeles säker om, att hon ej mer kunde utföra någon roll. Detta hade syster Olive ej tänkt på förut, men i samma ögonblick direktören sade till henne, att hon skulle komma till en repetition, förstod hon det.

Syster Olive skaffade sig åtta dagars tjänstledighet, och då hon kom tillbaka till sitt ar-

bete, var hon frisk och glad och hade synbarligen glömt hela saken.

Men då hon första gången skulle inträda på scenen, kände hon en besynnerlig motvilja. Hon måste tvinga sig att göra det. Det var ej precis rädsla, det var en nästan öfvervinnerlig motvilja.

Och då hon var därinne på denna samma scen, där hon fordom trifts så väl, sänkte sig en iskyla öfver henne, hon kände, att hennes anletsdrag blefvo stela, som då hon spelat spanjorska, och då hon började tala, kände hon igen donna Sols afskyvärda, onaturliga röst.

Ifrån detta ögonblick hatade syster Olive teatern. Men som hon var en praktiskt klok människa, gaf hon ej genast vika för sitt missmod. Hon kämpade en hel vinter med sin motvilja, men den blef henne till sist öfvermäktig.

»Jag har nu fördärfvat nog många roller,» sade hon till sin direktör, »för att inse, att jag ej mer duger. Jag har inte mer än en sak att göra, och det är att gå min väg.»

Det var efter detta hon kom till oss och blef barmhärtighetssystem. Hon var alltid glad och lugn, och de sjuka älskade henne. Hon var lycklig äfven hos oss, det låg i hennes natur att vara lycklig.

Då jag kände henne, var jag ännu ung, och jag frågade henne stundom: »Längtar ni aldrig tillbaka till världen, syster Olive, till er teater, era roller, era vackra hästar och era eleganta möbler?»

Jag minnes tydligt syster Olive en gång, då jag frågade så. Hon hade med åren blifvit allt mer lik en gammal bondgumma, hon hade lagt på hullet, hennes ansikte var mycket rynkigt och groft, men hon såg också mycket kraftig och klok ut med sin breda haka och sina klara ögon.

»Hvad skulle jag längta efter?» sade hon. »Det var ju en omöjlighet att hårda ut längre. Hvad jag hade lust att göra, det hade jag ej anlag till, och det jag hade anlag att göra, det saknade jag lust för.»

Barmhärtighetssystemen tystnade: »Ja det där var syster Olives historia,» sade hon.

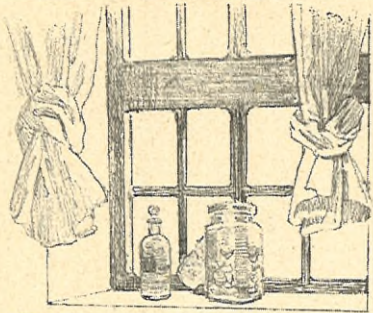
»Vet ni hvad,» sade konsuln, »jag såg henne uppträda. Jag var till och med på teatern den där kvällen och såg henne spela som donna Sol. Ja, det var ett fiasco. Men hvad menar ni nu, min syster, om allt detta?»

»Det kan inte vara mer än en mening om denna sak,» inföll kaptenen, »den där kallelsen är en bedragare.»

»Man måste misstro kallelsen,» sade målaren. »Misstro, misstro,» utbröt konsuln nästan i vredesmod, »man måste ju också misstro kärleken, men hvad blir det af oss utan den. Ingenting. Och hvad förmå vi utan kallelsen? Ingenting. Hvad duga vi till? Ingenting. Hvad är er mening, syster Agnese?»

»Jag tänker, monsieur Bartout, att på ett eller annat sätt måtte under allt detta ligga något gudomligt.»

»Ja visst,» sade konsuln, »och om det gudomliga är farligt, är det därför skäl att försmåda det?»

NUMMER 39.

EPILOG I EN AKT.*

PERSONERNA.

Öfversten, }
 En fältskär, } vid Franska främlingslegionen.
 N:r 39, }
 En krigskorrespondent,
 En Soeur de S:t Vincent,
 Adjutanter, soldater.

Handlingen tilldrager sig i norra Afrika.

Ett helt och hållet hvitkalkadt rum. Till vänster bredt, men lågt fönster, genom hvilket synes kronan af en dadelpalm, afteknad mot skarpblå luft. På golvet i vänstra hörnet en orientalsk matta och ett arabiskt rökbord. På väggen två sadlar och hufvudlag med betsel. Midt i fonden en simpel fällsäng; på ena stolpen hänger en uniformsrock, till vänster vid hufvudgården ett omåladt träbord med flaskor och instrument. Framför detsamma en militärkappsäck lång och smal. Två halmstolar; på den till höger om sängen står ett handfat med blodigt vatten; en blodig handduk hänger öfver dess karm. Till höger i fonden dörr. Rummet i öfrigt omöbleradt.

N:r 39.

(32 år) ligger på sängen med ryggen mot åskådaren. Han är iklädd uniformsbyxor, damasker och skor samt en ylletröja, hvit, men med blodfläckar. Han är öfverhöjd med en militärkappa; kring hufvudet bär han ett förband. Fältskären (60 år) står lutad öfver honom, läggande sista handen vid förbandet. Krigskorrespondenten (25 år) sitter grensle öfver stolen till vänster. Han är klädd i höga snörkängor och hvit Stanleyhatt.

FÄLTSKÄREN.

Så där ja, ligg nu där, min gubbe lilla, så fin har du aldrig varit förr. Si så där ja. Jag skulle vilja ha den där gossens skalle att lägga fram på bordet vid en läkarekongress för att visa hvad jag kan för'na konstner.

(Torkar ett instrument.)

* Alla rättigheter förbehållna.

Jo, jo män sa'n. Jag har inte haft litet besvär med den här i dag, men så var det ju också på särskild befallning af själfvaste öfversten. Fan tar herrn, sa han, om inte herrn gör hvad han kan för 39-an. Och eget rum skulle han ha till på köpet. Ett officersrum, kantänka, liksom om inte den där fattiga stackarn skulle kunna dö lika bra i lag med det öfriga bandet. Och egen sjuksköterska också, tänk bara, fattas inte mer, än att han skulle haft präst också.

KRIGSKORRESPONDENTEN.

Är han släkt med öfversten då?

FÄLTSKÄREN.

Släkt? Hur tusan kan herrn fråga så dumt! Förlåt uttrycket, goda herrn, men jag kunde inte finna något kraftigare. Släkt? Det märks, att herrn är grön och inte varit många timmar här i lägret. Släkt? Det finns ingen släkt i legionen.

KRIGSKORRESPONDENTEN.

Hvad heter han då?

FÄLTSKÄREN.

N:r 39, har jag sagt. Duger inte det kanske? Något annat namn har jag inte hört och väl inte öfversten heller.

KRIGSKORRESPONDENTEN.

Nå, men hvarför har då öfversten så att säga tagit honom på entreprenad?

FÄLTSKÄREN.

Jo, si dom säger, att det var han, som i dag räddade öfversten.

KRIGSKORRESPONDENTEN.

Å katten, var det han? Jag har redan hört talas om historien. Det var minsann ett kar-

latag. Mätte nu herrn kunna plåstra ihop honom, så jag i morgon kan få mig en interview.

FÄLTSKÄREN.

Det är då för väl, att det finns krigskorrespondenter. Hur skulle annars en soldat nu för tiden bli odödlig? Och hur tusan skulle en fältherre nu för tiden kunna vinna ett slag, om inte herrar krigskorrespondenter dagen efteråt talade om, hur han borde ha burit sig åt?

KRIGSKORRESPONDENTEN.

Fältskären mätte inte vara någon vidare stor beundrare af pressen?

FÄLTSKÄREN.

Tvärt om, min bästa herre, tvärtom. Jag är mycket förtjust i tidningar, i synnerhet när det ligger ett stycke korf i dem. Dessutom har jag alldeles speciel orsak att vara tacksam mot pressen. Under mina glansdagar var det nämligen en stor och aktad officiel tidning, som skänkte mig en lika ihärdig som smickrande uppmärksamhet.

KRIGSKORRESPONDENTEN.

Åh verkligen, hvad hette den?

FÄLTSKÄREN.

Polisunderrättelser. — Herrn är verkligen född till intervieware.

KRIGSKORRESPONDENTEN.

Det smickrar mig att höra. Men hvarför tror fältskärn det?

FÄLTSKÄREN.

Därför att herrn är af naturen så alldeles orimligt väl utrustad — — med afseende på frågetecken.

(39 rör på sig.)

Så ligg stilla, din krabat, och sof, eller vill du lukta på mer kloroform, hvasa?

KRIGSKORRESPONDENTEN.

Herrn har väl fått lappa ihop många sådana där stackare i sina dar? Att vara fältskär vid främlingslegionen mätte inte vara något latmangöra?

FÄLTSKÄREN.

Om jag har? Tänk bara, att vara doktor för dom här pojkar, som ha en sådan fördomd benägenhet att låta stoppa sig fulla med hagel.

(Fältskären, som tvättat sig i det blodiga valtnet, kaflar nu ner ärmarna.)

Har herrn tobak?

KRIGSKORRESPONDENTEN

(bjuder sin tobakspung).

Var så god!

FÄLTSKÄREN

(tar fram och tänder sin pipa).

Tack!

(Sätter sig på sängkanten.)

KRIGSKORRESPONDENTEN.

Men är det då ingen, som vet hvem den här 39-an är? Han är väl fransman?

FÄLTSKÄREN.

Ja, så mycket är då säkert. Men hvar ifrån han är, det vet jag då inte. Herrn vet väl, att den, som går in i den här legionen, byter om skinn med detsamma, och att se'n göra några frågor, — jo, jag tackar! Det här är en andlig orden, ser herrn, fast det är litet skralt bevändt med andligheten. Litet mer eller mindre skabbiga får voro vi nog allesammans, när vi kommo hit för att klippa oss. Här händer det nog, att både greffen och hans portvakt kunna komma att stå i samma led, men försök att gissa hvem, som förut var herre och hvem som var dräng. Ja, visst, ja! Se nu på den här 39-an t. ex. Hvem tror herrn han var, innan han fick den här fina uniformen? Ja, försök inte gissa. Men se på näfven, som ligger där och plockar på kappkragen. Sir herrn så lång och smal han är, och se på naglarna, minsann äro de inte som mandlar i formen. Och se honom i syna, får herrn se? En sådan där näsa är inte gjord att snyta med afviga sidan af handen. Och hvad säger herrn om den här tingesten?

(Håller upp ett miniatyrporträtt med kedja, som han tagit från bordet.)

Den här bar han om halsen i den här kedjan, som jag fick lof att nypa af med en tång, då jag skulle trepanera.

(Torkar miniatyrporträttet med armbågen.)

Det var mig en baddare att ha smort ner den med blod. Skäms han inte att smutsa ner mor sins porträtt på det viset? För det är nog hans mor det här, det syns på långt håll. Se sicken fin dam!

(Knackar på baksidan.)

Se på tusan, finns det inte ett adelsvapen på baksidan, eller hvad är det där för'n krumelurer?

KRIGSKORRESPONDENTEN.

Jo visst, det är ett vicomtevapen, — ett franskt.

FÄLTSKÄREN.

Jo-jo män sa'n; så går det här i världen. Sic itur ad astra! Och nu ligger han där och kan knappast gapa, och så kanske den där fina gamla frun sitter någon stans på en herrgård och väntar på honom. Hvad hade han här att göra?

(Tapto utanför.)

N:r 39 *(spritter upp).*

Min tschakå, hvar är min tschakå?

FÄLTSKÄREN.

Så ligg stilla, din stolle. Det är ju tapto, vet jag, nu skall han sofva.

Det var tusan hvad sjuksköterskan låter vänta på sig.

(Slår ut tvättfatet genom fönstret.)

Si så där ja, nu är det fint, när öfversten behagar sticka in näsan.

KRIGSKORRESPONDENTEN.

Öfversten! Hvad skulle han här att göra så här dags på kvällen? För resten tror jag inte han är hemkommen än, han kommer väl först på samma gång som bataljonen.

FÄLTSKÄREN.

Men när öfversten kommer hem, så tittar han in här, det hälsade han med ambulansen, som bar hit den här gynnaren.

(Det knackar.)

Stig in, — — — stig in, sa' ja'!

SYSTEMERN

(30 år. Klädd i den ljusblå ordensdräkten med det stora hvita smycket, hvitt rep och radband samt röda korset på vänstra armen. Hon bär på armen en korg med tvåne stora varljus med stakar.)

God afton!

FÄLTSKÄREN.

God afton, god afton, lilla blå vän. Det var på tiden, att hon behagade hedra oss med sin förtjusande närvaro. Här har jag, om jag skall vara uppriktig, stått och påtat se'n i mid-dags, utan att få något i västen. Hvad säger herr krigskorrespondentsdebutanten nu om ett stycke själfdödt hästkreatur? Blir pojken oregerlig, så ropa genom fönstret på vakten, att de skicka hit handräckning från ambulansen.

SYSTEMERN.

Är han mycket dålig?

FÄLTSKÄREN.

Dålig? Åh långt ifrån! Han är kloroformerad och opererad och trepanerad och mår som en pärla. Men inte lefver han många timmar. Se nu efter den vackre gossen, så att han inte gråter efter mamma. Vill han ha vin eller vatten, så ge'n bara, för det gör alldeles detsamma. Mjuka tjänare!

(De gå.)

FÄLTSKÄREN

(stickar in hufvudet genom dörren, halfhögt, med annan röst.)

Har hon boken med sig, så läs något vackert för honom, för gör det ingen nytta, så skadar det inte heller.

(vanlig röst)

Mjuka tjänare!

(System lyssnar på hans andedräkt, ordnar på bordet, stänger fönstret, sätter fram ljusstakarna vid hufvudgården och tänder dem. Tar bort handfatet från stolen vid sängen och sätter sig där, framtar sin bok och börjar läsa för sig själf hell tyst)

N:r 39 *(reser sig till hälften).*

Är det du, din svarte scheik, nu tar dig djäfvulen!

(Han faller åter tillbaka mot kudden, andas tungt, det rosslar i bröstet.)

SYSTEMERN

(reser sig och går på tå fram till hans hufvudgård. Han ligger fortfarande med ryggen åt publiken. Hon känner på hans puls, återtar sin plats och börjar läsa med dämpad röst.)

Kyrie eleison, Kyrie eleison,
Christe eleison, Christe eleison.

N:r 39 *(ropar).*

Alphons, säg till om min phaëton och bägge huntrarna, men genast!

SYSTEMERN

(lyssnar ett ögonblick till hans röst, som väckte densamma hos henne ett djupt, oförklarligt intryck. Fortsätter därpå att läsa, men mera förströdd, som sysselsatte sig hennes tankar med lösandet af en gåta).

Omnes sancti Patriarchæ et Prophetæ orate.

Omnes sancti Apostoli et Evangelistæ orate.

N:r 39.

Min phaëton, hörde du inte, att jag har brådtom; rör på benen!

SYSTEMERN

(lyssnar ett ögonblick, läser därpå, men med synbar ansträngning).

A periculo mortis libera.
A mala morte libera.

(Faller på knä och läser på radbandet.)

N:r 39.

Bravo, bra, svart vann, och jag höll naturligtvis på rödt. Rödt är vin, rödt är rosenblad, rödt är flickor. Nu var det min gård, som gick; adjö med kåken, nu kommer mor och jag på fattighuset.

(Tar sig åt pannan.)

Vi måtte ha druckit mycket i natt. Sapperment, hvad jag har ondt i hufvudet. Alphons, hit med en sifon!

(Reser sig upp i sängen, hans ansikte blir synligt i varljusskenet.)

SYSTEMERN

(som hämtat ett glas vatten. Då hon får se hans ansikte, tar hon förskräckt ett steg tillbaka med ena handen för bröstet. Halfkväfdt.)

Georges!

N:r 39.

Hvem var det, som ropade? Jag tyckte någon nämnde mitt namn. Hvad vill ni här?

SYSTEMERN *(vänder bort ansiktet).*

Ni är sjuk och jag är sjuksköterska. Se här har ni vatten.

(Hon håller glaset till hans mun, hufvudet bortvändt.)

Så där, det var snällt, nu skall ni försöka att sofva. Jag skall vaka öfver er. Vill ni, att jag skall läsa för er?

N:r 39.

Tack.

(Hon lutar sig ner, läser, men med ansträngning.)

Suscipe, Domine, servum tuum in locum sperandæ tibi salvationis a misericordia tua. Amen.

N:r 39.

Hvad är det ni läser?

SYSTEMERN.

Det är en bön för dem, som äro mycket, mycket sjuka.

N:r 39.

Läs mera. Ni har så vacker röst. Det blir så ljust omkring mig, när ni läser.

SYSTEMERN.

— Sicut liberasti Enoch et Eliam de communi morte —.

N:R 39

(som rest sig på armbågen och betraktat henne).

Hvarför vänder ni bort hufvudet, när ni läser? Vänd er hitåt!

SYSTEMERN.

Ni skall sofva och inte anstränga er med att tala — — —.

N:R 39.

Jag skall sofva, om ni vill lägga handen på mitt hår, häruppe. Det känns så hett och så bultar det.

SYSTEMERN

(reser sig och lägger handen på hans panna, fortfarande med hufvudet bortvändt).

N:R 39.

Hvad heter ni?

SYSTEMERN.

Syster Marie. Men nu måste ni sofva. Skall jag inte fortsätta att läsa?

N:R 39.

Marie — — Det var underligt.

SYSTEMERN

(läser stående vid hans hufvudgärd och med handen fortfarande på hans panna).

Libera, Domine, animam servi tui, sicut liberasti Noe de diluvio. Amen.

N:R 39

(reser sig på armbågen och betraktar henne).

SYSTEMERN.

Libera, Domine, sicut — — nej, Gud, jag kan inte längre.

(Sjunker ner på knä med hufvudet mot sängkanten.)

N:R 39

(som igenkände henne med ett svagt småleende).

Hvarför gråter du, Marguerite?

SYSTEMERN

(reser sig med ansträngd behärskning).

Nej, Georges, jag är icke längre Marguerite. — — Marguerite är död, det är syster Marie, som står hos dig — — —.

N:R 39.

Är Marguerite död? Då är det jag, som dödat henne. Mor har jag också dödat. Gif hit handen, Marguerite.

SYSTEMERN.

Om du lofvar att lyda mig och sofva, skall jag hålla dig i handen. Så där!

(Läser.)

Libera, Domine, animam servi tui, sicut — — —.

N:R 39.

Hvarför darrar din hand, Marguerite?

SYSTEMERN (med högre röst).

Sicut liberasti Isaac de hostia, et de manu patris sui Abrahæ — — —.

N:R 39.

Minns du första gången jag kysste dig? Det var under magnoliaträdet på Morny. Du satte båda händerna för ansiktet och grät. Sen du blef stora flickan, grät du inte längre.

SYSTEMERN.

Du skall låta bli att tänka på fäfänglighet, Georges. Du skall tänka på döden. Är du beredd att dö?

N:R 39.

Det har jag varit ända sen jag försvor mig till det här röfvarbandet. Men just nu känner jag lust att lefva.

SYSTEMERN.

Tänk dig, Georges, att i morgon kanske du är död. Har du ingenting att ångra?

N:o 39 (efter en kort paus).

Nej.

SYSTEMERN.

Men tänk efter, Georges. Hvad har det blifvit af dig?

N:R 39.

N:r 39! Är det inte nog kanske? — N:r 39. En karl, som förtjänar sitt bröd själf och som kanske till och med någon gång har en slant öfver till en flaska. N:r 39, en fransk soldat med hvita damasker och granna, röda byxor. Rött är vin, rött är flickor och rosenblad. N:r 39; en legionär, som hvarken fruktar mahdister eller djävulen — —

(förtroligt.)

någonting, som oss gossar emellan egentligen kommer på ett ut.

(Som förut.)

Hvad det blifvit af mig? Ett nummer i ledet. En länk i den kedja, som håller ihop Frankrike. Ett stycke af soldat, som kanske en gång blir general eller åtminstone vice korporal. Fråga gossarne i bataljonen, hvem är 39-an? Och de svara, han som går sist från flaskan. Fråga kvinnfolket och de skola svara: den, för hvilken mödrar stänga dörren, men

döttrarna öppna sängkammarfönstret. Och så frågar du, hvad som blifvit af mig?

(Med förändrad röst.)

Hvarför tog du bort handen? Det blef så svart.

SYSTEMERN

(räcker fram krucifixet).

Du skulle läsa ett Ave Maria. Kyss korset och bed. Har du glömt att bedja?

N:o 39 (kysser hennes hand).

SYSTEMERN.

(drar handen tillbaka förebrående).

Georges!

N:R 39.

N:r 39, om jag får be. Tag af det där fula hucket och låt mig få se på dig!

SYSTEMERN (går mot dörren).

Nu går jag till ambulansen!

N:R 39.

Nej, stanna. Jag lofvar att vara tyst. Läs nu igen ur den där svarta boken, men låt bli de där begrafningspsalmerna. Har du inga andra böner, som inte låta så jämmerligt? Dra på bönen för god årsväst eller lycklig barnsbörd, eller vänta! Tag bönen för vinskörden eller bröllopsritualen. För resten gör det det samma hvad du läser, bara jag får höra din röst.

SYSTEMERN.

Ja, om du är stilla, skall jag läsa för dig.

(Bläddrar tankfullt och börjar.)

Omnipotens sempiternus Deus, qui es cunctorum benedictio, et triumphantium forti tudo; respice propitius — — —

N:R 39.

Hvad är det där för en radånga?

SYSTEMERN.

Det är bönen för flaggan — — för trikoloren.

N:R 39.

Ja, det är bra, men jag vill, att du läser bröllopsritualen. Eller vänta, kan du inga sagor? Minns du, hur vi brukade berätta sagor för hvarandra uppe i kåstanjen? Minns du Aladdin med sin lampa? Berätta en saga.

SYSTEMERN.

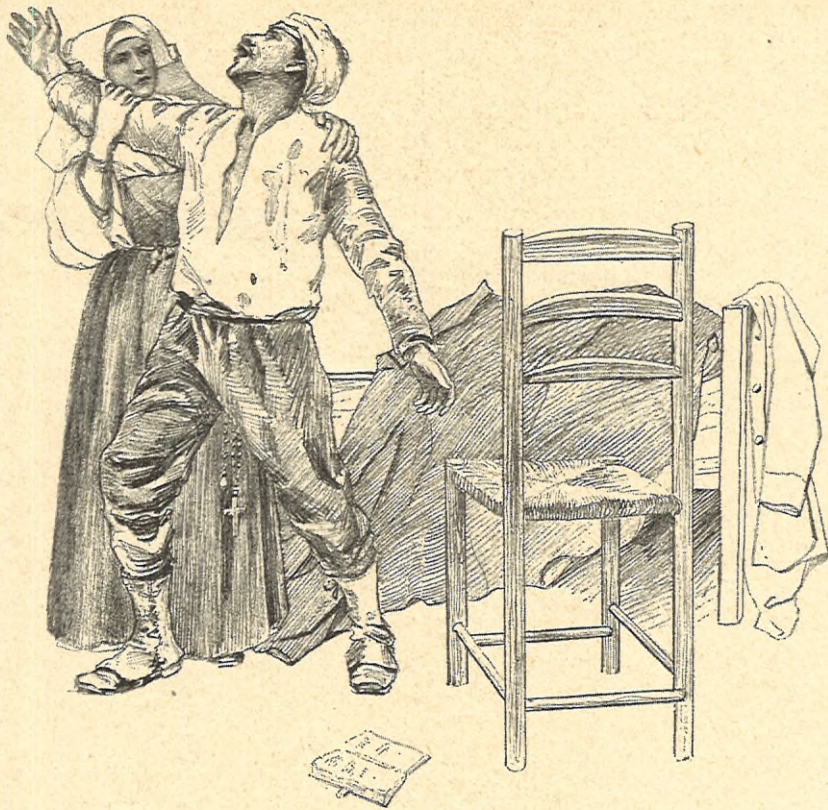
Ja, om du lofvar somna, skall jag berätta. Det var en gång en liten gosse, som gick vilse i en stor skog. Och det blef alldeles mörkt och mellan trädstammarna började vargögon lysa som fladdrande eldkol. Och gossen — — —.

N:R 39.

Läs bröllopsritualen!

SYSTEMERN.

Du stackars Georges, så din tanke irrar. Den flaxar som en sjuk fågel.

N:r 39.

Jag heter inte stackars Georges, har jag sagt dig, utan n:r 39. En kula i hufvudet är väl för resten ingenting att tala om. Det gör egentligen inte ondt, det bara känns litet obehagligt, innan man blir van vid det.

SYSTEMERN.

Men döden, Georges, tänk på döden!

N:r 39 (häftigt).

Jag vill inte dö, har jag sagt dig. Jag vill inte dö. I går hade jag velat det. Hvarför skulle du komma hit? Hvad har du här att göra? Hade jag inte sökt ensamheten och längtat efter en kula? Och då kommer du hit! Står det inte som en doft omkring dig af dagar som gått. Gå din väg, gå, gå! Jag är ju lika död som mor. Lefver hon än? Vet hon af, att jag är död? Att jag dog för ett år sedan men i stället för att komma till himlen, kom jag till helvetet. Hör du inte, hur likmaskarna borra med sina stålknäbbar i hjärnan på mig? Mor, mor, se inte på mig, det är ju inte jag, — det är n:r 39!

(Han sjunker tillbaka.)

(En trumhvirvel hörs utanför, han far upp.)

Hör, nu rycka de ut, och jag är inte färdig!

(Springer upp ur sängen med ena handen för pannan.)

Nu komma mahdisterna, de svarta afgrundsandarna. Se så de hvita burnuserna fladdra kring skäggen. Mitt gevär! Fort hit med mitt gevär!

(Han vacklar på knä.)

SYSTEMERN.

Jesus Maria, lugna dig, Georges! Lägg dig igen! Det är ju bara bataljonen, som kommer hem. Stöd dig på min axel. Så där!

(Hon håller honom vid axlarna, han sjunker maktlös ned. Hon sätter sig på militärkofferten med hans hufvud i sitt sköte. Det rosslar i hans bröst.)

N:r 39.

Är det du, Maguerite? Hvad din hand är sval, stryk mig öfver pannan.

(Far upp och skriker.)

Nu kommer Abdul Scheik igen. Ohi, din bof, nu skall du få för sist!

(Sjunker åter ihop.)

SYSTEMERN.

Lugna dig, Georges. Jag är hos dig. Du yrar. Allt är ju bara fantasier. Tänk dig i stället hemma igen, hemma på Barrigny.

N:r 39 (bittert).

Som jag spelade bort. Först vinbergen och skogen och så parken och slottet och mors juveler och farfars värja — —.

SYSTEMERN.

Nej, nej, Georges. Tala inte så. Nu är ju allt bra igen. Ser du inte, där sitter mor och nickar så vänligt — — —.

N:r 39.

Och de hvita mössbanden falla ner öfver axlarna — — —.

SYSTEMERN.

Ja visst, ser du inte, hur hon småler mot sin gosse, som hon väntat i så många år?

N:r 39

(som stirrar framför sig med vidgade ögon).

Säger hon ingenting?

SYSTEMERN.

Jo, hon säger, att hon visste, att du alltid varit hennes präktige gosse, fastän du råkat vilse ute i skogen. Och nu är hon så lycklig och nöjd, då hon vet, att du är hemma igen.

N:r 39.

Mor — — — gamla mor!

SYSTEMERN.

Känner du inte, hur kastanjerna dofta där- utanför fönstret? Nu är det vår, och fåglarna sjunga utanför. »Välkommen hem», sjunga de.

N:r 39.

Och Roi skäller utanför på trappan?

SYSTEMERN.

Och Roi skäller utanför på trappan och nu kommer gamle Alphons in och säger: »Det är serveradt.»

N:r 39.

Och så sätta vi oss kring bordet — — —.

SYSTEMERN.

Och nu är det kväll, och nu skall Georges sofva. Nu är han en liten gosse igen och mor sitter vid hans hufvudgård. »God natt, min gosse,» säger hon, »Gud signe dig,» säger hon.

N:r 39.

Tala mera — —. Det blir så ljust omkring mig, när du talar — — så ljust — —.

(Han gömmer hufvudet i hennes knä.)

SYSTEMERN

(som stirrar framför sig; medan hon smeker hans hår.)

Och utanför blir det alldeles mörkt, och alla stjärnor komma; först en enda, så flere och flere. Och alla vandra de öfver den gamla gården, där lille Georges sofver hos sin mor. Och månen ser in genom rutan och utanför på väggen nicka alla rosorna på spaliären åt hvarandra och hviska: »Nu sofver han, som en gång skall bli vår herre!»

(Ser på honom.)

Sofver du nu, Georges? Du småler så vackert!

(Skriker till.)

Christus Jesus! Han är ju död!

(Faller på knä med hans hufvud mot sin arm, som hon stöder mot kistan.)

Georges, du ende käre!

(Kysser länge hans panna, stirrar framför sig. Dörren öppnas häfligt af tvänne soldater med facklor, som stanna utanför i gif akt. Öfversten, åtföljd af tvänne adjutanter, den ene med armen i band, kommer in. Deras stöflar äro nedsmorda med lera.)

ÖFVERSTEN

(kommer fram med raska steg. Stannar, då han får se den döde).

Död!

(Aftar sin mössa och korsar sig. Adjutanterna blotta sina hufvud.)

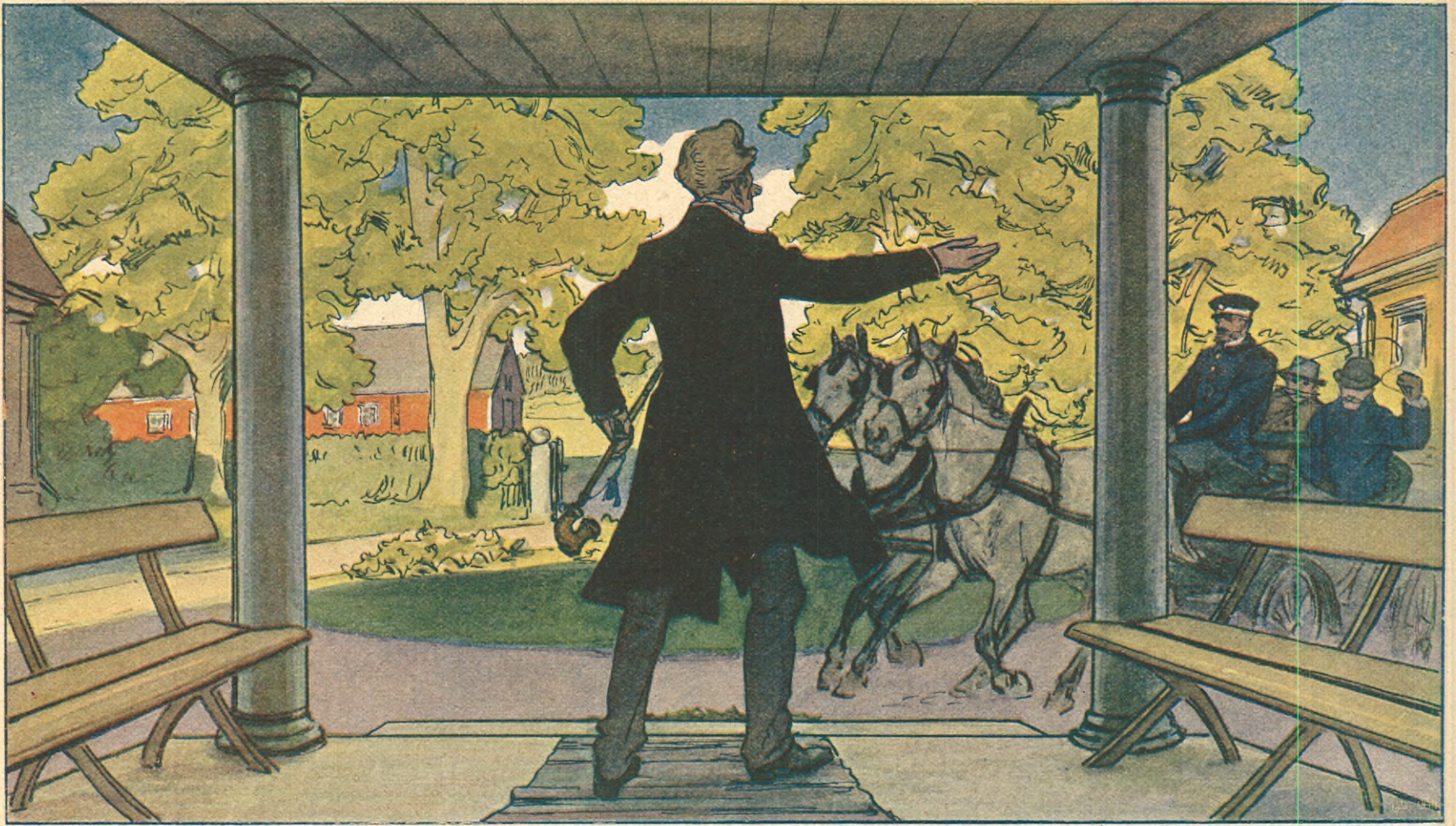
Jag kom då för sent!

SYSTEMERN

(som icke vändt på hufvudet, fortfarande stirrande rätt fram. Med dof röst, långsamt).

Ja, — för sent!

(RIDÅ.)

KRÄFTKALASET.

Vi köra upp för gården i svindlande karriär.
 Vi hålla framför trappan. En gammal militär —
 så syntes genast gubben, hans hållning ståtlig var
 och silfverhvit mustaschen — om hand oss genast tar.
 Han dunkar oss i ryggen, på axeln slår han oss,
 allt medan ur sin pipa han drager bloss på bloss.
 Som Carols karoliner i rök och dam han står
 och ropar: håll till godo, hvad huset nu förmår!
 En man af gamla gardet, med hjärta godt som gull,
 men yfviga mustaschen af »blix och dunder!» full.
 Nu är han pensionerad, fått afsked som major,
 och djupt i mörka Småland en vacker gård bebor.
 Majorskan länge sedan har blifvit stoft och mull —

hon sofver under marmor och med sitt namn i gull.
 Men blomstrande och friska han äger döttrar tre —
 de härligaste töser du får i Småland se.
 Den äldsta heter Margit, är blond som moget ax
 och har en blick, som smälter ditt hjärta liksom vax.
 Den andra heter Brita, mörk som oktober natt,
 med skälmeri i ögat och lekfull som en katt.
 Den yngsta heter Karin med askblondt silkeshår
 och ett par ögon, blåa som himmelen om vår.
 Och såg du dem tillsammans, då tänkte du helt visst:
 hvem af de trenne rövvar mitt hjärta väl till sist?
 Nå väl, till gracers pappa nu bjudna voro vi
 på punsch och stora kräftor och godt gästgifveri.

*

*

*

Det blef mitt öde till att spela kort —
horribelt dumt att kort jag spela lärde!
Nu tjänte det ej till att neka stort:
En fjärdeman! man skrek. Jag blef den fjärde.

Där satt jag nu med spader på min hand
och sade pass och tog hvart spel i nolla —

Där inne var det lek och ras och sång —
på gården funnos inga gamla tanter —
och mina tre gudinnor gång på gång
med kyssar fingo lösa sina panter.

Betänk, att sitta då som jag, helt stel,
och räkna hjärter, ruter, spader, klöfver,

Majoren rasade och svor ibland,
att knappt vi trodde taket skulle hålla.

Men inte var det just att undra på,
om mina tankar ej med spelet följde:
i nästa rum jag flickorna såg gå,
och rosenskyar mjälla kinder höljde.

och få på huden för hvart enda fel,
när själen man på annat håll behöfver!

Att skåda in i ett förlofvadt land,
långt bättre än det Moses en gång sökte,
och ej få kyssa jungfrukind i brand —
jag sade pass på nytt och bära rökte.

I bersån, af almar bildad,
jättestor och halft förvildad,
bordet snöhvitt dukadt står.
Ifrån röda pyramider
doft af dill i kvälln sig sprider,
och i rymden månen går.

Genom löfverk vattnet glindrar,
här och där en lysmask tindrar
som en sällsynt ädelsten.
I antika karaffiner
gammalt sädesbränvin skiner
liksom guld i månens sken.

»Helan går!» i kvällen klingar,
skämtet flyger som på vingar
under klang af glas och skratt.
Brita, snöhvitt i musslinet,
springer efter rhenska vinet,
lagom kyldt i källarns natt.

Rågadt kräftfat Margit bjuder —
»tag då flera!» vänligt ljuder.
Karin fyller våra glas,
och det rhenska vinets anda
känns med kvällens luft sig blanda
liksom rosendoft ur vas.

Upp majorn — ett snöfjäll — stiger
och det första glaset viger
åt sitt kära, vackra land —
lika skönt, när morgonskyar
brinna öfver röda byar,
som när mörka sjöar spegla
aftonstjärnors stilla brand.

Supén är slut. På slingrande gångar
under asparnas svagt försilfrade blad,
som prassla helt sakta, när vinden dem
fångar,
till månlysta insjön vi draga åstad.

Där står på det säfomkransade näset
en runsten, grå, ifrån vikingadar,
och rundt om syrsorna sjunga i gräset —
som en sköld ligger insjön speglade klar.

Och som hvita liljor i silfverdimma
ser jag Margit, Brita och Karin stå,
och den nyfallna daggens pärlor glimma
kring de fina vrister på blad och strå.

Melodiskt vekt då tonar i kvällen
från unga läppar en visa från förr,

och Eko öppnar där borta i fjällen
mellan gran och fur sin gråstensdörr.

Då är som hade en stund jag hamnat
på en fjärrbelägen, elysisk strand,
som hade ett ögonblick jag famnat
den ljusa lyckan i drömmarnas land...

När jag sveper om mig kappan
att i vagnen mig bege,
smärta, höga stå de tre
kvar i månlyset på trappan.

Mjuka klingande farväl —
piskan smäller, bort vi ila,
men för alltid i min själ
denna sommarkväll skall hvila.

Med en stjärnas stilla ljus
skall du lysa genom natten,
minna mig om Bunnens vatten
och det hvita herrgårdshus.

Tätt vid grankrönt ättestupa
kvar ett stycke Hellas fanns,
och i Smålands skogar djupa
lifvet sken i ungdomsglans.

KUSINERNA.

»AKTA PAPILJOTTERNA, kusin!
»Är kusin redan oppe? Hvad står på? Är kronprinsen eller Taglioni kommen till Medevi?»

»Det skall jag förklara, om jag får komma in.»

»Kusin är stollig. Här står jag i peignoir med lockkammen i handen, och för resten är jag icke riktigt snörd heller.»

»Bagateller, kusin . . . Jag hoppar in genom fönstret. Det regnar . . . Ingen lefvande varelse syns på hela Drottninggatan. Kunglig sekter v. Fjanten, Medewis skvallerbytta, är inne på rakstugan, grefvinnan Bjelke åser Fidèles toalet, fru Dimander gifver gemålen morgonuppsnusningen, pappa Frits är nere i stallet, och hvad gunstig madame angår, dricker hon just vid brunnen sitt andra glas.»

»Hvem är gunstig madame?»

»Min vördade tante, med förlof . . .»

»Jag undanber mig alla opassande namn på mamma . . . Men hvad är det kusin har att säga, som är så hiskligt viktigt?»

»Rosina . . . Det är den där kyssen kusin lofvade mig.»

»Pehr-Abraham, i dag har du vaknat på galen ända!»

»Tvärtom, Rosina, alldeles convenabelt . . . Jag reste mig i sängen och sade: Helige Nepomuk, nu är dagen kommen.»

»Du är rysk! Hvilken dag?»

»Min födelsedag, till hvilken du redan i julas lofvade mig detta vedermäle af din kusinliga

tillgifvenhet . . . Af pur otålighet vaknade jag med solen . . . För att få tiden att löpa hade jag intet annat att göra än att gå i morgonbön. Pastor Isberg talade öfver det vackra språket: jag tackar dig, o Gud, att jag så underligt skapad är. Det var högst uppbyggligt. Men nu är jag här för att utkräva min fordran med laglig ränta efter 3 $\frac{1}{2}$ banco.»

»Har man hört på maken!»

»Rosina, nu har jag en hel vinter i Stockholm och en half sommar i Medevi varit din galérsflaf. Jag har flugit som en fjäderboll för volanten efter dina tusen lynnen. Sett dig mysa till höger och vänster och samtidigt hålla mig kvar, som man håller rudan i sumpen. Nu skall det smälla, så sant jag heter Pehr-Abraham Banér och är hofjunkare hos H. K. H. Kronprinsen.»

»Det var ett långt tal, grefve Pehr-Abraham Banér, men jag tror vi dröjer . . .»

»Behagar då kusin betrakta det här lilla souvenirret.»

Rosina Ehrencrona skakade sitt unga brunlockiga och halffriserade hufvud, så papiljot-

terna, gjorda af ett nummer af »Svenska Minerva», slogo mot de små, ännu af hvilan mot örngottskudden rodnande öronen. Hon drog ihop den hvita linonkoftan, ur hvilken vida armar de spensliga flickarmarna lyste, för att det icke skulle synas, att hon bara hade en stubb på sig, och i de hvita strumporna och tofflorna med svandunet hoppade hon från spegeln fram till det öppna fönstret. Försiktigt lutade hon ansiktet ner öfver fönsterposten. Det lätta sommarregnets glesa droppar vätte hennes tinningar och hjassa. Doften af våta gräsmattor och svagt fuktad, bördig jord steg med den svala morgonluften mot hennes andning. Under den gamla kastanjens drypande blad, midt emot den låga Ehrencronas byggnaden, stod grefve Pehr-Abraham Banér i grön cylinder, grön morgonfrack och storrutiga byxor.

»Du ser ut som en gräshoppa, Pehr-Abraham.»

Hofjunkaren skrattade med hela ansiktet och de ostryga, af lifslust brinnande ögonen. Han vred den rödletta mustaschen i spiral mot den pompöst tilltagna familjenäsan.

»Får jag flyga opp då?»

»Stackars vän, du har en skruf lös.»

»Då måste jag bedja dig betrakta det här aktstycket.»

Pehr-Abraham tog ur bröstfickan en med gröna guirlander broderad taskbok af hvitt siden och ur den en liten notisbok med en blå ängel i vattfärg på omslaget.

Rosinas ansikte fick ett uttryck af fasa. Hon spärrade upp ögon och mun och kunde med möda stamma:

»Min dagbok, min dagbok!»

Men hofjunkaren slog med oförsynt kallblodighet upp det lilla häftet midt framför den upprörda författarinnsans ögon och fortsatte helt trankilt.

»Inte hade jag en aning om, att kusin gick i så blå strumpor. Kusin kunde ge ut en hel poetisk kalender! — Nå, den här urkunden gifver både ris och socker. Ty visserligen står här vida mer om en viss bläcksuddare och rimsmed, än som kan anses nödvändigt eller hälsosamt. Att nu bara kunna tycka, att den där trubaduren med spindelbenen är lik Eugène Aram . . . Men till sist får kusin, Gud vare lof, igen sitt naturliga, fina jugement. Se här: »Det är skada, att den intagande — hör hör — Pehr-Abraham redan skall vara mänskenshjalte . . .»

»Pehr-Abraham!»

»Tycker verkligen kusin, att en kavaljer skall vara långhårig som en alobrog eller en gammal bard? . . . Barbarer och mobb ha mycket här . . . Men det är icke det rätta stället, utan det här, pagina 73, nerskrifven själfva midsommarafton. »Pehr Abraham är i alla fall den älskansvärdeste af dem allesammans, en sådan polkör.» Min blygsamhet förbjuder mig att läsa fortsättningen. Jag skall bara taga slutet — »då den stackars gossen tjänat nog för sin Rachel . . .»

»Tyst, skurk,» ropade nu Rosina, som stått där förlamad och mällös öfver kusinens fräckhet. — »Tyst, det är det nedrigaste, simplaste jag varit ute för!» — Rosina slog båda händerna i fönsterposten. Hon glömde sin klädsel. Koftan for upp, och den hvita halsen lyste öfver planchetten.

Pehr-Abraham såg upp.

»Rosina!»

Hon svarade icke, men vreden kokade inom henne mot den unge mannen, som stod där och höll hennes hemligheter i sina grofva fingrar och icke tvekade att ropa ut i vädret, hvad hon i de tysta kvällstimmarna skrivit och berättat ur sitt hjärtas lönkammare. Hvad hon med ens hatade honom, allt hos honom, hans fadda skratt, hans höga röst, hans stora oförsämnda näsa. Hon ville slå honom, men kände sig maktlös och snärjd som fjäril i häfven. Tårarna hotade att komma fram. Hon bet i underläppen med de små hvita framtänderna. Det gnistrade i hennes svarta ögon, som när man slår eld i mörkret mot flintan, och hon sträckte de nakna armarna genom regnet för att draga till fönstret.

Först nu förstod hofjunkaren i sitt uppspelta födelsedagshumör, att den lilla kusinen var verkligt ond, och att han förplumpat sig.

»Rosina, tillgif mig . . . Jag hittade boken i går afton i Floras grotta . . . Om du visste, hvad den gjorde mig säll . . . Orden ha sjungit för mig som fågelsång hela natten . . . Förlåt mig, jag älskar dig.»

Han kastade cylindern i gräset. Regnet föll allt stridare öfver hans komiskt allvarliga ansikte och hans gröna frack, och han gjorde min af att falla på knä.

Men Rosina hade nu fått fatt i fönsterharkarna.

»Älska hvem böfveln du vill . . . Jag bryr mig inte för en kvittenkärna om dig, hör du det . . .»

Nu for fönstret till Rosinas jungfrubur igen med en häftig smäll. En liten darrande hand drog en grön persienne framför rutorna. Men inne i rummet sjönk Rosina, matt af rörelse och harm, ner i sin storblossiga emma. Hon kände sig olycklig, skamsen och kränkt, som om ett lystet öga utspionerat henne, då hon badade. Hon var uppbragt till tårar öfver sin kusin och lekkamrat, men på samma gång sorgsen som hon tappat en kär, länge buren amulett och nu kände sig

Syns det hvad jag genomgått? frågade hon sig själf i handspegeln. (Sidan 18.)

obeskyddad och ensam. Där hon halfklädd, med hängande armar och korsade ben satt och huttrade i sin stubb, kom ett gammalt barndomsminne oförmodadt öfver henne. Det var vinter och ringde aftonsång bakom de höga, hvita popplarna vid Jakobs kyrka. Mänskäran stod blank öfver Stockholms slott och kylan svepte töckensolar kring lyktorna. I ett och samma ögonblick stego hon och Pehr-Abraham ur hvar sitt hus på Trädgårdsgatan och möttes i Landtmätarebacken. Han var bara tolf år, men stark och käck i sin sammetsmössa. Han satte henne på sin fina förgyllda och yllestoppage kälke och ropade: »unnan, små busar, med edra kaffelådor!» Och alla de enkla träkalkarna vände åt sidan, där han kom. Hon hisnade af farten, men njöt af att känna, hur stadigt han styrde för dem båda. De kommo långt fram på snön, ända till Karl XIII och gingo upp och klappade bronslejonerna på hufvudena. Rosina såg sin lilla hvita yllevante och sin röda pulsmudd bredvid hans stora goss-hand. Det var så tydligt, att hon började snyfta.

Hur länge hon suttit så, visste hon icke. Men hon for till, när vällingsklockan på barberarns tak ringde till frukost. Föräldrarna, som icke visste något värre än när man kom för sent till bordet! Om hon skulle gå i bädden igen och skylla på vapeurerna? Men då skulle hennes far taga sin min à la Talleyrand, iorgnera henne och hviska sitt försmädliga »mademoiselle Migraine». Dessutom var hon hungrig. Så sprang hon upp och fullbordade på ett ögonblick sin klädsel. »Svenska Minerva» kom ur håret. Hon rullade raskt de silkesbruna lockarna på lockpinnen och knöt dem i spanska öglor vid öronen. På en minut stod hon färdig i nättelduk och sidenkapott. Syns det, hvad jag genomgått? frågade hon sig själf i handspegeln. Hon fann sig mycket blek, nickade i medkänsla mot sin egen bild och sprang ner till matsalongen.

Efter frukosten, när Rosina kommit loss från alla väninnor, gick hon rådvill och håglös stora gatan fram mellan alla de torparstugor liknande små röda byggningar med gröna svalar, i hvilka allt det förnämaste af riddarhuset lekte idyll vid det lystra Medevi. Dörrar och fönster stodo öppna. Ljusa sommarfrackar och kulörta damkjolar skyttade i de trånga kamrarna med de hvita möblerna. I de stora lindalléerna promenerade ölsupfärgade kapprockar och kornblå paraplyer.

Hälsoortens makliga förmiddagsdrifveri blef dubbelt stilla i regnet, som lätt och gladt föll öfver de små röda husen i grönskan och de sysslolösa människorna. Det regnade, det växte, och tiden blef lång af hvilande välbehag.

Från taffeln i samlingsalen hördes granna löpningar. Det var en fantasi ur »Marmorbruden». Van Boom låg själf i Medevi, och de långa sofforna därinne voro täckta som omnibussäten af damer, som andäktigt följde hvarje rörelse af maëstrons fot på lyrpedalen och hvarje skälfnings af hans polkahår. Rökrummet var fullt af unga grefvar, som rökte pipa och spelade komat. Rosina spanade efter

miske lärftskrämare, drömde sig hem i sin butik vid Bazaren och omedvetet rörde fingrarna, som mätte han i oändlighet ut lakan åt blonda, välskapade damer.

Rosina betraktade alla dessa fridsamma människor och blef än mer otålig. Det brann ett oroligt begär efter upplefvande och handling inom henne, en sårad flickstolthets åtrå att i sin tur gäcka och förödmjuka den, som med själftagen rätt uppträdde som hennes besegrare. Kränkningen från i morse låg och värkte inom henne. Man dyrkade icke med våld upp dörren till Rosina Ehrencronas hjärta som en operamamsells. En oridderlighet, som talade

om ett groft och kärlekslöst sinne, var kusinens försök att, innan hon själf sänkt fanan, vilja öfverrumpla hennes hjärta. Han var icke den hon tänkt. Åter hörde hon hans skratt, hans röst och blef ännu här i ensamheten röd i kinderna. Nej, aldrig kunde hon mer hålla af Pehr-Abraham. Hon ville gråta däråt, men det var förbi. Innan dagen var slut, hans födelsedag, skulle han själf blifva det varse. Hon gick och sökte upp sin andra tillbedjare, skalden. Aldrig skulle Eberhard Kræpelin hafva nedlåtit sig till något sådant. Han förstod den mystère, som är en kvinnas själ. Hon fick en oemotståndlig längtan att just nu, sedan hon behandlats så hänsynslöst, stå som en liten alabastergudinna på piedestalen af poetens beundran och höra hans fagra ord mäsas hennes ära.

Rosina visste, att Eberhard Kræpelin älskade ensamheten och den vilda ödsligheten. Det enda, som kunde kallas ensamt och ödsligt vid det leende Medevi, var en skogshöjd öfver Vettern. Där gick han säkert och diktade — kanske om henne? Hvilken skillnad mot Pehr-Abraham! Och genom

regnet, som glittrade i hennes hårfäste, gick hon in i skogen, med sidenkapotten fallande mot den lätta sommardräkten. — Mycket riktigt! Vårdslöst draperad i brun slängkappa och halsen bar à la Byron öfver den svarta spännhalsduken, gick skalden och sektern högt på åsen längs några mossiga hållar, som kunde föreställa fornnordiska stenkummel. En stor flat sammetshatt — en spansk sombrero — kastade så dyster skugga som möjligt öfver hans ärliga svenska ansikte, hvars ljusletta drag spjärnade emot att bära den skaldiska blekheten och romanhjältens uttryck af mörk, oböjlig konspirator. Med en hvit skrifvarhand, som bar en hemlighetsfull, stor signering, tvinade han ett färglöst pipskägg och deklame-

Hon grep häftigt fatt i räcket på verandan och såg fadern stridslöst i ögonen.

(Sidan 21.)

Banér, men såg honom ej. Änkegreffinnan Bjelke satt på verandan till Bjelkeska huset, ensam med en ridicule på sidenknät midt emot sin silkespudel. Det var en tète-à-tète full af ömsesidig uppskattning. Men på svalen till Oxenstjernaska huset satt greffinnan framför en knyppeldyna, utan ett leende på ansiktet, och greffen följde med mjältsjuk värdighet röken från sin manilla-cigarr. Det var en tète-à-tète af hjärtlig ledsamhet. Fru Dimander såg som vanligt storslagen och odaliskartad ut med laxfärgad turban i håret, där hon bodde midt ibland noblessen. Man såg på hennes ansikte, att hon använde utländska ord oriktigt, där hon satt och läste en roman om engelska lorder, medan hennes man, den svär-

rade halfhögt för sig själf, medan sommarregnet skiftade i opal mot förmiddagsljuset, och det porlade i vattendikena längs vägen.

Rosina hade redan på afstånd sett Eberhard Kræpelin och hennes hjärta pickade häftigt. Gud, hvad han såg tjusande ut i regnet! Han liknade Moritz, grefven af Radziwil, som, förtalad af sin onde tvillingbroder och förbannad af sin döende fader, från skogskrönet för sista gången ser ned på barndomshemmet. Det var början af »Banditen» af Louise Mühlbach. Rosina smög sakta uppåt. Hvilken triumf skulle det icke vara att osedd höra sitt namn från hans läppar. Rosina lyssnade . . .

»Balsampopplarna till vänster
Utanför min härskarinnas fenster . . .»

Rosina skakade på hufvudet. Hon hade inte sett någon balsampoppel i Medevi. Men nu märkte henne skalden och ropade:

»Åh, fröken ser ut som sommarregnets fe med

»Och om jag kan det?»

»Då skall jag kanske gifva den rättighet att bära mina färger, som en dam skänker sin riddare, när han har brutit lans för henne.»

Hela frasen kom, som den varit tryckt i någon roman. Men Rosina darrade ändock i hela kroppen, när hon utsade den. Dragen som mot ett okänt, lockande äfventyr, men på samma gång stött tillbaka som af en främmande, hennes egen motsatt atmosfär kände hon sig införd den obekante mannen, hos hvilken allt, trots den poetiska fernissan, talade om olika luft och annan uppväxt. Ängslig räknade hon de små klara regndropparna, som splittrades mot hennes skospännen. Men nu glömde äntligen Eberhard slängkappan och sombreron, Preciosa och skalderna. Han blef röd i ansiktet af lycka och osäkerhet. Med järnhand behandlade han nog i dikten

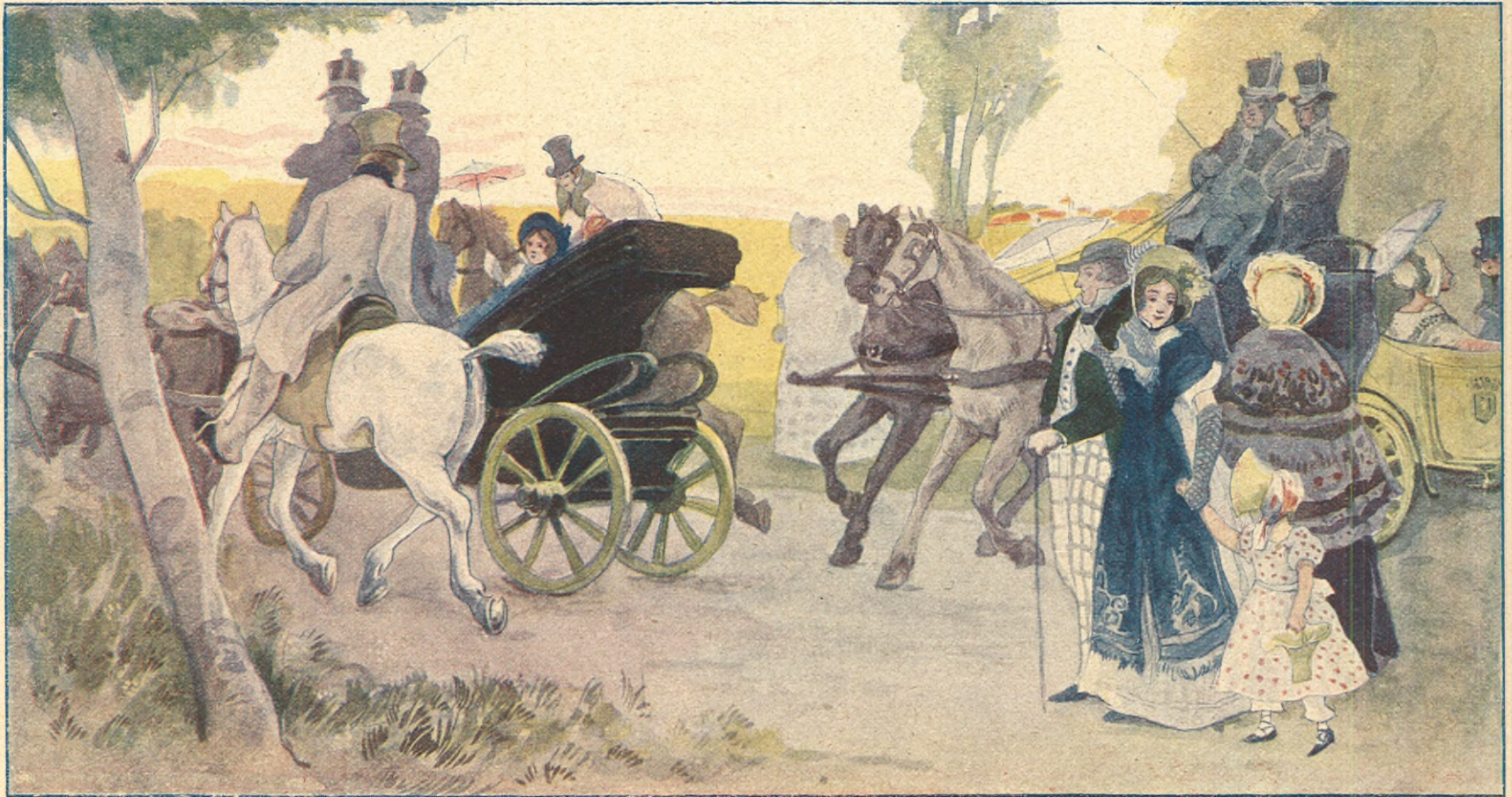
den unga flickan med ögonen, dock utan att närma sig. Men när Rosina märkte, att all fara för öfverrumpling och handgriplighet var öfverdrifven, fick hon hela sin säkerhet igen. Flickspjufvern vaknade och log. Nästan elakt sade hon, i det hon inom sig jämförde den spenslige diktaren med den atletiska Pehr-Abraham — »min kusin är nog ej så lätt att hafva att göra med.»

Kræpelin ryckte på axlarna.

»Bah, armarnes tid är förbi och intelligensens kommen. För öfrigt — goda vapen göra alla jämnstarka . . . och mina terzeroler har jag alltid med.»

»Pistoler!»

»Ja. Jag köpte dem hos en liten grå jude vid Rialton i det af Österrike förtrampade Venedig. Åh, Nemesis kommer också öfver huset Habsburg . . . Vi, som tillhöra frihetens brödraskap i alla länder, äro för öfrigt alla

Mellan fyra och sex var det korso längs landsvägen mellan gröna gården och hagar. (Sidan 21.)

regndropparna kring pannan. Men hvad kan den lustiga féen vilja den ensamme på berget?»

Han slog slängkappan öfver axeln med en åtbörd ur Preciosa.

»Det har förefallit mig, som herr Kræpelin vore min vän.»

»Mer än en vän.»

»Jag behöfver en riddare, en man, som kan förstå en kvinna.»

Den unga flickan sträckte sig vid ordet »kvinna», så mycket som hennes lilla fina figur medgaf, och såg mot grantopparna med sina blanka, svarta ögon.

»Rosina!» ropade han och sträckte ut handen.

Det klack till i hennes bröst, när hon hörde sitt namn. Plötsligt önskade hon, att hon aldrig gifvit sig in i leken. Men nu kändes det, som hon stött båten från land och måste vidare.

»Kan herr Kræpelin skaffa mig tillbaka en dagbok, som fallit i ovärdiga händer, och lämna mig den åter — oöppnad, det behöfver jag ej säga hjärtats sångare.»

alla fruntimmer, ända upp till prinsessorna, men i praktiken hade hans erfarenhet aldrig gått öfver Stockholmsjungfrunnas svarta sidenhufvudkläden. Han blef säll och handfallen inför Rosina, som om han oförhappandes flyttats till Schlaraffenlandet, där tryfferade små kramsfåglar af sig själfva flyga en i munnen. Hans puls slog oroligt. Så stodo poeten i slängkappan och den lilla nåden i den blå sidenkapotten i regnet under granarna och väntade på hvad komma skulle. —

»Hvem är det, som kunnat svika en så ljufvarelse som Rosinas förtroende?»

»Kammarjunkar Banér?»

Kræpelin for till. Det sades allmänt, att Banér var hennes gynnade friare. — »I afton skall fröken hafva dagboken igen.»

»Tack. Det är ett litet häfte med en blå ängel på titelbladet.»

»Och den blå blomman säkert inuti! Men var trygg! Orörd skall den komma till ägarinnan åter. Det svär jag.»

Poeten talade med högtidlig stämma, slukade

beväpnade . . . Bara stormklockan ljuder, bär det af till barrikaderna.»

Kræpelin pekade i luften med fingret med den stora karneolen.

Rosina stod stum och lyssnade. Det var förskräckligt och det var tjusande. Skalden växte plötsligt, tyckte hon. Nu nästan fruktade hon att se in i skuggan under hans stora hattbrätten. Hon tyckte sig höra marseljäsen, som hon själf älskade att spela, fast hennes far, så fort han hörde det, blef utom sig öfver »slaktarvisan», och hon måste spela »Partent pour la Syrie» för att blidka honom. Men nu var det, som om regndropparna trummade trots och krigsmelodier och osynliga trikolorer med sina långa tungor fladdrade kring Eberhard Kræpelin. Hon gaf honom en stor blick af beundran och rädsla.

»Men det kan ju ej vara meningen att gripa till vapen för detta?»

Rosina visste icke i ögonblicket, om hon var rädd om Pehr-Abraham eller smickrad. Hon såg två bleka män stå midt emot hvar-

Han lade boken på fönsterposten. »Godnatt,» sade han kort och hårdt. (Sidan 22.)

andra med utsträckta pistoler. Det blixtrade till . . . så hven skottet . . . det var förskräckligt och tjusande . . .

»Ja . . . Allt vidare beror naturligtvis på herr baron själf. — Men nu farväl . . . Jag måste gå att fullgöra den ambassad jag fått hedern att utföra.» — Kræpelin talade med mycken värdighet, lyfte sombreron från sitt lilla spetsiga hufvud, bugade sig och försvann i regnet.

Rosina stannade ett ögonblick och funderade, men utan att få någon reda i sig själf. Hon häfvade för en olycka, som hon icke ville tänka ut eller afstyra. Hjärtat slog och blodet brände ljufligt och ängslande. Hvad skulle hända? Hur skulle det gå? När man läste en spännande bok, kunde man titta på slutet i förväg. Men hvad skulle det blifva af detta? Tänka sig, att hon ställt till ett drama midt under denna fredliga sommardag! Hon bröt ett strå af en rumex, och, sugande blad-syran, gick hon undersam i hjärtklappning och förvirring backen ner till Medevi, förbi alla de röda husen, från hvilka väninnorna nickade åt henne. Skakande af sig regnstanken som en liten våt katt, steg hon upp på den Ehrencronska förstusvalen.

När Rosina kom hem, fann hon grefvinnan Bjelke med silkespudeln och ridicule på besök hos sin fru mor.

»Litet Baiser-tårta eller hjorthornsgelé, min Angélique.»

»Nej, tack, söta Leopoldine, du har redan bjudit mig på allt för mycket delikatesser.»

De två gamla damerna fjäsade och bugade för hvarandra på ömse sidor om det lilla hvita tebordet, som om de icke råkats på flere år, i stället för att dagligen omväxlande hos hvarandra vid denna tid äta sötsaker och debattera skandalerna. De sågo ut som ett par gamla kasperdockor, där de sutto i profil, nickande och pratande mot hvarandra. Grefvinnan Bjelke var idel värdighet och bombasin, rak i ryggen som en ståndrabant och bitter i ansiktet, som hon ätit upp nåddären för råfven. Men Rosinas mor — »gunstig madame», som Pehr-Abraham sade — var en liten fru med hy som vinterfrukt och en sammetstoque med röda fjädrar (en skapelse af den stora modisten Folckers konstnärshand) i sitt stålgrå hår. — Men baron Frits Ehrencrona satt på förstusvalens andra bänk och petade sina tänder med en liten tandpetare af guld. Det var en vacker gammal herre, som bevarat sin ungdoms moder i dräkten och ännu uppträdde i Metternichs krås och lifrock. Han hade alltid i fickan eller i handen en liten emaljerad snusdosa med porträtt af kejsar Alexander, som han erhållit vid kongressen i Wien, där han var med som ung diplomat. Den kongressen var hans lifs stora händelse. Sedan den var slut, föreföll honom världens öde afgjort. Han tyckte, att han själf suttit bland gudarne, som lagat ihop Europa efter den korsikanske uppsprättarens tilltag, och han upptog alla senare förändringar i världen som händelser mot en vis världsordning.

»Den söta Rosina kommer hem kakdags,» sade gamle baron, som behandlade sin dotter med en »Just-nu-värper-tuppen»-retsam blandning af skämt och galanteri.

»Jag vill ingenting ha,» svarade den unga flickan förtrytsamt. »Far tror visst, att jag ännu är ett barn,» tillfogade hon, slöt läpparna och tänkte med mörk öfverlägsenhet på, att två män kanske snart skulle växla skarpa skott för hennes skull. Då fick folk se, att hon var mer kvinna än de flesta. Man duellerade icke för barn.

»Visserligen ser jag icke längre dina byxhållkar annat än möjligen i andlig måtto, men

att du så här plötsligt åldrats ifrån sötsaker, förefaller betänkligt. Skulle vi redan vara en liten kokett, som har sitt regnvädershumör och sina kapricer? Tag du litet baisertårta, mitt sockergryn, det passar den lilla purpurmunnen excellent. Du ser en gammal diplomat kan vara lika poetisk som den där rimfaxen, som går och svärmar för dig. Hvad är det han heter nu igen, »der lügenhafte junge Ochs» i slängkappan?»

»Och i så smala pantalonger med hällor, att han icke vet, hur han själf skall komma in i dem,» inföll änkegreffinnan Bjelke — »Kræpelin.»

»Riktigt . . . Pappan var källarmästare i Bacchi tempel och sonen är portvakt i Apollos.»

Rosina blef röd i ansiktet. Hon grep häftigt fatt i räcket på verandan, såg fadern stridslustet in i ögonen och med en stolt känsla af att stå för sina handlingar och vara solidarisk med sin skald och hans heliga kall, utbrast hon:

»Jag har läst hans 'Hildur eller frihetens sköldmö' — och det är storslaget . . . Han har för resten fått pris i Akademien,» tillade hon, i hopp att detta erkännande från kunglig majestäts verk och inrättningar skulle göra mera intryck på fadern.

»De adertons akademi, jo, det är en prydlig institution . . . När man vet, att det bara finns nio sångmör, undrar man, hur de andra nio herrarna har det ställt.»

»Jag hoppas du icke menar något ekivåkt, Frits,» ropade friherrinnan.

»Far tycker då, att poesi ingenting är?»

»Det är att lappa vantar i mänsken . . .»

»Poesi förekom förr i världen, under Gustaf III äfven i societeten, men nu är det bara demokratien och populasen, som förlusta sig därmed,» sade änkegreffinnan Angélique.

»Alla poeter äro lättsinniga och utsväfvande,» fortsatte friherrinnan, och de röda fjädrarna skakade öfver hennes grå hår. »Jag minnes nog hvad biskop Tegnér en gång sade till mig om en kaffeböna . . . och han var ändock biskop.»

»Där hör du, Rosina lilla, sanningen om poesi och poeter,» fortfor baron Frits Ehrencrona med sitt orubbliga gäckeri, i det han såg på sin dotter med svarta ögon, som liknade hennes egna, med ungdomlig skalkaktighet under de grånande ögonbrynen. »Att kunna skriva vers har för världen precis samma betydelse som att spela bilboquet. Det är en oskyldig lek, min vän, för barn och ungdom och en del herrar, som hafva den olikheten med oss andra att aldrig få visdomständerna. De kalla sig skaldar eller, när det skall vara riktigt fint, 'fantasiens martyrer' . . .»

»Far, den äkta poesien är odödlig . . .»

»Poesiens odödlighet? . . . Lilla Rosina, gå in i kryddboden, ser du den. Där får du ett 'Ode till evigheten', viradt om stjärten på en sill, och en 'Elegi till Laura', lagd om snuskardusen. Det är poesiens odödlighet. Eftervärlden, för hvilken diktens Don Quichotte hungrar i sin vindskupa, är lumphandlaren . . . Och vår vän i slängkappan, Skräpelin, eller hvad han heter, får vara glad, om hans Hildur hamnar på så pass anständiga ställen.»

Rosina hade stått lutad mot en af stolparna på verandan, medan fadern skämtade. Hon var van vid hans stickord, men kände sig i dag sårad som af personligt hån. Hon tyckte ett ögonblick, att regnluften blef så tung, taket så lågt, där hon stod på förstusvalen till det snart hundraåriga lilla familjehuset i Medevi. Åter sorlade marseljästönerna borta i fjärran, tricoloren vajade. Ett sken, som en röd, bengalisk eld föll öfver ett blekt ansikte. Det stack i hennes bröst af ungdomlig lust att brottas med lifvet, och en oklar, men oförtröttad

inbillning längtade efter flykt. Så for hon in i sitt rum utan att säga farväl.

»Rosina, hvad i herrans eviga namn går åt dig!» ropade modern, utan att få svar.

»Ungdomen, ungdomen,» suckade baron Frits. »Stackars lilla Rosina, som inte ännu gått igenom den romantiska mässlingen. Det blir mycket sveda och värk, innan allt det där är öfver.»

Sakta gled tiden under sommarregnet mot Medevidadagens högtidliga timme, eftermiddagens stora promenad till häst och i vagn. Ty mellan fyra och sex var det korso längs landsvägen genom gröna gården och hagar. Hela den umgängesglans, riddarhuset och börsern ej hade plats för i de små gammaldags husen, utvecklades då. Jämte den stora karossen, Medevivagnen benämnd, vidlyftig som en diligence, i hvilken man anlände till kurorten, förde hvar familj med anspråk på anseende åtminstone en fransk landå eller en engelsk jaktvagn med. Det minsta man med någon aktning för sig själf kunde uppträda i var en fin, hög gigg. Efter brunnsmästarens anvisning åkte man i kunglig majestäts tågordning långsamt i stor gala genom det gröna, frodiga Östergötland.

I dag hade oroliga fruntimmersansikten upprepad gång spanat genom rutorna och i molnen sökt läsa vår herres vilja med vädret. Det lättade verkligen. Solen bröt fram och skimrade snart ofvan och nedan, i frisk himmel och gräs, mot glittrande vattendroppar och i gult högsommarsken. Adoniserade kavaljerer med brända tupéer och blå ridfrackar med blanka knappar samlades på piruetterande hästar, och damer i sidenpolonäser och italienska schäferhattar med fladdrande marabouer öfver chinjongerna halfågo i vagnarna som i soffhörn. I en sidenklädd landå satt också Rosina Ehrencrona. Hon var blek som ett offerlam och hörde icke på, hvad hennes kavaljerer, två alldeles lika och jämnstora skånska baroner, ridande på ömse sidor om vagnen, sade henne. Hon tittade efter Banér eller Kræpelin, men ingendera syntes. Nu, när alla voro borta från Medevi, passade de naturligtvis på att hålla duellen. Rosina tyckte sig se dem på en liten inhägnad i skogen, där som hon hört en hederssak förr en gång utagerats med vapen i hand. Hon såg dem stå där med hvita ansikten och blänkande pistolpipor, och hennes hjärta häfvade lika mycket för dem båda. Hon visste icke längre ut eller in, hon visste icke hvad hon önskade. Hon var ängslig, skuldbelastad och stolt på en gång. Hela promenaden blef en lång pina, hon satt viljelös och bidade som insats utgången af ett hemskt och ödesdigert spel. Ändtligen var färden förbi, och hemkommen skyndade hon att gå och kunnas. Men däruppe i skogshagen fanns ej spår af människor. En häst med sitt föl betade fredligt i gräset, medan solen föll allt snedare och varmare från grantopporna öfver den lilla ljusa ängsmarken inne i skogen. Rosina ilade då med andan i halsgropen åt parken och letade och letade, till dess hon ryckte till och blef mycket blek. Där satt Pehr-Abraham i en liten boskée och ritade hieroglyfer med sin spatserkäpp. På honom kunde ingenting synas, hvarken sår eller förband. Det var alltså den stackars Eberhard — för första gången nämnde hon poeten i tankarna med förnamn — som blifvit träffad. Han var kanske farligt sårad, kunde blifva lytt eller lam sina återstående dagar — för sin ridderlighets skull. Och nu låg han ensam någonstädes i plågor, och hennes hand skulle icke få lägga en kylande kompress på det sår, han för hennes skull ådragit sig. Förbittrad betraktade hon kusinen. Han såg eftertänksam ut, där han satt och skref i sanden. Tänk, om han

hade ett krossadt lif på sitt samvete! Hennes vrede mot Pehr-Abraham växte för hvar minut, men hon var alltför utpinad af spänning och oro för att längre kunna stäffa sin nyfikenhet. Utan att låtsas se honom, gick hon rakt fram till bänken, där han satt.

»Rosina!» ropade han och såg verkligen allvarsam ut.

Rosina gjorde en min, som hon ej värdigades stanna och tala med honom, men saktade gången.

»Rosina, nu kan du vara lugn. Nu är icke den olycksaliga boken längre i min hand.»

»Och du sitter där oskadad och ritar dina kråkfötter i sanden!»

»Oskadad? Jag förstår inte . . .»

»Det är visst fråga om dig! Men, hur är det med honom . . . med Eberhard Kræpelin?»

»Den där verskraken . . . Åh, han är naturligtvis i sjunde himlen . . . sen du gifvit honom lof att skaffa dagboken igen, men nog tyckes du kunna hafva valt en modigare kavaljer än en som låter sin tjänstepiga stjåla din bok bakom ryggen på mig.»

»Hvad är det för historier? Narras du nu också! . . . Jag vet mycket väl, att han uppsökt och affordrat dig boken, och om du ej gifvit honom den, har han tagit fram sina laddade terzeroler . . .»

»Terzeroler?»

»Som han köpt af en jude vid Rialton i Venedig.»

»Terzeroler! Tror du den harkranken har haft ett ärligt laddadt vapen i sin hand? Nej du, det han i sina dagar skjutit på, det skall jag åtaga mig att väga upp med guld. Terzeroler från Venedig, det har han läst i någon romanbok . . . Och du trodde, att den där skulle väga sig in till mig — nej du!»

»Men hur i herrans namn har han då fått dagboken?»

»Det kan du få höra, om du vill lyssna så pass länge till din gamla kusin och lekkamrat . . . Jaså, du är nådig nog att vilja det. Nåväl . . . Det var efter promenaden . . . Jag hade sannerligen ej lust att rida med, men satt trist i min sängkammare . . . Då hör jag det tassa i mitt andra rum och ser genom dörrspringan Lena — en täck liten stockholmsjungfru för resten — smyga sig fram till min skriffordslåda och öppna den. Hon trodde naturligtvis, att jag red med på promenaden. Jag störtade in och tog henne i skuldrorna . . . 'Jungfru Lena stjal alltså inte bara hjärtan,' sade jag — ty vi Banärer äro alltid galanta — utan också saker, som ha värde. Det får jag lof att anmäla för kamrern, så ondt det gör mig om ditt vackra ansikte . . . 'Goda herr baron,' sade hon, 'det är på uppdrag . . . 'Stjål du på uppdrag, nippertippa? Åt hvem?' 'Åh det är herr Kræpelin . . . 'Jaså, och det säger du inte nej till?' — 'Åh, han talar så vackert — jag kan icke neka honom något . . . 'Arabella,' sade han, han kallar mig så, ty han tycker Lena låter så fult, 'Arabella, en af de små comtesserna har bedt mig att skaffa igen en bok, som grefve Banér lockat ifrån henne. Det är ett litet häfte med en blå ängel . . . ' Du hade således gifvit honom lof att skaffa den . . . och så fick den där Lena eller Arabella gå med boken bäst hon ville . . .»

Banér hade talat i ett ordflöde, med hufvudet nedåtböjdt, medan han ilsket skref i sanden med spanska röret, och då han såg upp, var Rosina redan borta. Hon blott sprang, allt hvad hon orkade, men man kunde se på hennes rygg, att hon grät . . . Pehr-Abraham skakade på hufvudet och gick håglöst, utan en tanke, längs gräsrundlarna, slående af fjunen på kavaljersparollerna med sin käpp.

Men Rosina stannade icke, förr än hon kom hem, lät hälsa, att hon var sjuk, och reglade sin dörr. Påklädd kröp hon inom de hvita sängomhängena af tyll och kastade sig storgråtande som ett barn ner på den låga hufvudgården. Hon var slut efter dagens alla sinnesrörelser, hon var förtviflad. Hon kände det, som hon låg ensam och dref på hafvet utan hopp och utan håg att nå hamn. Ty nu kände hon lifvet, nu kände hon männen och det de kallade kärlek. Råhet och bedrägeri var det alltsammans, lögn och hala ord. Ingen förstod ett ensamt, långtande hjärta, och ridderligheten var försvunnen från världen. Genom de hvita sänggardinerna såg hon solstrålarna öfver golftiljorna i rummet blifva tunnare och kortare. Aftonsången i den lilla hvita kyrkan trängde in till henne, och ett svagt orgelbrus steg genom de lummiga träd-kronorna och flöt in i rummet. Det led mot kvällen och Rosina blef allt tungsintare till mods. Hon tänkte på den lilla kyrkogården vid fädernegården Sjöo vid Mälaren. Där låg en liten fröken Ehrencrona, som dött i sitt femtonde år. Ofta hade Rosina läst grafskriften: Christina Ulrika Ehrencrona, som ingick i sin frälsares frid 1681. Och nu önskade hon blott, att hon själf låg lika tyst och fridfullt under en liten grafkulle, planterad med gula rosor och bellis.

Tiden gick. Nu hörde Rosina sorlet af kurgästerna, som kommo från kvällsvarden. Hon igenkände rösterna och hvar stämman pinade henne. Man samlade sig till »Grötlunken», den sedvanliga aftonprocessionen. med hvilken Medvedagen afslöts, innan man gick till kojs. Nu började musiken spela den gammaldags klampande och siratliga lilla marschmelodien, och med triangel och trumma och låtar från valthorn och piccolaflöjt gick tåget mellan de röda husen och de i kvällsluften dunkelgröna träden. Ändtligen blef det tyst. Sommaraftonens lätta, halfgenomskinliga skymning föll in i rummet och himlen blef aflägsen och blek, medan Rosina låg och såg upp i den genom sin hvita tyllgardin. Det blef tid att gå till sängs på allvar. Hon satte sig upp och tog af lif och kjol, drog på sig en ljus aftonrock af muslin för att göra toalett för natten. Långsamt, med matta fingrar löste hon sitt hår och flätade det i två hårda skolrättsflåtor. Det var som hon åldrats ett par år, sedan hon gjorde det sist, tyckte hon, och i halfjuset betraktade hon förundradt och nyfiket sitt eget ansikte. Men nu hörde hon genom suset af bladen och kväkandet af löfgrodorna i parken sitt namn sakta ropas. Hon tog det först som en hörselvilla, men ropet kom igen, svagt men tydligt. Så gick hon olustig och trött till fönstret.

»Pehr-Abraham,» ropade hon, då hon åter såg honom stå därnere, »får jag då aldrig frid på denna Tycho-Brahedag . . .»

»Strax, Rosina . . . jag skall bara gifva dig igen den olyckliga boken och så ej mer besvära dig. I morgon är jag borta.»

»Reser du? Boken?»

»Jag tyckte ändock, att eftersom jag hittade den och missbrukade den, skulle jag också gifva dig den tillbaka . . . Här är den och så farväl.»

Rosina lutade sig ner öfver fönsterposten mot Pehr-Abraham. Hon såg hans ögon glöda sorgset genom dunklet, och den ovanligt svårmodiga tonen i hans röst berörde henne som en lång smekning.

»Hur fick du den?» frågade hon, mer för att förlänga samtalet än af nyfikenhet. Naturluften, som var mättad af gräsdof och dagg, badade lent och svalt hennes ansikte. Det var skönt att stå däruppe och höra hans röst

stiga ur mörkret med suset af de gamla trädens svagt skälfvande blad.

»Hvad tjänar det till att tala därom? . . . Nu var det jag, som gick till honom och föreslog, att vi skulle kämpa om boken icke med lek-saksvapen ur romanböcker, utan med riktiga . . .»

»Det ville han icke?»

»Nej, naturligtvis. Det var icke jämnt spel,» sade han. »Hvad skulle världen förlora på en kammarjunkare, men han hade ansvar för sitt lif och sina oskrifna verk! . . . Så gaf han mig i stället boken . . . Jag kan klänga upp, så du kan få den.»

Innan Rosina hunnit svara, hade Pehr-Abraham klättrat upp på takrännan och stod nu nästan i jämnhöjd med det låga fönstret. Han lade boken på fönsterposten. »Godnatt,» sade han kort och hårdt.

»Åh, Pehr-Abraham, jag känner mig så olycklig och ensam . . . gå icke än,» hviskade hon.

»Jag också, Rosina, det är precis som jag vore sjuk. Du vet, att jag aldrig brukar hänga hufvudet. Hvarför skulle jag också det? Ingenting har någonsin förut gått mig emot. Men kan du ej bli god igen? Det är så ljuft att vara glad med dig.»

»Pehr-Abraham!»

»Tänk, hvad vi skrattat och lekt ihop! Men om du icke tycker, att det är roligt längre, eller poetiskt eller hvad vet jag, men vill, att vi skola vara ledsna och olyckliga i hop, så låt gå för det. Vi skola blifva bleka i synen, långa i ansiktena och romantiska ända ut i tåspetsarna och så samvetsgrant vi kunna glömma bort, att vi båda äro unga och raska och kunna taga hvar dag som en vacker födelsedagsgåfva, att vi ha gårdar och hästar och kor och hvar sitt gamla slott med solsken på att bo i . . . Några skola ju också vara söndagsbarn, skulle man tro, men är det så tarfligt, så låt oss glömma bort det och draga ut på äfventyr. Vi kunna ju slå oss ihop med zigenare eller resaende lindansare . . . Bara det är du och jag ihop. Du kan spå i handen och hoppa genom tunnband och jag gå med tallriken och samla ihop slantarna. Det går nog bra med dina ögon . . .»

»Hvad du är rar och tokig, Pehr-Abraham, och hvad det känns ljuft, att vi äro lika goda vänner igen . . .»

»Bättre vänner, måste det vara . . .»

»Låt vara — bättre vänner, men nu måste du gå, och tala inte så högt . . .»

»Hvarför det? — Gunstig madame kan icke höra det, hon har dragit nattmössan öfver öronen, och pappa Frits drömmer, att hans patience »går». Alla Medewis små röda hus sofva i grönskan . . . Jag stör ingen levande själ.»

»Nej, Pehr-Abraham, men du skall icke heller störa den stilla sommarnatten, de susande gamla bladen och de små tysta och sömniga stjärnorna.»

En god och
fröjdefull Jul

tillönskas hela vår läsekrets

vördsamt af

Iduns Redaktion.

LA LONGUE FILLE DE LA SUÈDE.

Höstregnet piskade ilsket de breda stenplattor, hvarmed den förnämligaste gatan i St. Germain-en-Cogles var belagd. Ingen människa syntes till, utom en och annan bretagnisk landtman, som med hängande hufvud och slappa tömmar i sakta mak färdades till salutorget med sin långa grönsakskärra, eller någon spröttig sergeant de ville, den där dolde sitt öfverdrifvet martialiska ansikte under den uppslagna kapuschongen.

Vädret inbjöd således ej till promenad, och morgonlektionerna voro nyss avslutade. Pension Robinet bestod sig ej med någon inbyggd tennisbana — hvad annat kunde då Mari-Ann Brandling under sådana omständigheter taga sig före än att skriva hem!

Med de hvitkalkade väggarna, de blyinfattade fönstren och dess hvälfda tak skulle hennes lilla rum hafva verkat klostercell, ifall ej en spetsbesatt kamkofta öfver en stolsrygg, tvänne racketts på väggen och en fotograferad sörm-landsherrgård med mansardtak och sekellindar skriat ett gällt nej till en dylik förmodan.

Dock hade byggningen en gång rymt både abedissa och nunnor, fast Mirabeaus revolution drifvit dem ut, hvarefter det vackra trappgafvelshuset vid Rue des Ursulines genomgick mångahanda besynnerliga öden, tills det slutligen förhyrdes af m:lle Robinet, hvilken där inlogerade sig med sin aktade flickpension.

Med rättrogheten var det numera kient bestämt i det forna ursulinerklostret. Bland de tjugusju pensionärerna funnos strängt ortodoxa unga damer från tsarernas land, högkyrkliga anglikanska missar, arftagerskor efter metodistiska yankeemiljonärer, en eller annan dotter af det ärkekätterska Sverige samt eldfängda parisiskor utan spår till religion.

Mari-Ann Brandling hörde till de lyckligt lot-tade, som hata bläck och penna. Huru många gånger hade hon ej föresatt sig att skriva detta lilla leksaksbref till sin gamla pappa, utan att dock kunna komma sig för! Och äfven nu skred hon ej till verket, förrän hon vederbör-ligen satt på tévatten på det lilla spritköket samt tändt en cigarrett — hon tyckte inte vidare om att röka, men då nu tobak var det enda, som var pensionärerna strängeligen för-bjudet, så —

Därefter letade hon fram ett bläckhorn i form af ett dogghufvud, rymmande ungefär en fingerborg rysligt svart bläck, vidare ett litet blekblått pappersark, — Sussex Society —,

ännu någon gång, kommer från lifvets soliga gryning, vandrande genom den förvuxna hag-tornsgången och fattar vår hand och ler och säger: minns du? — Det var den Mari-Ann hon en gång var, innan hon ännu mött Berndt Bergk. Det var major Selim Brandlings älsklingsbarn, haps dyrkade, själfsvåldiga, hjärteglada, hjärte-goda »Hejdundriander»; det var »la longue fille de la Suède» i pension Robinet.

»Pension Robinet
9 Rue des Ursulines
St.-Germain-en-Cogles
Dep: Ile-et-Vilaine, France
16 Oktober. 189.

»Käraste Pappa!

Eftersom det i dag är rysligt ruskigt väder. . . »
Eftersom det i dag är rysligt ruskigt väder — ja, dit hade det ju gått bra, men fortsätt-ningen. — Uh, hvad det regnade denna dag! — Och tévattnet sedan, som aldrig ville koka upp! Och så . . .

»Mari-Ann, dearest Mari-Ann . . . åh, så förfärligt . . . Jag önskar, att jag vore död, och att gamla Robinetskan stode vid grafven och skrek: kom tillbaka, Sybil, jag vet, att det inte var du, som gjorde det! — Men det, skulle jag allt ge katten i, för det vore lagom åt henne och o, aldrig får du mera se mig som förr, Mari-Ann, o, aldrig mer . . . »

»Men hvad står då på? Du ser ut, som om minst hela världen sammansvurit sig mot dig.»

»Ja, det är just hvad den gjort också! Aldrig en minut stannar jag här längre, om inte du hjälper mig, aldrig en minut, hör du!»

»Så låt mig då veta, hvad som händt, söta Sybil?»

»Ja, men lofva att hjälpa mig först. Kom ihåg, att du och jag hafva hållit troget ihop alltsedan första stunden vi möttes i den här vargklyftan. — Det här borde pappa få reda på. Då skulle han minsann . . . »

Och så vederkvickte sig den stackars flick-ungen en dryg stund med en färgrik beskrifning af den hederlige ullhandlaren, m:r Thomas O. Fairfax, makt och härlighet, tills Mari-Ann — hvilken för resten var nära att spricka af nyfikenhet — efter tredje tékoppen ändtligen lyckades få henne till saken.

Det hela rörde sig om en utspild bläckflaska, en flod af rödt bläck, som på ett aldeles oförklarligt sätt gjutits öfver en af föreständarin-nans böcker.

Sybil Fairfax hade på grund af ett af sina vanliga små puts aftonen förut blifvit befalld att skriva af några hundra vers ur Athalie.

så styft och tjockt, att det ville krafter till att vika det, samt slutligen en kort, bredt tvärnosig J.-pänna.

Och så bar det då ändtligen af i M:me de Sévigné's fotspår.

Såsom hon nu där satt, var hon ännu den Mari-Ann vi aldrig glömma, vi, som stormat snö-fästningar vid hennes sida och rest äreportar på hennes födelsedagar hemma på gamla Svane-holm och stultit bandet ur hennes hårfläta, där vi sutto på bänken bak-om henne under prosten Mollenii långgrandiga pre-dikningar i Tuna kyrka. Det var den Mari-Ann, som kommer till oss

Hon hade samvetsgrant åtlydt tillsägelsen samt påföljande morgon lagt sitt straffskriptum på m:lle Robinets bord. När så föreständerskan sedermera kom in i sitt arbetsrum, fann hon sin kära Lamartine, uppslagen vid »Le lac», fullkomligt dränkt i rödt bläck — och bred-vid låg Sybils skrifbok!

Nu var miss Fairfax, trots sina oupphörliga odygder, likväl m:lle Robinets förklarade gunst-ling, och det smärtade den gamla lärarinnan vida mer än det förargade henne, att Sybil haft panna att taga en dylik hämnd. I det längsta hade hon ej heller velat tro henne skyldig till detta lilla otäcka slyngelstreck. Ty väl var ju Sybil både bortskämd och häftig, men en sådan sinnets låghet var näppeligen att vänta hos henne.

Dock, all utsikt att rentvå den misstänkta stängdes obevekligt af första underlärarinnan, Natalia Bulatoff, hvilken passerat rummet nästan omedelbart efter miss Fairfax och då funnit den olycksaliga bläckflaskan utspild.

Det värsta i hela historien var emellertid, att Sybil strängt vidhöll sin oskuld, vidhöll den med en straffvärd halsstarrighet. Detta i trots af, att föreständerskan förklarar sig vilja gå ända därefter att glömma hela händelsen, blott den unga förbryterskan uppriktigt erkände och ångrande bad om tillgift.

Och därför skulle nu Sybil Fairfax relegeras, blifva skymfligt utstött ur kamratreisen i samtliga pensionärernas närvaro.

»Men hvarför då inte hellre bekänna,» före-slog Mari-Ann.

»Bekänna . . . hvad . . . något som jag aldrig har gjort . . . O, Mari-Ann, vill då äfven du gå bort och ställa dig bland getterna? Jag vet nog, att skenet är emot mig. Och därför finnes det väl ingenting annat för mig än att resa . . . O, hur hon skall jubla då, den där svartsjälade ryskan, hvilken alltjämt hatat mig, sedan jag första gången hade roligt åt den där vartan på hennes näsa. — Så farväl då, Mari-Ann.»

La longue fille de la Suède reste sig, lade sina händer på Sybils axlar, såg henne rakt i ögonen och sporde långsamt:

»Säg mig nu på heder och ära, om du gjort det. Ty är du skyldig, är det nästan värre af mig att söka hjälpa dig än af dig att begära min hjälp.»

»Jag är oskyldig,» svarade Sybil. — Och Mari-Ann såg, att det var sant.

Egentligen var det ju vansinnigt djärf af en ensam pensionär att sätta sig upp emot eller söka jäfva ett påstående af den mäktiga Natalia Alexievna Bulatoff, hvilken bland alla lärar-innorna intog en undantagsställning på grund af sin lärdom och sin titel — hon härstam-made i likhet med flertalet af de ryssar man träffar på kontinenten från en af de många detroniserade kaukasiska furstefamiljerna. — Att draga i härnad mot henne var att för-vandla den återstående pensionstiden till en ständig väpnad neutralitet.

Men la longue fille de la Suède tänkte aldrig ett ögonblick ditåt.

Nej, hon påminde sig, i stället hvad hennes gamla pappa en gång sagt henne, då hon var en liten, liten flicka och han en januaridag kysste henne till afsked för att resa upp till riksdagen. Visst var det med tungt hjärta han då lämnade sitt Svaneholm, men det hade gällt att ställa upp sig själf eller lämna valkretsen i de filisteers våld.

»Ser du, min lilla stumpa,» sade han och torkade hennes tårar med sin stora körvante, ser du, det är nu en gång så, att vi Brandlingar äro komna till världen för att vrida det krokiga rätt — — — — —»

»All right,» afgjorde »Mari-Ann, jag skall väl hjälpa dig då!»

»Och om du misslyckas och själf kommer i klistret?»

»Så kan jag väl lära mig franska i en annan pension — nej, inga scener, det få vi tid med sedan. — Men säg mig nu en sak: huru dags var det mademoiselle skulle fira sin stora utvisningsceremoni?»

»Klockan half tre. — Du får betänka dig till dess,» sade hon, »men framhärda du då måste jag låta rättvisan ha sin gång.»

»Hon är snart half två nu,» sade Mari-Ann. »Gå upp på ditt rum och lämna mig ensam att fundera. Vi ses igen inför Höga Rådet.»

* * *

På slaget half tre var hela pensionatet församladt i stora salen, och m:lle Robinet själf — ytterligt upprörd samt med en näsduk i hvar-dera handen — presiderade i katedern. Bredvid henne stod Natalia Alexievna Bulatoff, all-

grät tysta, klara tårar öfver sin stackars vän, Maude Carvajol, den burriga vildhjärnan från Cannes, som brukade svimma och skratta alldeles utan anledning, hade i sitt ystra hufvud fantiserat ihop ett patetiskt försvarstal, hvilket hon dock aldrig kom ut med, Consuelo Juarez, den lata kreolskan från New-Orléans gäspade och tvinnade sina ringar — henne angick det hela så oändligen litet, men Loulou Jellacic, den sprakande vackra kroatiskan, gjorde allt hvad hennes svarta ögon någonsin förmådde för att mörda den hatade angifverskan, medan hennes läppar formade sig till små, små kroatiska eder.

Nu reste sig la longue fille de la Suède och sade:

»Det är fullkomligt onödigt att ytterligare fortsätta det här förhöret med Sybil, ty det är i alla fall inte hon, som spillt ut den där gamla bläckflaskan.»

»Bästa Mari-Ann,» vidtog m:lle Robinet, det är ju visserligen särdeles hedrande att

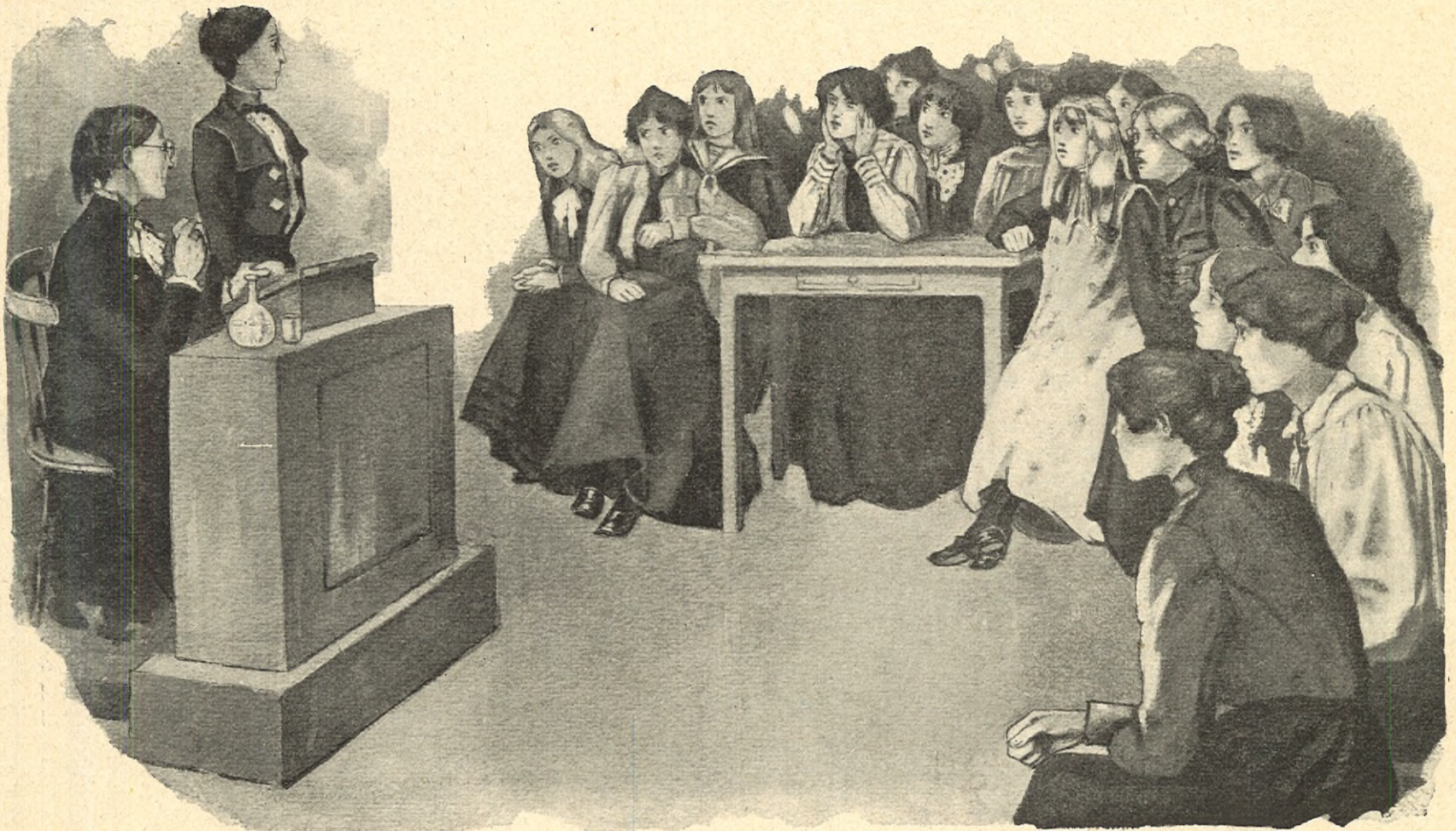
plötsligt vansinnig, den långa flickan från Sverige. — Natalia Alexievna, första underlära-rinnan, M:elle Robinets högra hand, den lärda, stränga, ortodoxa fröken Bulatoff skulle hafva gjort sig saker till något dylikt! — Hvem som helst annan, till och med Mari-Ann Brandling själf — ja, hvarför just inte hon själf, när allt kom omkring. — Men Natalia Alexievna — nej aldrig!

Till och med Sybil Fairfax tyckte detta vara att spänna bågen för högt. Hon kunde inte uthärda, den ärliga lilla själen, att hennes bästa vän skulle stå och tala hufvudet af sig så där, vore det än för hennes egen skull.

»Tag tillbaka dina ord, darling,» snyftade hon, läggande sina armar om vännens hals. »Tag tillbaka! Jag vill inte, att du skall göra dig olycklig för mig. O, om jag då aldrig sagt det till dig, om jag aldrig bedt dig om hjälp!»

Långa Mari-Ann smålog.

»Sjåpa dig inte, Sybil, utan låt mig hålla

männa åklagerskan, den där nyss med sin fruktade stämman gendrivvit Sybil Fairfax, sista gagnlösa försäkningar om sin odelaktighet i hvad som händt.

När la longue fille de la Suède trädde in, fanns där något osäkert, tankspridit hos henne, som man ej annars var van att finna.

Men så fort hon mönstrat underlära-rinnan, tändes där ett litet segerglitter i hennes ögon. Nu hade hon fått en trumf på hand, ett vapen i sin makt.

Och hon satte sig ned att bida sin tid, tänkande på Brandlingarna och på deras sändning i världen.

Sida vid sida, nedslagna och tysta, utan tanke på upptåg och nojs sutto eleverna och upprepade hvar för sig: Gud ske lof, att det inte är mig det gäller! —

Inte en röst i hela denna internationella samling hade höjts till den anklagades försvar, till föga heder för kamratkretsen. Ty försiktighet kan väl vara en dygd, men aldrig är den någon prydnad.

Paz de Saldanha, den mildögda argentinskan,

söka försvara en vän. Men i ett fall som detta bätar det dock till föga, då du ej samtidigt förmår utpeka den skyldiga.»

»Men det är just hvad jag kan!»

»Verkligen?»

Det låg kanhända ingen afsiktlig försmäd-lighet i detta ord, ehuru det gaf intryck däraf. För resten var det ju inte heller vidare behagligt för en grånad lärarinna att vid spaningen efter en inom pensionen begången förbrytelse blifva på detta sätt vägledt af en sjuuttonåring.

Aldrig hade den dristiga sörmlandstösen varit målet för så många samlade blickar som just nu. Hvart hon såg, möttes hon af ett par nyfiket spörjande flickögon.

Så pekade hon rakt på fröken Bulatoff.

»Den där har slagit ut bläckflaskan!»

»Natalia Alexievna...»

»Ja, för att sedan kunna skylla det på Sybil, hvilken hon ständigt hatat och nu sökt få relegerad ur pensionen. — Hoppas jag uttryckt mig tillräckligt tydligt.» —

Natalia Alexievna! — Hade hon då blifvit

på till slutet. Vi äro nog snart där, misstänker jag.»

Den utpekade gjorde emellertid en särdeles uttrycksfull axelryckning, och det skimrade svagt till i hennes grönskiftande ögon.

»Ni vet inte alls, hvad ni säger, min söta vän,» yttrade hon iskallt, »och därför får jag ej taga det så illa upp, — ty en stackars lära-rinnas första plikt är att vara öfverseende. Dock vill jag nu allvarligen tillråda eder att bedja mig om tillgift för edert i sanning besynnerliga beteende.»

»Och jag vill å min sida allvarligen tillråda eder att ofördröjligen bedja m:lle Robinet om ett enskildt samtal — möjligen skulle det hafva till följd, att den här ledsamma historien blefve nedtystad,» föreslog Mari-Ann helt framt.

Där stod nu sörmlandsherrgårdens unga fröken, lång och rank och vackert vred med den föraktfullt krökta öfverläppen och ögonens kalla stålglans; där kämpade hon nu modigt med steppens blekhyade, hysteriska dotter, det värdiga barnet af det knutpiskade, mutade folk, som steg för steg lömskt tassat sig fram att

stjåla den europeiska konsertens omtvistade taktpinne.

Dår stod nu Sverige mot Ryssland, såsom det stått så många gånger tillföre. Och hade inte Sverige burit hem lagern, hade aldrig denna händelse blifvit satt på papper.

»Ni vill således inte klarera den här saken mellan fyra ögon med m:lle Robinet,» vidhöll Mari-Ann.

»Jag förstår inte alls, hvart ni vill komma med det där dumma pratet.»

Mari-Ann Brandling kastade hufvudet tillbaka.

»Nå då, Natalia Alexievna . . . då är ni också förlorad.»

»Mari-Ann, för din egen skuld, minns, att tvånne förlöpningsdock äro vida värre än en, jag besvär dig att tänka på hvad du säger,» varnade föreståndarinnan med stränghet i rösten, halft hufvudyr efter denna ordväxling.

»Ni kan vara viss om, att jag aldrig bättre vägt mina ord. — Och tillåt mig nu en enda liten fråga, fröken Bulatoffi.

»Endast med villkor, att jag ej vidare blir förolämpad.»

La longue fille de la Suède slog sig nu ned vid bordet, stödde hakan mot händerna och såg sin fiende rakt i ansiktet. —

Så sade hon:

»Natalia Alexievna, hvarför har ni tagit på en ny blus efter frukosten?»

Allas ögon gingo nu från svenskan till ryskan. ? ? ?

»Ja, säg, hvarför har ni tagit på en ny blus?»

Natalia Bulatoffs olivgula kinder färgades af en hel mängd röda fläckar. Hon kände huru blodet snabbt lämnade händer och fötter samtidigt med att det tycktes, som om någon på en gång dragit i hvart och ett af hennes hufvudhår. — Den stora fasan, den för hvilken intet namn gifves, den yttrar sig alltid så. Lyckligt för dig, som läser detta, om du aldrig känt det så. Man åldras och svalnar och hårdnar i ett dylikt ögonblick.

»Hvarför jag tagit en ny blus? — Jo, helt enkelt därför, naturligtvis, att den gamla var smutsig.»

Den allvarliga församlingen baxnade öfver det skallande skratt, hvarmed käranden bemötte det sista yttrandet.

»Nej, hör man på bara! En äkta ryska skall söka inbilla oss, att hon byter lif, därför att . . . därför att . . . o, . . . så komiskt . . . att det gamla var smutsigt. — Hvarför då inte samtidigt byta om underkjolar — det kunde då sannerligen behövas!» —

Men nu var det äntligen m:lle Robinets tur att inskrida.

»Det kan vara på tiden att afbryta Mari-Anns taktlösa tillvitelse. Hvart vill du då egentligen komma med dina många ord?»

»Bara dit, att mademoiselle jämte ett par af eleverna gå upp på Natalia Alexievnas rum och inspektera hennes garderob. Det skulle bestämdt vara lustigt att se, huru det där lifvet tager sig ut.»

»Diantre, vågar man då inspektera mitt rum?»

Mademoiselle Robinets ögon hade plötsligen blifvit mycket stora, på det att det skulle besannas det vackra gamla ordspråket, som säger att mullvadens ögon öppnas mot slutet.

»Ja, Natalia, det vågar man, om därigenom någon upplysning kan vinnas härutinnan. Du känner ju pensionsstadgar- na.» —

»Men hör ni då inte, att jag förbjuder det . . . jag —»

Och med ett lokattssprång stod hon i ett nu framför Mari-Ann, höjde blixtnabbt mot hennes ansikte sina händer med de långa, hvassa naglarna.

Men la longue fille de la Suède fattade henne helt lugnt om handlederna och vred sakta men säkert om dem ett halft hvarf. Detta var för mycket med en kvinna med nerver. Natalia Bulatoff svimmade.

Man behandlade henne sorgfälligt med lukt-salt och vatten, och när hon återvänt till säng, var det första hon fick se den stackars gamla pensionsföreståndarinnan, hvilken fullkomligt tillintetgjord efter inspektionen i ryskans rum, hade sjunkit ned i sin stora korgstol.

Och i hennes knä låg en ljus sidenblus, hvars högra underärm var fläckad med rödt bläck . . .

* * *

Natalia Alexievna for med aftontåget. Alla pensionärerna hade infunnit sig på perrongen, ej för att skaka hennes hand, men för att vifta farväl, ett evigt farväl.

Den kvällen gick det hederligt till i det gamla klosterrefektoriet. Dagens bof var lyckligen affärdad; det återstod att hylla dagens hjältninna. Alla lärarinnorna höllo sig efter gemensam öfverenskommelse undan, och m:lle Robinets enda tröst var, att det långa, låga matrummet ej innehöll några sköra saker.

Konditoriet snedt öfver gatan var lika länsadt som flickornas portmonnär. Och nu sutto de alla kring det stora bordet, sedan la longue fille de la Suède under många besynnerliga ceremonier blifvit förd till högsätet. Bredvid henne placerades »offret», hvilken efter många frukt-lösa försök äntligen lyckades få rå om sin försvararinnas uppmärksamhet ett ögonblick.

»Jag har en bror, som tagit pokalen vid Henley-Regatta och blifvit M. A. vid Balliol College och är tre alnar lång och har svarta mustascher — vill du inte resa med mig hem och gifta dig med honom,» föreslog Sybil Fairfax, i sin öfversvallande tacksamhet bjudande det bästa hon ägde.

»Och jag har en pudel, som apporterar och en morfar som begagnar peruk,» skrattade Mari-Ann. Ty så när som på sin gamla pappa hade hon ännu aldrig tänkt med allvar på något manfolk. — Hon hade ännu två år kvar till Berndt Bergk.

Maude Carvajol, hvilken var uppskrufvad till den mest oroväckande hänförelse, hoppade upp på bordet och dansade i strumpfötterna, lätt som en kavaljersparoll, mellan koppar och fat, mellan sockerskålar och gräddsniopor fram till hedersgästen. Väl där skrufvade hon in sig i den franske deputeradens magnifika posityr, hof upp sin röst, talade och sade:

»Jag har alltid beundrat dig, Mari-Ann, jag har alltid beundrat dig för ditt kalla mod och ditt smala lif och dina lugna grå ögon, som drömma om sagan. *Les yeux gris vont au Paradis*. — Och när du så stod där och talade för Sybil, då kände jag, att jag till och med började högakta dig. — Men du skulle bara hört det tal jag ämnat hålla till Sybils försvar, ifall jag ej blifvit förekommen. Jag skulle ställt mig rakt framför katedern med ena foten litet framflyttad och högra handen alldeles så här. Och så skulle jag börjat: 'Mina damer och herrar' — nej, det var sant det fanns ju inga herrar — alltså bara: 'Mina damer, . . . Buffon säger . . . den store Buffon säger . . . ja, för resten struntar jag i hvad han säger — ge mig en påtår, sötaste Lieschen — det här är inte gumman Robinets kaffe inte . . .»

»En typisk fransyska den där,» hviskade Lizzie Harrow med en axelryckning till Loulou Jellacic.

Kroatiskan nickade. Det var henne omöjligt att svara på annat sätt, ty hennes tunga var bunden af en glace-maräng.

»Nu dra vi allt en visa,» framkastade Ilse Rüdiger.

Och strax reste sig la longue fille de Suède markerande takten med den längsta vindtböjtel som fanns, medan det ärevördiga klosterrefektoriet fylldes af tjugusju gälla flickröster.

EN HISTORIA OM DET SOM ALDRIG HÄNDT.

JAG HAR GENOMGÅTT åtskilligt i mitt lif. Jag har måst kämpa tum för tum för min lefnadslycka, och jag har blifvit besegrad, inte *en* gång, men flere, inte på ett sätt, utan på mångfaldiga. Jag har lidit af hvad som händt, och jag har lidit af hvad som aldrig händt. Se inte så förvånad ut, jag menar hvad jag säger — jag har lidit af det, som aldrig händt!

Sådana lidanden äro väl följdlianden af dem man verkligen genomgått. Nerverna äro förslitna, utpinade af nattvak och sorg, man har blifvit så van vid ångest och skräck, att man alltjämt lefver i ångest och skräck, äfven när man ingen orsak har att slitas mellan hopp och fruktan, när allt är afgjort, oåterkalleligen afgjort.

Åh, det är gräsligt! Och det gräsligaste är, att medan *denna* ångest varar, kan man ej tala om den, den är som ett fruktansvärdt spöke, som med sina händer griper om ens bröst och sammanpressar det och hviskar hemskt och hotande: »Du och jag ensamma, försök inte att kalla någon till hjälp, de skulle tro dig vansinnig — det enda kloka är att tåga. Du och jag ensamma, om dagen, bland de många människorna, af hvilka du ej vågar anropa en enda — och om natten — om natten —»

Jag vet inte, om inte det, som aldrig händt, är det värsta, som händt mig!

Skulle jag annars haft någon erfarenhet af hur det känns att ha mördat! Nu kan jag tala om det. Vill du höra?

Det var en förmiddag, en kall och klar förmiddag, med hårdt tillfrusen snömark och en blek sol. Vi hade inte haft sol på länge, och om det var denna bleka sol eller något annat, nog af, jag kände mig denna dag lättare till sinnes än eljes. Sådana dagar brukade jag göra de mest angelägna besök hos mina närmaste. De mörka dagarne var jag allena.

Vädret var så ovanligt vackert, att jag beslöt mig för att hälsa på några släktingar, som bodde tämligen långt utanför staden. Jag minns, att, medan jag gick framåt vägen, föll det mig in gång på gång: hvarför går jag dit, hvad har jag där att göra? Jag visste det inte, men jag gick —

Jag hade hunnit fram till villan och stod och väntade på, att man skulle öppna för mig, då det plötsligen kom öfver mig en känsla af, att jag borde vända om. Något inom mig varnade: »gå inte in, gör det inte, — gör du det, kommer du att ångra dig!»

Om jag inte så fast föresatt mig att få makt öfver alla dumma fantasier, varningar och varslar, hade jag bestämdt vänt om, så stark var denna känsla inom mig.

Som det nu var, gick jag in.

Det dröjde en stund, innan min kusin visade sig. När hon kom, märkte jag genast på henne, att något var å färde.

»Hvad är det?» frågade jag.

»Jag är orolig. Hver kom hem från skolan för en stund sedan och klagar för halsen. Jag är rädd för difteri. Jag har skickat efter doktorn, det kan ju vara vanlig halsfluss, men det kan också vara difteri. Är du rädd?»

»Nej!»

»Det visste jag, annars skulle jag ej låtit dig komma in. Hver är för resten i barnkammaren, alldeles i motsatta ändan af våningen.»

Vi sutto en god stund och talade med hvarandra. Och när jag märkte, att oron åter kom öfver henne, gick jag.

Hennes oro följde mig ett godt stycke på vägen, det var, som om jag hämtat hennes börda för att bära den jämte min egen. Men så småningom där ute i den friska luften blef jag lättare till mods. Det hände mig så sällan den tiden, att jag hade energi till något — ett sådant besök var mig ett verkligt företag — att jag kände mig helt belåten med mig själf, där jag gick tvärs igenom parken, som lyste och gnistrade i sin vinterskrud, ut på landsvägen, som ledde till staden. Det hade blifvit strålande solsken, luften var hög och klar, ett riktigt praktfullt vinterväder. Hvar gång jag satte ner foten på den hårdfrusna snön, ljöd det som en svag klang af glasharmonika; bjällrorna klingade muntert från slärdarne, som susade förbi; alla jag mötte talade gladt och högljudt med hvarandra. Det låg något befriadt, lyckligt öfver naturen och människorna.

Och det var mig, som om någon eller något lyfte den värsta tyngden från hjärtat. Det föreföll mig omöjligt, att det bleka solskenet kunnat åstadkomma ett sådant under. Men

det måste varit så, någon annan förklaringsgrund fanns ej.

Jag gick spänstigt och raskt, fortare än jag gått på månader. Jag bars af den oförklarliga lättheten inom mig. Jag tänkte inte på det förflutna, inte på framtiden. Det jag kände var inte lycka, det var lugn, frid, ro. Men ingen förutom den, som under åratals lefvat i ångest och oro, vet, att man kan skatta ett ögonblick af lugn högre än den högsta lycka. Så kände jag det.

Jag tänkte inte, jag hörde inte, jag såg inte, jag gick endast instinktmässigt fram den väg jag hade att gå.

På en gång kände jag mina knän omfattas och en andfädd barnröst ropa:

»Nils sprang från Dada, när Nils såg tant. Dada vet inte, hvar Nils är.»

Det var min bästa väninnas enda barn.

Nils smög sig under min vida pälskappa och gömde sig. Jag tryckte honom tätt intill mig, böjde mig ner och kysste honom.

Dada hade hunnit fram. Nils fick bannor, för att han sprungit ifrån henne. Han höll min hand fast omsluten och ville, att jag skulle vända om med honom.

»Det kan jag inte, lille Nils. Jag har gått mycket långt, jag kommer från Beatenlund.»

Jag hade tills nu ej tänkt på, hvarifrån jag kom. Nu på en gång — mina knän sviktade och jag blef dödsblek — det brusade i mina öron och jag hörde orden: »Hver har difteri —»

Jag kom från henne och jag hade kysst Nils.

Jag stötte barnet så häftigt ifrån mig, att det höll på att falla omkull. Jag mumlade något om, att jag måste gå, att det inte var bra för Nils att stå stilla i kylan.

Omslaget i mitt uppförande var så påfallande våldsamt, att barnjungfrun blef förskräckt och frågade, om jag vore sjuk, om de finge följa mig hem. Jag hörde på hennes ton, att jag skrämt henne.

»Nej, nej, ni får inte följa mig. Vänd om, gå, gå! Det är bra, Nils, en annan gång, inte nu! Gå bara!»

Men jag väntade ej, tills de gingo, det var jag, som flydde.

I detta nu hade jag en enda tanke, att komma undan så långt som möjligt. Jag gick, som om jag varit förföljd, jag hade aldrig i mitt lif gått så fort. Ett ögonblick måste jag stanna för att hämta andan. Då vände jag mig om. De stodo orörliga kvar på samma plats och stirrade efter mig.

Ända hittills hade jag blott haft en förnimmelse — att fly.

Nu började tankarne hvirfla omkring i hjärnan: hur hade det varit möjligt, att jag ej kommit ihåg? Hvarför hade jag ej genast stött undan gossen, i stället för att låta honom omfatta mig? Hvarför hade jag kysst honom? Jag visste, huru ogärna Agnes såg, att man kysste hennes Nils. Naturligtvis inte att jag kysste honom — men andra, som kunde smitta — andra!

Om jag smittat honom! Alla möjligheter för och emot fyllde som en brusande ström mina tankar, ömsom skrämmande, så att hjärtat stod stilla af fasa, ömsom tröstande. Det var, som om mitt minne aldrig sysslats annat än med barn, hvilka blifvit smittade af långt ringare anledning än den, som här förelåg, och med barn, som på ett underbart sätt undgått att bli smittade. Allt kom jag ihåg, mångfaldiga fall med detaljer och namn —»

Under några af mitt lufs mest upprörda ögonblick har jag haft erfarenhet af en öfvervåldigande minnesklarhet och minnesskärpa, som visat sig under förhållanden, då andra

människor bruka känna sig hjälplöst förvirrade och slappa. Jag är fullt medveten om, att denna tankeklarhet vid dessa tillfällen är abnorm, och den förfärrar mig. Så gjorde den också nu. Jag frågade mig, hvarför och hvadan jag visste allt detta, som jag aldrig trodde, att jag visste, som jag under lugna ögonblick säkerligen aldrig skulle ha vetat.

Och nu som vid andra dylika tillfällen var det endast minnet, som var skarpt och klart. Själva tankemekanismen tycktes mig vara i olag. Det var, som om säkerhetsventilen blifvit sprängd, som om tankar och intryck kommo hejdlöst brusande, susande, hväsande — på en gång, som om den ena tanken icke kunde ge sig tid att vänta ut den andra.

Jag kan inte beskrifva, hur det var, men det var förfärligt. Hur länge detta sinnessillstånd räckte, vet jag ej, men plötsligen kändes det, som om hjärnan blef för trött att hårda ut med allt detta stridiga tanketryck. Det blef plötsligen alldeles stilla, ej längre dessa tusende »kanske» eller »kanske icke», — de hade vikit för en enda dof övertygelse, mot hvilken jag ej kunde strida, ej resonera: Jag har smittat Nils — jag har sannolikt dödat honom!

Då knäppte sig ångesten som ett järnband kring hjärtat. Och med denna tyngd kom den fysiska tröttheten. Jag hade gått utan mål och hade gått långt. Nu vände jag mot hemmet. Men ångesten och beklämningen verkade förlamande på mig, jag kunde knappt släpa mig fram. Då såg jag på afstånd Nils' föräldrar komma emot mig. Min väninna vinkade åt mig. Hon såg glad och lycklig ut.

Det gick som ett hugg genom hjärtat, men förlamningen var bruten. Jag flydde från dem med våldsamt klappande hjärta, flämtande, som om jag varit jagad.

Och jag kom hem. Jag tog en bok och försökte läsa, men jag kunde ej hålla tankarne samlade. Det var omöjligt att sitta stilla. Jag gick fram till fönstret. Det började mörkna. Jag ryste, när jag tänkte på natten.

Det var månsken, kallt, klart månsken öfver snön. Jag mumlade: »det är godt, skönt, att det är vackert väder,» men jag förstod ej, hvarför jag tyckte det. Jag tyckte också, att det var godt att veta, det min gamla jungfru satt ute i köket och läste sin bibel. Det var, som om detta, att Marie läste bibeln därute, kunde mana godt för mig, så att det förfärliga icke skulle ske. Jag tänkte på, hur lycklig hon var i sin enkla förtröstan — att inte en sparf faller till marken — — —. Åh, nu var den öfver mig igen, skrällen!

Jag gick fram och åter i rummet och vred mina händer. Hur länge, vet jag icke.

Jag hade intet medvetande om, att jag tänkte gå ut, men jag tog mekaniskt på mig hatt och kappa, och jag var ute på gatan, innan jag hann tänka. Jag gick som en sömngångerska.

Min första, klara förnimmelse var, att jag stod utanför Agnes' bostad och såg upp mot barnkammarfönstret, där lampan lyste. Och medan jag stod och såg dit upp, tänkte jag på hvad detta lilla barn varit för sin mor. Mer än ett vanligt barn, till och med mer än ett vanligt enda barn. Nils var ett barn, som kommit efter ett mångårigt barnlöst äktenskap, ett barn, som hon tränat efter och hoppats på, som hon förtvillat öfver och hvars födelse hon väl-signat som den största tänkbara lycka.

Jag kom ihåg, då Agnes talade om för mig, att hennes förhoppningar blifvit till visshet; jag mindes, att, när jag hörde klangen af hennes ord, tyckte jag, att språket icke kunde ha vackrare, varmare, lyckligare tonfall för att önska ett ofödt människobarn välkommet! Och jag mindes, när Agnes i denna samma barnkammare, där lampan nu brann, lyfte barnet ur vaggan och visade det för mig. Jag har aldrig sett ett mer förklaradt uttryck i något människoöga.

Det snyftade och skrek inom mig, men jag kunde inte gråta. När jag kom hem, gick jag förbi köket, där Marie alltjämt satt och läste i sin bibel.

Hon frågade mig, om jag vore sjuk och om hon skulle hjälpa mig i säng.

»Nej, nej, sitt stilla och läs,» svarade jag med samma orediga föreställning som nyss, att hon gjorde något, som var vår Herre välbeglygt och som kanske skulle blidka honom.

Jag låg i min säng och slöt ögonen.

Det var då det började: jag såg syner draga förbi och jag hörde röster — eller snarare, jag lefde igenom det, som aldrig händt.

Jag hörde en röst hviska: Agnes' lille gosse är farligt sjuk — Och medan ännu orden ljödo i mina öron, och innan jag hunnit fatta deras innebörd, såg jag den hvita barnkammaren och sängen, där det sjuka barnet låg. Jag hörde ett oupphörligt roslande och krampaktiga hostanfall — jag såg de små händerna fäktade efter luft. Och jag såg Agnes. Hon stod djupt nedlutad öfver sängen och höll sin arm under kudden, på hvilken barnets hufvud hvilade. Vid hvarje anfall lyfte hon kudden, för att barnet ej skulle kväfvast. Och då såg jag lille Nils' ansikte. Gode Gud! Det blef allt förfärligare därinne i barnkammaren för hvar ögonblick som gick. Det förfärligaste var uttrycket i Agnes' ögon, när hon såg upp från barnet och fäste blicken på ett hörn i rummet, där skuggorna samlat sig. Det var, som om hennes blickar af en magnetisk makt drog sig dit, men det kom ett uttryck i hennes ögon af förstnad fasa, och hon tryckte gossens hufvud närmare mot sitt bröst liksom för att gömma och skydda honom från den hon såg. Och jag visste, att det var *döden* hon såg, — också jag såg honom. Det var för döden hon sökte gömma sitt enda barn. Men hvar gång hennes blickar drog sig till skuggorna därborta, isades jag af fasa vid tanken på, att hon också kunde se mig. Ty jag stod där, bredvid Döden. Osynliga händer höllo mig kvar — jag försökte komma bort, men jag kunde ej undfly.

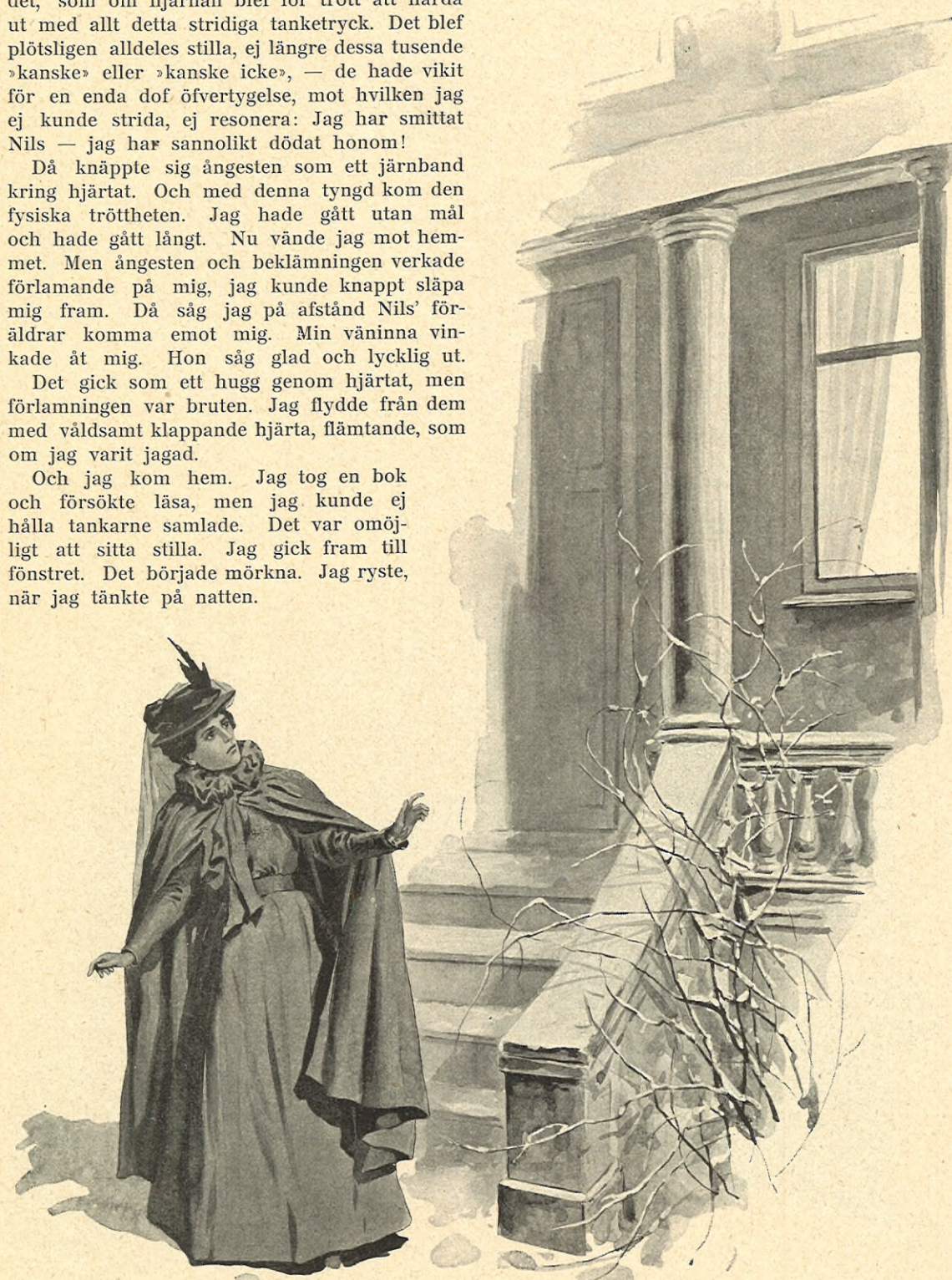
När läkaren gjorde i ordning sina instrument för operationen, fördes Agnes ut, men jag var kvar — jag såg —

Det följde en stund, under hvilken jag var fullkomligt medvetlös och borta. Men så hörde jag rösten säga: »Du vet ju, att lille Nils är död?»

Jag visste det, och det var mig, som om jag omöjligt kunde öfverleva det.

Jag satte mig upp i sängen och torkade kallsvetten från min panna. Jag försökte att tänka för att döfva ångesten.

Det vore kanske bäst, att jag ginge upp

till Agnes, talade vid henne. Kanske det skulle lindra ångesten, om jag både henne förlåta mig — ha förbarmande med mig!

Nej, nej, det vore omöjligt. Jag skulle inte kunna. Och rösten intalade mig, att det enda jag hade att göra var att tåga för Agnes' skull och för min egen. Något sådant skulle aldrig förlåtas, aldrig glömmas. Att säga det, vore att ohjälpligen skilja mig och Agnes. Och vi behöfde hvarandra. Aldrig, aldrig under hela mitt lif finge jag med ord eller handling låta henne ana — —

Och i denna stämning gled andra syner förbi.

Jag satt hos Agnes, medan det döda barnet låg i rummet bredvid. Och det jag då upplefde, föreföll mig lika förfärligt, som det jag nyss genomgått.

Agnes hade lagt armen om mitt lif och lutat hufvudet mot mitt bröst.

»Med dig kan jag tala om min lille gosse,» sade hon med en djup undertryckt snyftning. »Du tyckte så mycket om honom — det var omöjligt att inte göra det — men han tyckte så mycket om dig. När jag tänker på, att det inte är åtta dagar, sedan han satt i ditt knä inne i barnkammaren, och du berättade sagor för honom. Minns du, hur förtjusande han var, när han satt och såg på dig så allvarligt med sina stora ögon, och hur noga han följde med hvad du sade. Och ett sådant minspel, när du berättade något riktigt spännande! Var det inte märkvärdigt, hur bra ett sådant litet barn förstod sig på skämt? Åh, hvad han skrattade!

»Har du någonsin hört ett barn skratta som han? Det var som musik. Men han var alligenom ett härligt barn! Sista gången jag var ute med honom, märkte jag, att alla människor vände sig om för att se efter honom, han var så vacker, han hade fått färg och ögonen lyste.»

Hennes egna ögon strålade, medan hon talade. Så fylldes de plötsligen med tårar. —

»Vet du, jag ångrar mig så bittert, att jag ej lät honom gå med oss den sista söndagen. Han bad så mycket att få gå med, men jag sade nej, jag var rädd, att han skulle bli för trött, och jag tyckte alltid, att det var bättre för honom att gå med barnjungfrun. Vi måste ju ibland stanna och tala med människor, som vi råkade, och jag var alltid orolig för, att han skulle förkyla sig. Dada berättade, hur förtjust han blef, när han fick se dig, att han sprang ifrån henne så fort, att hon inte hann följa med. Och hvad det var likt honom — en sådan skälm, som han var — att gömma sig under din kappa! Var det här, här, där jag nu ligger. Åh, mitt barn, mitt barn!»

Det skrek och ropade inom mig: »det är jag, som mördat ditt barn!» Men jag tvang mig att tåga, jag kände, att jag ej hade rättighet att beröfva henne den smula tröst hon hade i min vänskap.

Och jag satt där som en förbrytare, under det jag sakta strök hennes hår och kysste hennes hand.

Hennes tankar kretsade oupphörligt om, hur Nils kunnat bli smittad. »Tror du, att det skedde då? Tror du, om jag inte låtit honom gå dit — —»

Jag skakade på hufvudet — jag kunde ej svara.

Hon talade oafbrutet i öfverspänd, exalterad ton.

Det var, som om sorgen brutit dammen för hennes själ —

Hon gick igenom hela sitt lif, talade om för mig sina sorger och missräkningar, allt det hon hittills slutit inom sig.

»Och nu vet du, hvad mitt barn var för mig. Allt, allt i världen! En son, som jag

skulle fostra till man! Åh, jag vet, hur djupt jag kände det på en gång tjugande och högtidligt ansvarsfulla, som en kvinna måste känna, när hon tänker: »jag har födt en son till världen och jag skall dana honom till man!» Hvad jag allt drömde, att han skulle bli! Det fanns ingen ära nog hög, som jag inte trodde, att han skulle nå, och intet ädelt verk, som jag inte hoppades, att han skulle kunna offra sig för. Och nu, nu. — Det är sin framtid, sin eftervärld, sitt hela lif, man lägger ner i mulen, när man begrafver sitt enda barn.» —

Och medan jag hörde på henne, visste jag, hur en dråpare är till mods.

Och synerna eller händelserna växlade som i en laterna magica.

Jag såg Nils' begrafning, såg, hur den lilla blomsterhöljda kistan hissades ner i grafven, hörde det dofva ihåliga ljudet af de frusna jordklumparne, som slog mot locket — tre skoflar mull. —

Och Agnes höll min hand i sin, då hon som en förstenad stirrade ner i den svarta grafven.

Och jag såg i skiftande bilder de dagar, som följde, de år, som följde, hela mitt lif i falskhet och förställning. Jag var alltjämt med Agnes, det var, som om vi oupplösligt voro bundna vid hvarandra, som om jag ej hade någon annan än henne, och hon ingen annan än mig. —

Och jag talade tröstens ord till henne under medvetande om min skuld — och jag kysste henne med samma läppar — — —

Och åren gingo, vi voro båda gamla, och när hon skulle dö, satt jag vid hennes säng och höll hennes hand i min — Och jag ville tala om för henne, att jag varit det olyckliga redskapet för hennes barns död, och jag tyckte, att finge jag säga henne det, skulle jag få frid.

Men i samma ögonblick jag öppnade mina läppar för att tala, föll hon tillbaka — död.

Och hela mitt lif igenom måste jag bära min börda. Och jag blef gammal, hopplöst gammal, jag hörde till dem, som inte få dö — —

* * *

Dörren knakade på sina gångjärn. Min gamla Marie kom sakta in i rummet.

»Frun stönade och snyftade så, att jag blef helt förskräckt och ville se efter, om frun var sjuk eller om det var i sömnen.»

»Nej, det var inte i sömnen. Jag har inte sofvit i natt.»

»Det bär syn för sägen. Frun ser ut som ett lik. Ja, jag skulle inte kommit in så tidigt, men trädgårdsmästaren från Beatenlund är här med ett bref, och han vet inte, om det skulle vara svar.»

Ett sammanviket papper, endast några rader.

»Kära vän! Jag skrämde dig visst i går med min oro för Hervor. Doktorn kom strax, sedan du var gången. Det blir inte en gång halsfluss, långt mindre difteri. Hervor är frisk i dag och i skolan. Jag har haft samvetsförebåelser öfver, att jag oroat dig, därför skrifer jag.»

»Åh, Herre Gud, Herre Gud, jag har aldrig sett frun gråta så! Hvad är det? Hvad skall jag ta mig till?»

Jag grät och jag skrattade och jag höll på att skrämja lifvet af min stackars gamla Marie. Jag kysste henne, och jag omfamnade henne, och jag välsignade henne. Hon visste inte hvarför, men jag visste det. — —

Men tror du inte nu, att jag vet, hur det känns att vara en mördare! Och hvad tror du, att jag tänker och känner, när jag sitter hos Agnes och leker med Nils i denna samma hvita barnkammare, ur hvars fönster lampan lyste ner till mig, när jag stod skälfvande i snön?

Tror du, att jag är tacksam?

HAN KOMMER DÄR, den heta känslans gud!
I guld och purpur flammor skönt hans
skrud.

Hans blick är eld och från hans läppars par
passionens lofsång strömmar stark och klar.

En enda vink utaf hans härskarhand —
och källsprång gnistra i den torra sand,
och hemlig längtans drömfint blåa blom
ur höljet vecklar ut sin rikedom.

En enda vink — och vinterns bleka dag
af vår och sommar lånar anletsdrag,
och allt, som tryckt och kedjebundet låg,
sig reser högt och fritt som havets våg.

Ur hjärtats marker spirar sällhetsbrodd,
där kärleken har strött sin röda sädd,
och hvardagsvärldens rike finns ej mer
för sällhetsdrucken blick, som himlar ser.

Och dock blir mänskolycka sorg och gråt,
där kärleken går fram i purpurståt,
ty hvar han nalkas med sin facklas brand,
han signar, krossar — allt med samma hand.

Det fromma hjärta, hvilket klappar tyst,
den blyga mun, som du af vana kysst,
den vänskapskedja, hvilken åren knöt
och i hvars hägn du idel glädje njöt —

dess tusen länkar, som ha värmt din själ,
han splittrar grymt med trycket af sin häll
och trampar väg på smärtans röda ljung
för dina drömmars strålbeglänsta kung.

Nu finns blott han — det forna är som glömdt,
som någonting du längesedan drömt,
och stigen sträcket mot det fjärran blå,
den stig, som endast blifvit lagd för två.

Men genom kärleksjublets sång i dur
en mollton går lik höstvinds sus i fur,
ty för ditt nya, starka lyckokraf
så många hjärtefibrer sletos af.

De bröst, hvare de ha sin djupa rot,
i smärta sjunka under gudens fot.
De ge sitt offer, ty det måste ske . . .
Den högsta lyckan köpes blott med ve!

I KÖLDEN.

RUMMET VAR LITET, men snyggt och prydligt. Det låg under takåsen på ett hus inne på gården åt Östermalmshället. Ute var det bitande kallt, femton grader med hvinande blåst, som hådade snöstorm.

På bordet framför fönstret var kvällsmaten framdukad. Men mannen, som satt vid bordet, åt icke med sin vanliga aptit.

»Hvarför skjuter du redan bort tallriken,» sade hustrun, en ung kvinna, som tyst betraktat honom, medan han åt. »Du behöfver väl få ett ordentligt mål, när du ska' ut i ett sådant här hundväder.»

»Jag vet inte hur det kommer sig, men det smakar mig inte i kväll.»

»Men jag vet, jag! Du förkylde dig i förrgår natt.»

»Lite snufva, det är alltihop,» sade han och smålog mot henne. »Du ska inte vara så ängslig för ingenting, Betty.»

»Ska jag inte? Det är lätt att säga det. Men det var för min skull du tog den här platsen hos hyrkusken, för att vi skulle få gifta oss.»

»Nä, ha vi det inte godt tillsammans kanske? Är det någonting att ångra på det?»

»Nej, vi ha det för godt, det är felet. Det känns, som om jag hade sålt dig. Här sitter jag i värmen, medan du — —,» hon började snyfta. »Du har inte hälsa till det.»

»Asch, var inte pjåskig nu, Betty. Hur var det? Hade du någonting varmt att dricka?» Hon gick till spiselns och slog upp en skål varm mjölk.

»Men i morgon,» sade hon och torkade bort tårarna, »i morgon får jag ylletröjan färdig, och den vill jag lofva blir bastant. Du kunde gärna ta den i kväll, fast ena ärmen fattas.»

»Nej, kära du, jag har ju redan en ylletröja.»

»Men den här skall sitta mellan västen och rocken. Jag är så glad, att jag hittade på det. Jag skall sitta uppe i natt och sticka den färdig. Kanske jag blir litet lugnare se'n. Se så, nu vaknar lillan.»

»Hon vaknar som på beställning,» sade han och gick fram till bädden. »Ska pappa hussa lillan i taket ett par gånger, innan han går?»

Helt varligt togo de grofva händerna det lilla byllet ur bädden. Lillan, yrvaken, röd, och varm gnodde sig i ögonen med sina små rosenröda knytnäfvar.

»Huss, lilla byting,» sade han. »Ska du säga adjö åt pappa nu?»

Lillan dunkade honom skrattande i ansiktet och trasslade in fingrarna i hans skägg.

»Du kommer allt att kunna sköta din man, du,» sade han. »Du blir inte så blödig som din mamma, du. Det känns på tagen.»

Han lade henne varsamt tillbaka i bädden och tog ytterrocken på sig.

»Ja, adjö då, Betty. Bry dig inte om att sitta oppe. Du har ju en dag i morgon också.»

Hon följde honom till dörren.

»Ska du inte kyssa mig,» sade hon.

»Ska det nödvändigt höra till saken,» sade han skrattande. »I kväll ska du se jag får grofva dricks-

pengar, i sånt här väder ä' di alltid generösa. Då ska vi köpa kappor åt lillan till våren. Adjö, Betty? Gå och lägg dig, du, och sof godt.»

Men hon gick icke och lade sig. Sedan hon skött om lillan och stadat bort kvällsmaten, satte hon sig vid sin stickning. Det var, som om hon stickat för hans lif, timme efter timme, medan stormen skakade fönstren, så att hakarne gnisslade och for med långa jämrande suckar upp och ner genom skorstenspipan.

* * *

I en af stadens rymligaste lokaler hade unga män anordnat ett diskussionsmöte. Frågan gällde hvad som kunde göras för att i allmänhet förbättra de kroppsarbetande klassernas lefnadsvillkor och höja deras moraliska nivå. Lokalen var briljant upplyst, vänner och bekanta nickade förstående åt hvarandra, allt efter som de anlände. Det blef folk af båda könen. Där sutto magnater och arbetare bredvid hvarandra, det blef slutligen alldeles fullt nästan till trängsel. Ordföranden slog med klubban i katedern och förklarade efter ett kort anförande om den behjertansvärda fråga, som samlat sällskapet, diskussionen fri. Den ene efter den andre begärde ordet, och det var icke endast ord, entusiastiska, varmhjärtade, kloka ord, som klingade, det var också mynt. Unge grosshandlar B. gaf fem tusen kronor till bildande af en fond för understöd åt fattiga arbetares änkor. Redaktör C. gaf två tusen till olycksfallförsäkringar, unge advokat E., som gjorde i tomter, gaf en gratis tomt för uppbyggande af arbetarbostäder, arkitekt D. erbjöd likaledes utan ersättning sina tjänster vid ritningars uppgörande och öfvervakande af själfva byggnaden, vikarierande lektor G. gaf tvåhundra kronor till läsestugans bibliotek, med villkor att böckerna valdes af en frisinnad kommitté, den rike notarien K. gaf femhundra kronor till befrämjande af nykterheten bland arbetarne, med ett ord, stämningen var den mest välvilliga och kordiala, det fattades icke mycket i, att de unge männen, då de gingo ut, hade omfamnat arbetarne och kallat dem bröder. Hvar och en af talarne och gifvarne var viss om, att han besjälades af de ädlaste och mest högsinnade och välvilliga motiv, så välvilliga, att man var djupt rörd öfver själfva saken och öfver sig själf.

»Ja,» sade grosshandlar B., då han och några

vänner äntligen lyckats att från trängseln och hettan komma ut på gatan, »nu tycks det mig, att vi gjort ett godt dagsarbete, som kan förtjäna sin belöning. Uff, sådant väder, nu gå vi in på Glädan och svalka oss litet. Å' ni med om det?»

»Ja, ja,» ropades det, »man har blifvit riktigt torr i halsen af dam, tal och hetta.»

Och så svängde en hel skara in på den närbelägna restauranten.

Den lifliga och något höjda stämningen var ännu rådande. Det talades vid konjak och selters klokt om nya förslag, som borde genomföras, litet längre fram på kvällen började kritiken öfver talen vid mötet under skratt och munterhet.

»Hör ni, så det tjuter ute?» sade vikarierande lektorn.

»Det skall katten gå hem till Söder i det här vädret. Jag telefonerar efter en släde.»

»Du ska' väl äta först?»

»Nej, vet ni. Jag skall ju upp kl. 7 i morgon och luffa af till skolan.»

»Telefonera efter en åt mig också,» ropades det från ett par håll.

»Å, hör nu, vi kunna väl åtminstone äta en bit först.»

»Det skadar inte att telefonera. Di där drönarne behöfva minsann tid på sig.»

Supén dukades fram. Vikarierande lektorn och de andra kunde icke motstå frestelsen att stanna. Skälarnes rad började med välgångstal för arbetarhem, folkskole o. s. v. Natten skred fram, och stormen tilltog. Efter supén rekviderades en bål. Kvicka tal, skämtsamma tal, och slutligen historier.

»Nej, ni, det här drar allt för långt på tiden,» sade lektorn litet släpigt, »tänk på min gökotta.»

»Jag undrar, om släden är här,» sade arkitekten. »Kypare, äro slädarne komna?»

»Det var väl två timmar sedan...»

»Den här gången voro de då onödigt rappa,» sade notarien K. »Skicka ut en liter konjak till dem, så mucka de inte.»

»År det på det sättet du befrämjar nykterheten,» sade grosshandlaren, som alltid blef hetsig när han fått några glas, »tag tillbaka dina fem hundra, min gosse.»

»Tycker du det vore barmhärtigare att låta dem frysa ihjäl?»

»Men om de få utskickadt till sig en liter hvarje natt, hur går det då med nykterheten?» sade grosshandlaren retligt, i det han tömde sitt glas.

»Skulle det möjligen inte finnas något annat sätt att lösa frågan,» sade advokaten med ett leende.

»Absolut inte,» sade grosshandlaren.

»Nej, det här duger inte,» läspade lektorn än en gång, »jag får lof och ge mig hem.» Men han satt fullkomligt stilla på sin stol.

»Tyst nu, ska ni få höra en munter historia,» sade advokaten — »det hände här om dagen.»

Och historiernas antal växte därinne, allt under det drifvorna växte utanför. När man äntligen bröt upp på allvar, började en matt dagning synas i öster. »Kör fram,» skrek grosshandlaren, och slädarne kommo en och en. Blåsten pep och hven i knutarna och snodde ilsket omkring hörnen. »Ett sådant gement väder ha vi inte haft i år! Jag var en idiot, som inte tog min päls.»

När lektorn kom till sin port, tog han upp sin portmonnä, han hade icke mycket i den, men han gaf kusken två kronor. Han var alltid välvillig, när han druckit, och dessutom vädret och fyra timmars väntan i tjugu graders kyla med storm.

* * *

Natten var förbi, men så var också den tjocka, varma tröjan färdig. Hennes tillfredsställelse öfver det fullbordade arbetet, hvaraf hon hoppades så mycket, blandades dock med en underlig hjärtängslan. Hvarför kom han icke hem? Hon var ju van att vänta, men den här gången föreföll det henne mera hemskt än vanligt. Hon var af ett vekt sinnelag, och det tycktes henne ofta, som om hon gjorde något ondt, när hon låg i sin varma säng och visste, att han satt ute på sin kuskbock i kölden, hon hade ju svurit att dela ljuft och ledt med honom, och så hade hon det ljufva, medan han slet och for illa för att skaffa det kära lilla hemmet alla de behag, dem han själf fick njuta så litet af. Ibland tyckte hon, att hon hatade de fina herrskaperna, som dansade och skrattade, medan hon ängslades. Hvarför kunde de inte bestämma sin tid och hålla fast vid den? Hvarför tänkte de så litet

på andra människor? Det stod ju så mycket vackert i tidningarna från möten och sammankomster, hur kom det då till, att det där vackra betydde så litet, när det skulle utföras personligt. Hur hade hon inte fått kälta på betalningen för skjortorna, som hon sydde åt notarien? Hur mycken tid hade hon ej fått springa bort, bara för att han alltid var ute, när hon kom, och inte tänkte på att lämna ut pengarna åt jungfrun... Fint folk äro så vana vid att fordra af den, som behöfver förtjäna. De ha så godt om tid, därför förstå de inte, hvad tiden är värd för den fattige. Tyst, nu kommer John... äntligen.

Hon slog upp dörren. Han gick så långsamt och trögt upp för trappan.

»Hur är det med dig, John? Gud, så blek du är!»

Han försökte att vrida sina stela läppar till ett leende. Skägget var fruset till is.

»Kom in,» sade hon och ledde honom fram till stolen.

»Det är bara litet konstigt med händerna, men det blir bra, bara jag får tina upp,» sade han långsamt och tröstande.

Hon tog af honom kläderna och gned händerna, under det hon med dödsångest i hjärtat tänkte, att han kanske aldrig mer skulle kunna bruka dem. Hon fick honom ned i sängen och gaf honom den varma mjölken att dricka. »Hvar bodde han, som du körde hem?» sade hon med ett brinnande kval i hjärtat.

»Hvad ska du med det?» sade han. »Det ligger två kronor i fickan.»

»Säg mig det, John,» bad hon.

Han sade henne gatan och nummern, men så började frosskakningarna. Händerna värkte olidligt. Men han skulle icke mera behöfva dem. Hället kom, lunginflammationen — och efter tre dagar var han död.

När vikarierande lektorn några dagar senare kom hem från en liten supé, låg ett bref på bordet. Då han öppnade det, rullade två silfverkronor ur. Inuti stod endast: »Jag kan inte ta betaldt för min mans lif.»

GODA VÄNNER.

ÄNTLIGEN kom då efterrätten in, så att man kunde hoppas det snart skulle vara slut med den långa, odrägliga middagen.

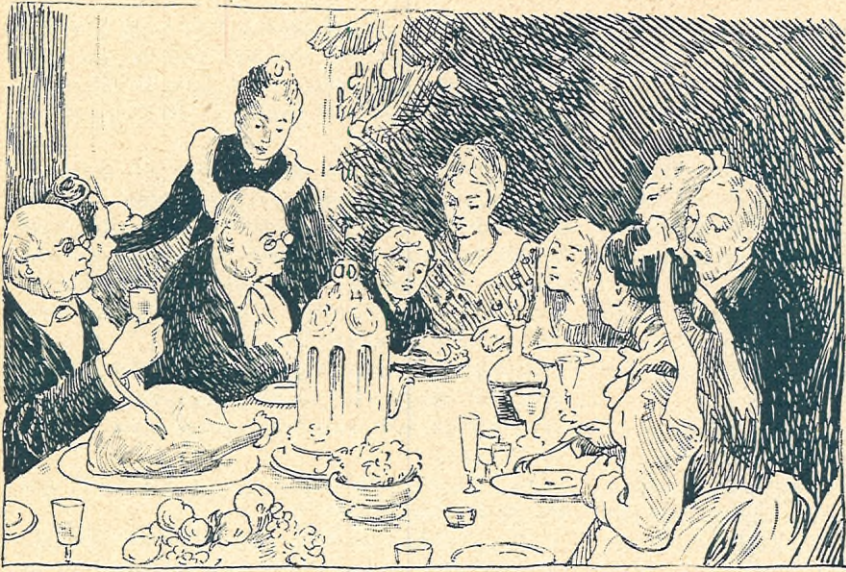
Det var en sådan där obligatorisk helgdags-släktbjudning med moster och morbror och farbror August och gamla tant Fredrika. Husets adertonåriga dotter, på hvilken axlar värdinneplikterna blifvit lagda, eftersom hennes mor var död, hade ingen förmåga att sätta konversationen i gång, utan riktade hela sin uppmärksamhet på faten och tallrikarna, att gästerna skulle äta och att småflickorna inte skulle proppa i sig för mycket af pastejerna och syltsakerna, så att det såg för tomt ut, då de skickades ut på andra rondan. Och det var isynnerhet för henne det kändes som en lättnad, när den sista rätten kom in.

Sedan hon först af alla lagt ner skeden på tallriken, lade hon upp en portion åt sin ett år äldre bror Henrik, som var konvalescent efter en svår febersjukdom och ännu låg sängliggande inne i sitt rum. Och med en liten ursäkt till de närvarande reste hon sig för att själf bära den till honom.

Man nickade och smålog åt henne från fyra, fem håll.

»Det var snällt, lilla Cissi, att du tänker på din stackars bror,» sade moster Amalia.

Men den unga flickan lämnade salen med ett blygsamt mummel, att det icke alls var snällt, hvilket också innehöll en viss sanning, ty det var minst lika mycket af smak och böjelse att få röra på sig som af vänlighet mot sin bror, som hon gjorde sig besväret att själf betjäna honom.

Då hon kom in till den ensamme sjuklingen, blef hon emellertid gladt välkommen, ty hvarje besök var för honom ett angenämt afbrott. Hon måste sitta hos honom på sängkanten och berätta om alla de små betydelselösa tilldragelserna vid bordet, om hvad man talat om, om hur moster Amalia som vanligt plockade upp tjugo saker ur sin ficka, kam, nagelborste, portmonnä, nycklar, luktfaska och annat för hvar gång hon ville komma åt sin näsduk, och om hur farbror August inte kunde säga femton ord, förrän han suckade och slog till en kadens med orden: »Ack, Herre Gud, ja!»

Och de skrattade tillsammans, allt under det Henrik åt med en konvalescents goda aptit. Men när så tallriken var tom, tog Cecilia den af honom och steg upp för att gå tillbaka till de andra.

»Åh, ska du gå redan,» sade Henrik.

»Ja, nu ha de nog slutat därute, och pappa vill ju alltid, att jag skall servera kaffet inne i salongen.»

Det var ju talande skäl, och Henrik måste låta sig nöja.

»Men om du raskar på med det där, så kan du välkomma in och läsa litet för mig sedan,» sade han.

»Hvad då?»

»Resebeskrifningen från Afrika, förstås, som vi började med i går. Du lofvade ju att fortsätta.»

»Ja, jag ska se, om jag kan komma ifrån,» sade hon tämligen likgiltigt, i det hon gick öfver golvet.

Det var henne alldeles obegripligt, att människor kunde tycka om resebeskrifningar. Det var ju bara en massa torrt jolt om skogar med dumma djur i, som kommo så snällt och låto skjuta sig, och odrägliga sandöknar med en märkvärdig källa här och ett par ännu märkvärdigare grässtrån där. Och när hon sköt upp dörren och föreställde sig, att nästa gång hon skulle gå igenom den, skulle det vara för att bege sig midt in i de där tråkigheterna, så kunde hon inte hjälpa, att hon måste sucka alldeles som farbror August och tänka: Ack, Herre Gud, ja!

Annat var det med en ordentlig roman!

Och som rummet utanför Henriks var hennes eget, och just en sådan intressant lektyr, till hvilken hennes tankar sväfvat, fanns på bokhyllan öfver byrån, så sväfvade också hennes blickar ovillkorligt ditåt.

Hvarför kunde inte Henrik tycka om sådana saker?

Hon lyssnade. Hade de redan slutat äta därute?

Nej, de höllo bestämdt på ännu. Annars skulle hon nog hört deras röster och buller från salongen. Hennes far hade säkert låtit taga fram ost och cakes, som han ibland brukade.

Tänk, om hon skulle hinna läsa några rader i boken hon fått till julklapp?

Hela dagen hade hon läst i den då och då, så mycket och så länge hon kunnat för hushållsgöromål och toalettbestyrt och andra ledsamma afbrott, och hon hade hunnit öfver tre fjärdedelar. Ännu medan hon knäppte skärpet kring lifvet, hade hon stått och läst, och tant Fredrikas ringning hade ryckt henne bort från ett ytterst intressant ställe. Hjälten och

hjältinnan, som på grund af missförstånd inte träffats på en lång tid, ämnade sig nu till samma fest, och Cecilia tyckte nästan det var tant Fredrikas fel, om inte allt blef klart dem emellan.

Hon gick till bokhyllan och tog ned romanen så tyst som möjligt, för att inte Henrik skulle höra henne, ty dörren till hans rum stod på glänt. Men när hon satte ifrån sig den tomma tallriken på ena byråhörnet för att ha det litet bekvämare, måtte hennes bror ändå ha förnummit något buller, ty han ropade:

»Är du där, Cecilia?»

Och efter ett litet uppehåll ropade han det samma en gång till.

Men hon var tyst som en råtta. Det gällde att inte bli störd, utan få läsa ett par sidor. Hon stod med ena knäet på en stol och boken uppslagen midt öfver alla toaletsakerna på byrån.

Nu hittade hon stället, där hon var. Hjältinnan steg öfver tröskeln till salongen och fick se honom, som hon tyckte om. Men hon var kall och högdragen emot honom, och han vände sig ifrån henne, djupt sårad i sin manliga stolthet. Det trasslade snarare till sig än det redde sig. Men spännande var det.

Medan hennes ögon flögo öfver raderna, delade sig likväl hennes tankar mellan bokens innehåll och världen omkring henne. Hvarje knäppning gjorde henne nervös. Stego de upp från bordet nu? Låg Henrik och hade tråkigt, eftersom han vände sig så många gånger?

Det var inte fritt för, att hon hade samvetskval för hans skull. Hon hade inte velat stanna hos honom, fastän han bedt henne, utan skyllt på kallande plikter. Och nu stod hon i stället här och läste. Så mycket längre

skulle det naturligtvis dröja, innan hon kunde komma in till honom igen och föreläsa, ty först måste hon ju något ägna sig åt gästerna. Men hvarför skulle han också ha så dålig smak och tycka om de där gamla reseskildringarna? Inte kunde man väl göra sig någon brådska för att få sitta och knoga igenom sådant där strunt!

Plötsligt hördes emellertid från salen skrapning af stolar och öppnandet af dörrar. Och nu kommo rösterna närmare. Man hade stigit upp och gått in i salongen. Och nu skulle hon vara tvungen att lägga ihop boken och gå. Hvad skulle de tänka om henne, som redan dröjt så länge?

Men berättelsen hade blifvit ännu intressantare. Hjälten gick och bar på en hemlighet, som rörde sig om någon förskräcklig ogärning, som hjältinnans far hade begått, och det var, för att hjälten inte ville hon skulle få reda på den, som missförståndet uppstått. När hon visade sig så där grym och kall emot honom, så frestades han likväl att berätta henne allt, och när han träffade henne ensam i ett litet rum, så började han . . .

Det var förfärligt, skulle hon verkligen vara tvungen att gå nu?

Men i värsta fall kunde väl hennes far servera kaffet själf eller moster Amalia hjälpa honom. De trodde naturligtvis, att hon satt inne hos Henrik, och när hon kom ut behöfde ju ingen veta annat, än att hon gjort det.

Hjälten i boken hade emellertid i sin bitterhet slungat ut några mystiska ord, men hejdade sig tvärt, då han betänkte, hvilken sorg han skulle göra sin älskade, om hon fick kännedom om sin fars brottslighet. Men hon anade oråd och ansatte honom med frågor, och i sitt trångmål visste han sig ingen annan råd än att göra sig själf till den skyldige och påtaga sig hennes fars brott. Och där stod hon och måtte honom med ögonen . . .

Just vid denna kritiska punkt hörde Cecilia utifrån salongen en af småflickornas röster, som ropade till svar på någon fråga: »Ja, jag ska gå och se efter!»

Och ögonblickligen förstod den äldre systemen, att det var henne det gällde. Det var hon, som skulle ses efter. Hon hade icke förrän nu kommit att tänka på, hur förräppligt det skulle vara, om någon kom in och fick se henne här. Men nu insåg hon det desto klarare. Och i blinken smällde hon igen boken, ryckte till sig tallriken från byråhörnet och tog ett par skutt fram mot salongsdörren, som hon slog upp alldeles lagom för att knuffa till en af systrarna i hufvudet.

Hon hade räddat sig kvickt och fint, och med den begagnade tallriken som en sköld

framför sig gick hon öfver golfvet, följd från alla håll af småleenden och vänliga blickar.

»Så snällt af dig, lilla Cissi, att du pysslar om din sjuke bror,» sade moster Amalia på nytt och klappade henne på kinden.

Och det blef en hel konsert af lofsånger. Morbror Konrad och farbror August och tant Fredrika blandade sina stämmor med moster Amalias och höjde henne till skyarna.

Man ansåg det vara särdeles vackert och älskligt af henne att, i olikhet med hvad andra tanklösa unga flickor skulle ha gjort, uppoffra sitt eget nöje och bryta upp från ett angenämt sällskap för att gå och sätta sig så länge i ett dystert sjukrum. Hon var sannerligen en ovanligt liten söt och snäll flicka. Det var säkert det.

Och när hon rodnade vid allt detta beröm, fann man henne ännu älskligare. Utom sina öfriga dygder ägde hon också den att vara blygsam, och det gjorde en så godt att se i dessa tider, då ungdomen var så märkvärdigt själfmedveten.

Men Cecilia gick och dolde sina röda kinder i den mörkaste vrån. Hon kände med sig, att hon icke riktigt förtjänade alla dessa loford, och hennes försök att undandraga sig dem voro verkligen uppriktiga och ärliga. För att göra slut på dem, var hon till och med en gång nära att tala om på hvad sätt hon tillbragt större delen af sin frånvaro. Men hennes mod sjönk med detsamma.

De skulle naturligtvis anse henne som ett monstrum af pliktförgätenhet och ohöflighet. Och hvad hennes far skulle bli ond!

Nej, det var naturligtvis bäst att tåla, låtsas om ingenting och sitta och hålla sällskap genom att höra på hvad de äldre och förståndigare hade att säga.

Under tiden funderade hon emellertid på, hur länge hon skulle behöfva fortsätta att representera, för att höflighetens fordringar skulle bli uppfyllda. Kunde det vara nog med tjugu minuter? Eller kanske hon fick lof att hålla ut en halftimme? Men minuterna blefvo så långa, att det var henne omöjligt att stå ut längre än en kvart. Efter den tidrymdens förlopp reste hon sig och förklarade litet tafatt, att hon lofvat läsa högt för Henrik.

Nå, det skälet var ju godt. Alla släktingarna smålogo igen och nickade åt henne. Ingen ville ju lägga hinder i vägen för en god gärning mot en stackars sjukling.

Innan Cecilia hunnit ut, sprang likväl tant Fredrika efter henne. Hon hade visserligen redan förut hälsat på Henrik, men det skulle kanske göra honom godt, om man tittade in till honom ett tag till.

Och när tant Fredrika ville gå, tyckte farbror August och morbror Konrad och moster Amalia, att de också kunde gå. Och så gick hela sällskapet i gåsmarsch in till Henrik för att hälsa på och lifva upp honom.

Det blef ett ovant pladder och prat i det tysta sjukrummet. Men moster Amalia var den, som hade största förmågan att göra sig hörd, och som Cecilias vackra uppförande mot sin bror gjort ett djupt intryck på hennes känsliga hjärta, dröjde det inte länge, förrän hon åter förde denna rörande syskonkärlek på tal.

»Cissi och du måtte tycka bra mycket om hvarandra, eller hur, lilla Henrik,» sade hon med ett ljust leende.

»Ja-a,» svarade Henrik.

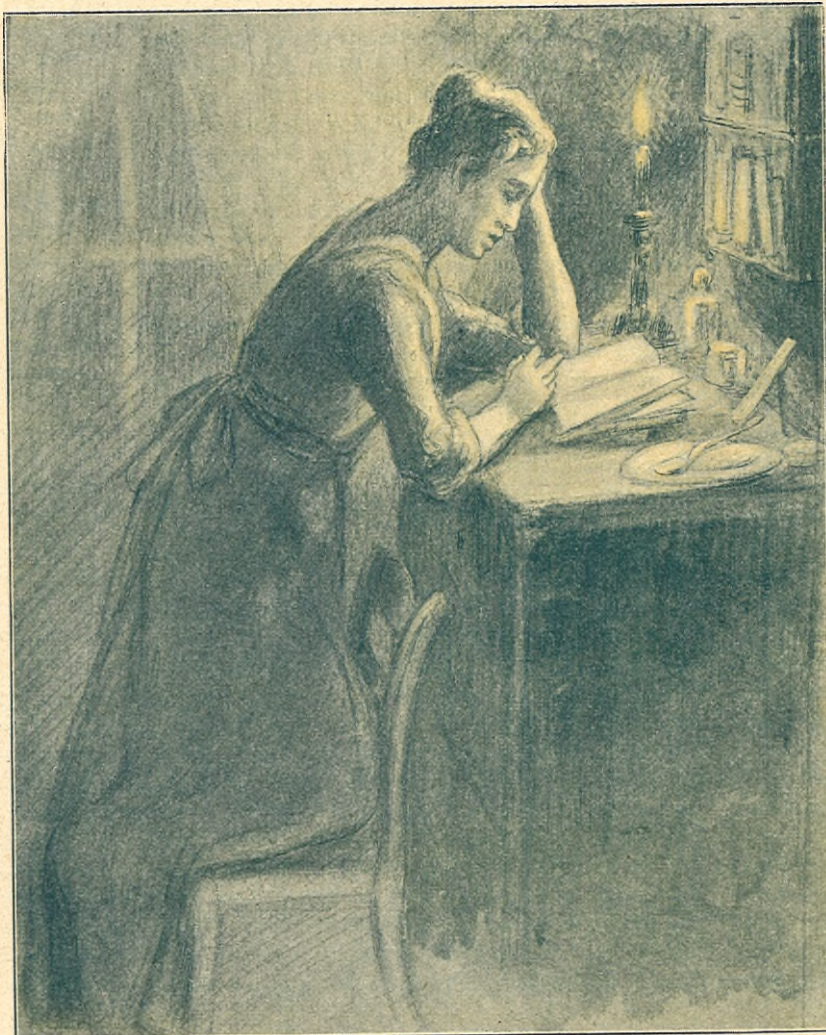
Det var tämligen utdraget detta »ja-a», ty han förstod icke riktigt anledningen till frågan, och någon större och märkligare syskonsympati hade aldrig rådt mellan honom och systern. De voro goda vänner ibland och gnabbades ibland, som fallet är mellan de flesta syskon.

»Ja, det syns nog,» fortsatte moster Amalia. »Annars hade hon väl inte gått ifrån bordet för att sitta här nära en timma och sällskapa med dig.»

»En timma...?»

»Ja, inte var det långt ifrån. Vi hade suttit länge kvar och ätit ost och cakes och hade redan slutat dricka kaffe, när hon kom in i salongen med din tomma tallrik.»

Det var väl, att Cecilia stod i skuggan, ty nu blef hon röd igen, och ändå rödare blef hon, när Henrik vände sina ögon emot henne. Hon såg på honom, att han begrep, hur det hängde ihop. Han hade nog hört henne, när hon stod därinne vid byrån.

Skulle han säga något? Skulle han upplysa dem om sanningen? Men hvad skulle de då tänka om henne, som tagit emot så mycket beröm och låtit folk tro, att hon var ett litet helgon, när hon egentligen svikit sina plikter och burit sig högst illa åt? Jo, man skulle naturligtvis tro, att hon var skenhelig och lögnaktig. Och hon tyckte hon ville sjunka genom golfvet af skam, ty vid aderton år är man ännu mycket känslig för sina medmänniskors omdömen.

Men Henrik tog lugnt sina ögon ifrån henne och fäste dem som förut på moster Amalia.

»Ja, Cissi är snäll,» sade han. »Hon har varit bussig att ha den här tiden, och för resten annars med.»

Yttrandet togs som ett erkännande åt riktigheten af den allmänna uppfattningen om det rörande i de bägge syskonens förhållande till hvarandra, och moster Amalia var lugn och nöjd. Man talade om andra saker, och efter en liten stund återvände hela sällskapet till salongen och lämnade Cecilia och Henrik för sig själfva.

Cecilia stod och ordnade litet med Henriks kuddar och undrade, om han inte skulle säga något. Men han teg. Och Henrik låg stilla och undrade, om inte Cecilia skulle säga något. Men hon teg också.

Hur mycket de än talades vid om dagarne, skämtade, resonnerade och gnabbades, så hade de likväl alltid svårt att meddela sig med hvarandra, när det gällde personliga känsloraker. Då var det, som om de känt sig generade för hvarandra, som om det kommit en hel mur emellan dem.

Slutligen satte sig Cecilia vid nattduksbordet, vred på lamprosen, så att ljuset sken fritt åt hennes sida, och slog upp boken med resebeskrifningarna.

Men Henrik sträckte upp sin ena hand och tog den ifrån henne.

»Nej, Cissi,» sade han, »du behöfver inte läsa den där. Gå efter den boken du fick till julklapp och läs där du är. Jag har visserligen gnoitt igenom den härom kvällen, när jag låg ensam, men det kan vara roligt att höra slutet en gång till.»

Hon betraktade honom först litet tveksamt, men så lade hon bort boken och reste sig utan ett ord, gick in i sitt rum och kom tillbaka med den intressanta romanen, som förledt henne att glömma sina plikter.

Men i stället för att åter gå och sätta sig vid det lilla nattduksbordet, gick hon rakt bort till kakelugnen, där brasans sista bränder höllo på att förtäras i en flammande glöd. Och midt i denna glöd kastade hon hastigt berättelsen om de bägge älskande, med hvilka hon lidit och gladts med ett sådant spändt intresse, och som hon härmed lämnade åt sitt ovissa öde.

»Hvad gör du?» frågade Henrik, som rest sig på armbågen för att se bättre.

»Den är så dum, så jag bränner upp den,» svarade hon.

Det var en något egendomlig syndabekännelse, men den var alldeles tillräcklig. Henrik frågade ingenting vidare, och under det Cecilia stötte och arbetade med eldgaffeln för att hjälpa lågorna att göra slut på försoningsoffret, växlade de icke ett ord. Och tystnaden bibehölls, ända tills Cecilia åter satt på sin plats.

»Hade du läst ut den?» frågade brodern.

»Nej, inte riktigt.»

»Hur mycket hade du kvar?»

Och hon måste noga redogöra för hur långt hon hade hunnit. Men när hon gjort det, bad Henrik henne flytta sig till sängkanten tätt bredvid honom.

»Sitt här,» sade han, »så skall jag berätta slutet för dig. Om jag bara inte behöfver tala så högt, så gör det mig ingenting.»

»Nej, Henrik...»

Först protesterade hon naturligtvis. Hon ville inte, att han skulle anstränga sig. Men det hjälpte inte. Det dröjde inte länge, förrän hon satt där på sängkanten med armen under hans hufvudkudde för att hålla sig fast. Och under allvarliga försök att göra det hela så intressant som möjligt, berättade han med sin något trötta röst slutet på den spännande romanen. Och hon hörde på med girig belåtenhet i hvarje drag.

Men medan de sutto så med hufvudena tätt intill hvarandra, kände de bägge bakom de tankar, som upptogo dem, att så nära som nu hade de aldrig varit hvarandra. Nu var det inte längre bara sken, att de voro ovanligt goda vänner.

Öfver
550
första pris

Öfver
275,000
maskiner
sålda

ALFA-LAVAL

SEPARATORN

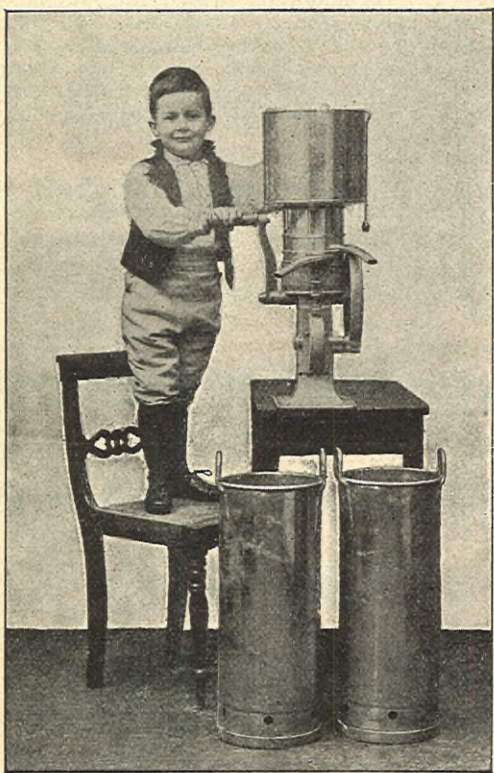
har åter slutat ett glänsande år af sin utveckling. Vid alla under år 1901 hållna profningar och utställningar af betydelse har den intagit första rummet och erhållit högsta utmärkelserna:

SEPARATORPROFNINGAR: _____

Budapest, Ungern. Warschau, Ryssland. Kristiania, Norge. Alnarp, Sverige.

UTSTÄLLNINGAR: _____

Molde, Norge, 2 silfvermedaljer. Temesvar, Ungern, Statsmedalj af silfver. Hangö, Finland, Första pris. GEFLE, Sverige, Hederspris och 3 första pris. Drammen, Norge, Guldmedalj. Ried, Österrike, Statsmedalj af silfver och utställningens guldmedalj. Lodi, Italien, Guldmedalj. Buffalo, Amerika, Guldmedalj.

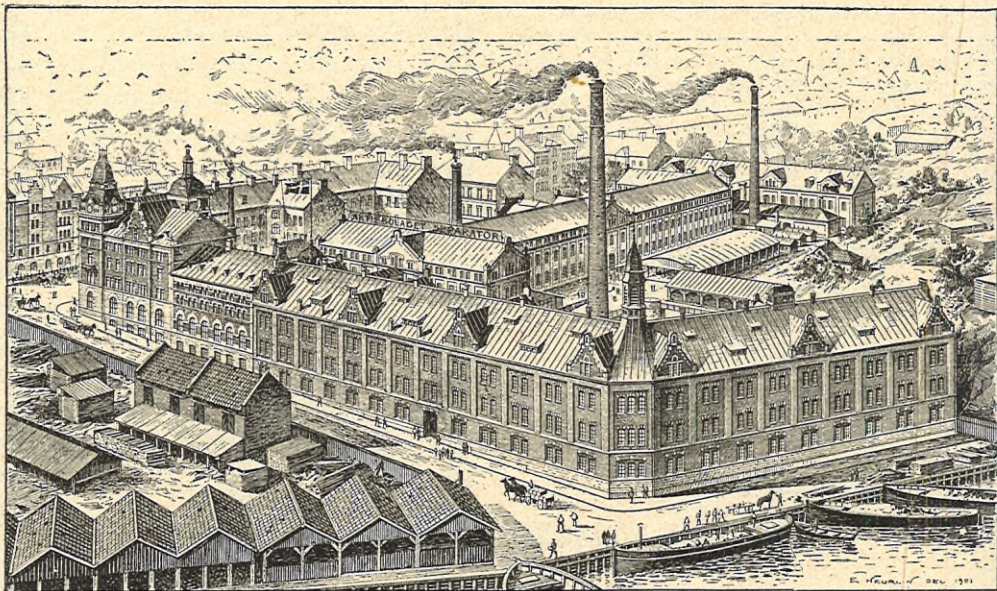
"ALFA COLIBRI"

skummar 125 liter per timme,
kostar endast

Kr. 100

Af denna enda typ såldes under
åren 1898—1900 **41,370 st.**

AKTIEBOLAGET
SEPARATOR
STOCKHOLM

Bolagets verkstäder i Stockholm, Fleminggatan 14.

Husmödrar!

Använd alltid Floras Ideal
Tvätt-Tvål och Floras Pa-
tent Tvätt-Tvål. . . . .

Floras Tvätt Tvålar

äro de förnämsta. Minsta
vattenhalt. Högsta fetthalt.
Lika användbara i kallt
som varmt vatten.

Tekniska Aktiebolaget Flora,
Gefle.

Stor gissnings- täflan

i
**Iduns julnummer
1901.**

**Ett hundra pris
från 500 till 12
kronors värde.**

Närmare villkor och bestämmelser.

Som våra ärade läsare ännu
torde hafva i godt minne, an-
ordnade vi i början af detta
år en pristäfling mellan »*goda
idéer*» till Iduns julnummer
1901. Bland de förslag med
afseende på julnumret och
dess innehåll, som därvid pris-
belönades, förvärfvades första
priset af den »idé», vi nu gå
att tillämpa i den *litterära
och konstnärliga giss-
ningstäflan*, för hvilken
närmare villkor och bestäm-
melser här nedan följa, och i
hvilken

en hvar prenumerant å
Idun för år 1902 äger
rätt att deltaga.

Denna pristäfling skall,
som vi hoppas, bereda våra
läsare ett nöje, som ej hel-
ler torde sakna sin allvar-
ligare innebörd såsom ett
prof på deras förmåga att
särskilja *det personligt
karaktäristiska* hos ett
antal af våra mest framståen-
de författare och konstnärer.

På titelbladet till detta num-
mer finna våra läsare namn-
förteckningen på *samtliga
de författare och konst-
närer, som litterärt och*

(Forts. å nästa sida.)

Svenska Dagbladet,

Sveriges, i fråga om nyheter snabbaste och för
öfrigt största, erkänt innehållsrikaste och tref-
ligaste tidning, i hvilken många af landets högst vär-
derade pennor på olika områden skriva, utkommer
som bekant

HVARJE DAG I VECKAN

och har med sina stora rikt illustrerade söndags-
nummer satt ett rekord, som här i landet alljämt
är ouppnådt. Hvarje år till julen erhålla de af tid-
ningens läsare, som då äro dess prenumeranter för
minst ett kvartal, gratis Svenska Dagbladets stora
eleganta, artistiskt utstyrda julnummer, som inom
ett konstnärligt omslag i färger innehåller text af
våra yppersta författare och teckningar af framstående
konstnärer. Julnumrets boklädspris är 1 krona.

Svenska Dagbladet är det ledande moderat-
liberala organet i fråga om politiska och sociala
reformer, försvarets stärkande och tidsenliga
utveckling, de unionella mellanhafvandena, kul-
turella, merkantila och industriella spörsmål o.s.v.
Litteratur- och konstafdelningarna redigeras af
professor Oscar Levertin och hr Tor Hedberg
under medverkan af ett stort antal författare, veten-
skapsmän och konstnärer. Musikanmätlare är dr
Karl Valentin.

Prenumerationspris för helt år:

Stockholmsupplagan
med postarvode, respektive
(i Sthlm) hembäringsavgift:
12 Kr.

Landsortsupplagan
med postbefordrings-
avgift:
6 Kr.

NYA DAGLIGT ALLEHANDA

daglig Stockholmstidning

utgifves under år 1902 under samma ledning som
hittills och intager följaktligen en oförändrad stånd-
punkt i dagens sociala och politiska frågor. Tid-
ningen har ett rikhaltigt och omväxlande innehåll,
intressanta följetonger.

Nya Dagligt Allehandas bilaga

Illustrerade veckobladet ALLEHANDA

är afsedt att hufvudsakligast innehålla förströelse-
läsning för familjekretsen, såsom smärre noveller,
skisser, schackafdelning och mera dylikt. samt por-
trätt och illustrationer till dagens krönika. Vecko-
bladet tryckes med två färger, olika för hvar num-
mer, och stor omsorg nedlägges på att dess illustra-
tioner alltid skola vara förstklassiga. Veckobladet
innehåller i regel 2 å 3 porträtt eller andra illustra-
tioner i hvar nummer.

Prenumerationspriset

är (inberäknadt postarvodet):

Stora upplagan

(för hufvudstaden och landsorten)
hvarmed gratis följer veckobladet ALLEHANDA:

Helt år	12: — kr.
Halft år	6: 50 »
Kvartal	3: 50 »
Månad	1: 25 »

Nationalupplagan

(endast för landsorten)

med veckobladet utan veckobladet
ALLEHANDA: ALLEHANDA:

Helt år	5: — kr.	4: — kr.
Halft år	3: — »	2: 50 »
Kvartal	1: 50 »	1: 25 »
Månad	0: 60 »	0: 50 »

Läs alltid STOCKHOLMS- TIDNINGEN,

som numera är

Sveriges snabbast och bäst un-
derrättade

* NYHETSTIDNING. *

Dagligen illustrerad.

Privattelegram från in- och utlandet.

Upplaga dagligen öfver
100,000 exemplar.

Synnerligen fördelaktig annonstidning.

Svenska originalföljetonger.

Prenumerera i god tid före års-
skiftet.

Svenska Morgonbladet

Frisinnad. Själftändig. Sveriges enda DAGLIGA helykterhetstidning.

Utkommer 1902 med sin 12:te årgång. Morgonupplagan, med sju n:r i veckan, kostar för helt år kr. 6; kvartal kr. 1: 75.

Dagupplagan, med sju n:r i veckan, kostar för helt år kr. 4; kvartal kr. 1: 25.

Alla prenumeranter å någon af de dagliga upplagorna erhålla i början af januari gratis ett extra fint

NYÅRSALBUM

om 52 stora sidor med ett stort antal väl utförda illustrationer, delvis i färgtryck, och ett rikhaltigt textinnehåll.

Hvarannandagsupplagan, med ett n:r hvarje tisdag, fredag och söndag, kostar för helt år kr. 2; kvartal 65 öre. — Allt postbefordrings- och hembäringsafgiften inräknad.

Svenska Morgonbladets totalupplaga har under de senare åren uppgått till omkring 40,000 ex. Stockholm i nov. 1901.

Redaktionen.

Iduns gissningsställen.

(Forts. fr. föreg. sida.)

illustrativt bidragit till dess innehåll. Under de olika uppsatserna och poemen inuti numret likasom på de skilda illustrationerna ha vi däremot icke utsatt de resp. upphofsmännens namn eller signaturer.

Den intressanta uppgift vi nu förelägga hvarje läsare af detta vårt julnummer är att

med ledning af förteckningen å titelbladet för hvarje bidrag rätt angifva vederbörande författares och illustratörs namn.

Härvid är att märka, att ingen författare lämnat mer än ett bidrag till numret, och att hvarje bidrag har sin särskilda illustratör, som utfört samtliga till en och samma uppsats hörande illustrationer.

På andra sidan af vår anmälan, främst i numret, återfinnes en täflingsblankett, afsedd att ifyllas, urklippas och

före den 1 februari 1902

insändas till: Redaktionen af Idun, Stockholm, och komma endast de namnlistor, som nedskrifvits å nämnda blanketter, i betraktande vid prisfördelningen. Nederst i vänstra hörnet å kuvertet, hvori blanketten insändes, påtecknas orden: »Iduns julnummer-täfling».

Samtliga pristäflingsbref förvaras obrutna till täflingstidens utgång, hvarefter prisfördelning i närvaro af tillkallade vittnen verkställles.

Ett hundra pris från 500 till 12 kronors värde komma därvid att utdelas.

Härvid tillgår så, att sedan alla pristäflingsbrefven noga omblandats, det först påträffade rätta svaret erhåller första priset, det andra rätta svaret andra priset o.s.v. Genom detta tillvägagångssätt bli prisutsikterna för alla, som rätt löst uppgiften, fullt jämställda.

(Forts. å nästa sida.)

Nyttiga Julklappar

för

Barnen!

BARNKLÄDER i största urval hos

M. BENDIX,

16 Regeringsgatan. * 5 Sturegatan.

Slakteriaktiebolaget

Norrmalm

rekommenderar till Julen:

Goda sockersaltade Skinkor,
Extra Julkorf m. m.

Försäljningslokaler: —

Kungsgatan 10, Kungstensgatan 25,
Karlavägen 22, St. Badstugatan 68,
Karlbergsvägen 62.

J. G. MALMSJÖ

Kongl. Hofleverantör.

Pianofabrik. GÖTEBORG. Etablerad 1843.

Begagnade instrument tagas i utbyte.

21 första pris, bland hvilka Guldmedalj

Matmö 1896 och Stockholm 1897

"för utmärkta flyglar och pianinos"

ensam bland svenska pianofabriker.

Bekväma afbetalningsvilkor.

Talrika intyg från framstående musici och konstnärer.

VARIA

SVERIGES FRÄMSTA MÅNADSSKRIFT,

anmäler till prenumeration sin femte årgång, 1902.

Prenumeration, endast Kr. 6: 50 för år, emottages genom närmaste postkontor eller bokhandel.

Bland många nyheter för nästa år nämna vi En svensk originalföljetong af

JANE GERANDT-CLAINE,

den populära författarinnans första arbete från Indien.

VARIA är MODERN * AKTUELL * RIKT ILLUSTRERAD * ELEGANT UTSTYRD och innehåller alltid verkligt

intressanta bidrag af våra förnämligaste författare. En särdeles lämplig och förnuftig julgåfva är ett presentkort å VARIA för 1902; finnes i hvarje bokhandel.

Läs som prof December-Julhäftet å 65 öre.

Husqvarna köttkvarnar,

böra finnas i hvarje hushåll.

Husqvarna fotogénkök Beatrice

Säljas af Husqvarna Depoter och de flesta järnhandlare i Stockholm & landsorten.

Husqvarna taffelvågar

För Julen rekommendera vi vårt stora väl sorterade lager af

Siden, Klädnings-, Blus- o. Dräkttyger

i alla moderna väfnader

PROFVER sändas franko.

Wettergrens Manufakturaffär, Göteborg.

Fyrtornets Ansjovis i Ostronsås Fyrtornets finaste Delikatess-Ansjovis Radhes Hushålls-Ansjovis

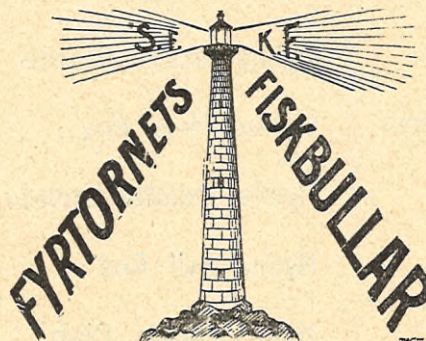
af superior kvalitet, tillverkade af finaste svensk råvara, rekommenderas på det bästa.

Dessutom:

Fyrtornets Hummerpastej
Fyrtornets inkokt Makrill
Fyrtornets rökt Sardiner samt öfriga

Fyrtornets konserver

af kött, fisk, legymer och soppor, allt af bästa kvalitet, och tillverkade under kontroll af Stadskemisten Dr J. E. Alén.

Högsta utmärkelse Guldmedalj i Gefle.

A.-B. Sveriges Förenade Konservfabriker i Göteborg.
Bolagets ombud i Stockholm: Nils Burman, Fredsgatan 19.

SALUBRIN

af Fil. Dr. P. Håkansson, Eslöf, tillverkning, patentradt giftfritt antisepticum, räknas såsom oumbärligt i hvarje hem där man försökt det.

Bästa medel mot **hudsjukdomar, härsjukdomar, yttre skador, såsom frost- och brännskador, sårnader**, äfven då de äro af **tuberkulös art, snufva, hosta** m. m. m. Beskrifning om Salubrins användning åtföljer hvarje flaska Salubrin. Se dessutom meddelandena i Eira af de mest framstående läkare m. fl. Allmänheten varnas mot efterapningar af fabrikkatet. Salubrin tillhandahålles i Parfym-, Speceri- och Färgaffärer. Partilager hos **GEIJER & C:o, Stockholm.**

ALLTID VÄLKOMMEN JULPRESENT

1 låda

Eau de Cologne

ASPINALLS EMALJFÄRG

som särskildt lämpar sig för målning af alla slags husgerådssaker äfvensom för velocipeder, finnes hos de flesta färghandlare samt i parti och minut hos

ADOLPH LEMONS AKTIEBOLAG

Mäster-Samuelsgatan 49, f. d. 45

OBS.! Att Aspinalls namn är utsatt å hvarje burk.

Husmödrar!

Kontant betalande ha den fördelen framför kreditköpande, att de kunna hos våra medlemmar, som räkna hundratals butiker i Stockholm, erhålla gröna rabattmärken på köpet. Därigenom kan enhver förskaffa sig gratis våra nyttiga och värdefulla varor, såsom **klädningstyger, lampor, bordsser-viser, 23 delar, nickelsaker, porslin, väggur, silfverur, bord, mattor, Dufvas matsilfver** till originalvärdet och hundratals andra artiklar. Ingen present är lämpligare än en bok med **1,000 rabattmärken**, (= c:a kr. 200, kontant inköp hos en eller flera medlemmar), som hvar och en då kan utvälja presenten i vår stora utställning, **Drottninggatan 53.**

VARU-RABATT AKTIEBOLAGET.

Hyllin & C:o Fabriks

Aktiebolag

Stockholm

Kongl. Hofleverantör

GULDMEDALJ 1897

GULDMEDALJ 1901

TVÅLAR

Hyllins Thea Ros

Hyllins Skogsviol

Hyllins Hyacinth

Hyllins Maréchal Niel

Hyllins Jockey Club

Hyllins Lanolin Crème

PARFYMER

Hyllins Ambre Royale

Hyllins Thea Ros

Hyllins Violette Ambrée

Hyllins Hvit Ros

Hyllins Jockey Club

Hyllins Ess-Bouquet

Iduns gissningställen.

(Forts. fr. föreg. sida.)

De hundra prisen äro följande:

Första priset:
Kronor 500.

Andra priset:
Kronor 300.

Tredje priset:
Kronor 100.

Fjärde priset:
Kronor 50.

Femte priset:
Kronor 50.

Sjätte till och med **hundra priset: en reproduktion i färgtryck af Carl Larssons förtjusande tafla »Titt-ut» till ett konsthandelspris af kronor 12.**

Alla känna ju till den förtjusande serie akvareller från Carl Larssons Dalahem, som nu utgör ett af de populäraste numren i vårt Nationalmuseum. Som en fortsättning af denna serie kan man betrakta den intagande akvarellen »Titt-ut», som Iduns redaktion nu lyckats förvärfva och som under konstnärens eget öfverinseende å vår litografiska anstalt reproduceras i 17 färger i originalets storlek 55 x 38 centimeter. Det är denna fullt konstnärliga färgtrycksreproduktion — en sann prydnad för hvarje svenskt hem! — som utgör sjätte till och med hundra prisen i ofvannämnda pristäffning.

Stockholm i december 1901.

Iduns Redaktion.

Förfärla ej Forshaga Linoleum med utländska och underhålliga

KORKMATTOR.

Forshaga Linoleummattor.

Använd aldrig mattor, hvilka samla damm och sjukdomsfrön, utan köp

PRISBELÖNTA ☆ BERÖMDA FÖR HERRAR OCH DAMER

HALDA FICKUR

I GULD- OCH SILFVERBOETTER BILLIGARE ÄN UTLÄNDSKA UR

TELUR (Telefonur). Pris 12 kr.

HALDA SKRIFMASKINER — modell 1901 —

äro förstklassiga, gjorda af svenskt stål och försedda med nyaste uppfinningar. Kunna med lätthet skötas af unga damer. Pris 400—430 kr.

Nederlag i Stockholm, Vasag. 8. Jul. Slöörs redskapshandel. Upplysningar och prislistor från

HALDA FICKURFABRIK, SVÄNGSTA.

FOTOGRAFIAPPARATER.

De så allmänt omtyckta Handkamerorna för 6 plåtar, 6 x 9, äro åter inkomna. Pris kr. 6. Priskurant jämte fullständig beskrifning erhålles från

Stockholms Fotografiska Magasin, Drottninggatan 32, Stockholm, N.

P. G. BJURSTRÖM.

51 Drottninggatan. STOCKHOLM. Drottninggatan 51.

Största lager af

LAMPOR, Glas, Porslin, Nickel, Nysilfver, Galanteriartiklar

Allt till lägsta priser.

Ärade husmödrar!

På grund af den storartade framgång vår affär haft i 45 Grefgatan, hörnet af Linnégatan, Allm. Tel. 7754 Rikst. 6559, hafva vi upprättat två nya affärer för specierier och viktualier, 39 Rådmanngatan, hörnet af Luntmakargatan, Allm. Tel. 5483, Rikst. 6559 och 73 Götgatan, hörnet af Skänegatan, Allm. Tel. 1522, Rikst. 6559, som arbeta på samma reella sätt och efter samma principer som den gamla affären, nämligen:

Billiga priser! Endast prima varor! Kontant försäljning! Vid benägna telefonordres hemsändas varorna genast. Rabattmärken medskickas. Vid jämförelse komma Ni snart att öfvertyga Eder om, att Ni verkligen hafva fördel af att handla hos oss.

Vördsammast SPECERI- & VIKTUALIE AKTIEBOLAGET. OBS.! Rabattmärken lämnas utan begäran på alla varor vid kontant köp.

Sveriges mest spridda tidning

är

AFTONBLADET

Hela upplagan 160,000 exemplar.

Följaktligen en

utmärkt annonstidning.

Den dagliga morgontidningen

DAGEN

Stockholms trefligaste tidning.

Vaken, påpasslig.

Snabbt och väl underrättad.

Prisbillig.

En af Sveriges mest spridda dagliga tidningar, läst af hög och låg.

Samtliga prenumeranter på AFTONBLADET och DAGEN för 1902 eller någon del af året ega att för 50 öre köpa en stor, präktig VÄGGKARTA öfver Skandinavien och Finland, hvilken i bokhandeln kostar 5 kronor.

AKTIEBOLAGET TH. WINBORG & Co.

STOCKHOLM.
Kongl. Hofleverantör.

Winborgs

ÄTTIKA, SENAP, SÄSER, JÄSTPULVER,
MALDA KRYDDOR,
KAFFETILLSATS med INTUBI,
TRYFFERAD LEFVERPASTEJ m. m.

Försäljas hos Hrr Specerihandlare.

VÄFNADER till UTSTYRSLAR

DUKTYGER, HANDDUKAR, LÄRFTER, NÄSDUKAR, BOMULLS-
VAROR af IN- och UTLÄNDSKA PRISBELÖNTA tillverkningar
billigast och bäst i

Georg Levy's Linnemagasin, Drottninggatan 53,
Stockholm.
Allm. Telefon 44 50.

DEN FRISKA, fullt naturliga smörsmak och smörarom, som
utmärker

Gräddmargarin, har gjort varan till den populäraste i Sverige.
Guldmedalj i Gefle 1901.

HERM. MEETHS
STOCKHOLM.

Största lager af
SYBEHÖR,
Fodervaror och
Garneringsartiklar
för Damsömnad.

Order från landsorten upp-
gående till 20 kr.
exp. franko mot
efterkräf.

Guldmedalj
för goda
Orglar, Flyglar,
Pianon,

har vid Gefle Industri-
utställning tillerkänts **ÖSTLIND & ALMQUIST,**
Arvika, hvilka förut erhållit högsta erkännande
af tusentals köpare och mera framstående musici
samt tilldelats 20 första pris.

Fabriken är i sitt slag den största i Norden.
Bekväma betalningsvillkor. Mångårig garanti.

Lager och filialexpeditioner:
Stockholm, Göteborg, Malmö,
Vasagatan 50. Vestra Hamng. 18. Baltzarg. 10.

För damer!
Bästa skydd mot köld och värme

är:
Bengers'
enda äkta

Förordade af
Dr Frith. Nansen,
Se »På skidor genom
Grönland» (sid. 36).

Normal-Underkläder.

Gösta Vidinghoff,
19 Drottninggatan 19. (G. 111053)

ESKILSTUNA- MAGASINET

Största lager af etsade stålarbeten.
Skrifbordsgarnityr. Pennknivar.
Saxar. Bordsknivar. Kaffeserviser
af nickel m. m. Allt till fabrikspris.
1 Malmtorgsgatan 1.

Nyttiga Julpresenter

bäst och billigast hos
AKTIEBOLAGET
BRISING & FAGERSTRÖM
f. d. G. Johanson, Kosta Glasmagasin
24 Regeringsgatan 24

BOJ till Portierer och Gardiner

4 kronor pr meter.
E. W. Forsberg & Co.,
19 Vesterlånggatan 19.
STOCKHOLM.

3 Guldmedaljer. 1:a patenterade
Stiekmaskiner
samt
Ankarsmaskiner.

Broschyr gratis. Åberopa
denna tidning vid förfråg-
ningar.

Aktieb. Per Perssons Väf- & Stiekmaskin,
Drottninggatan 21 B, Stockholm.

C. A. Lindgren & Co

utmärkta
Arraks Punsch Medaille d'or
REKOMMENDERAS.

DRYGT!

Angrostadt
Grafström & Co
Kaffe.

Om Eder specerist ej för vårt
kaffe, så meddela oss, då kaffet
sändes direkt från fabriken.

BILLIGT!

UTSÖKT RÅVARA! YPPERLIGT ROSTADTI!

PORTER
AKTIEBOLAGET
D. CARNEGIE & Co
GÖTEBORG
WARUMÄRKE

rekommenderas.

Litografiska Aktiebolagets i Norrköping
KARTONG-FABRIK,
Grundlagdt 1858

försedd med de nyaste arbetsmaskiner, rekommenderar sina tillverkningar
af alla slags **ASK- och KARTONGARBETEN** för Parfymerier, Kondito-
rier, Apotek och Juvelerare samt för Stearinljus-, Tväl-, Socker- m. fl.
fabriker. Fabriken drifves medelst elektrisk kraftöfverföring.

Våra tillverkningar prisbelönta vid alla utställningar, i hvilka vi deltagit.
Guldmedalj i Stockholm 1897.

Tragravyren utförd vid Litografiska Aktiebolaget i Norrköping, som äfven utför beställningar å liknande arbeten.
Afdelningskontor: STOCKHOLM, Drottninggatan 21. GÖTEBORG. MALMÖ. SUNDSVALL.

LACAVEY & Co
CADIZ
VIN-NEDERLAG
STOCKHOLM.

Kommisionslager af Champagne, Bordeaux,
Bourgogne och Rhenska viner.

Allm. telefon. Riks telefon.

Marknadens finaste Margarin
är ovilkorligen
Agra Mejeri-Margarin
som är tillsatt med finaste Mejerismör.

1902
Stockholms Dagblad
Hufvudredaktör: W. Walldén.

Rikaaste urval af
nyttig och underhållande läsning

- Värderika artiklar och korrespondenser.
- Literatur-, konst- och teaterrecensioner.
- Börs-, handels- och sjöfartsafdelningar.
- Kulturella uppsatser.
- Snabbaste nyheter.
- Annonsorgan för alla.

Som verksamt lösande, välsmakande medel vid hosta, heshet och katarrer rekommenderas Florents franska lakrits-pastiller.

Pâte Vanillee (lätt vaniljsmak och finaste bröstgummi) 40 öre
Pâte à la violette (finaste lakrits, aromatisk smak) 35 »
Pâte à l'anis } Anis är särdeles lösande och välgörande } 35 »
Pastilles à l'anis } de vid katarrer } 30 »
Pastilles à la menthe (pepparmynt, allmännaast omtyckta) 30 »
hos alla välförsedda handl. o apotekare.
Eneam agent S. J. NORMAN, Stockholm.
Endast äkta med märke:
(G 111017) **Régisse Florent.**

Omtyckta af alla dokare

Johan Ericsson & Co.
Koppar- & Bleckslageri
44 Malmekilnads-gatan 44
STOCKHOLM
Riks 25 46
53 77 Allm. Telefon

Försäkrings-Aktiebolaget

Tre Kronor
Vasagatan 10, Stockholm.

lämnar garanti för redbar redovisning af
kassörer och förvaltare. Tjänstökande
erhålla löfte om garanti att bifogas
ansökan. (G. 110206)

S. Gunnelli Annonsbyrå, Stockholm, Drottninggatan 2. Filialer i Göteborg och Malmö.

Nutidens
förmämsta antiseptiska toalettmedel

STOMATOL

Vetenskapligt bevisadt det enda existerande verkligt tillförlitliga medlet för tändernas bevarande och munnens vård.

Undersökt och vitsordadt af in- och utlandets förmämsta bakteriologer . . . . .
Rekommenderas af Herrar Läkare och Tandläkare . . . . . Tillverkas under kontroll af Dr EDV. SELANDER, Docent i Bakteriologi vid Kongl. Karolinska Institutet i Stockholm.

STOMATOL-LANOLIN-CRÈME
STOMATOL-TANDPASTA
STOMATOL-TANDPULVER
STOMATOL-TVÅL

De bästa medel för Tändernas, munnens och hudens rationella vård.

Till salu å alla apotek i riket samt hos Herrar PARFYM o. SPECERIHANDLARE.

**STOMATOL-FABRIKEN,
STOCKHOLM.**

Hans Maj:t Konungens
Hofleverantör.

OUMBÄRLIG I HVARJE HEM

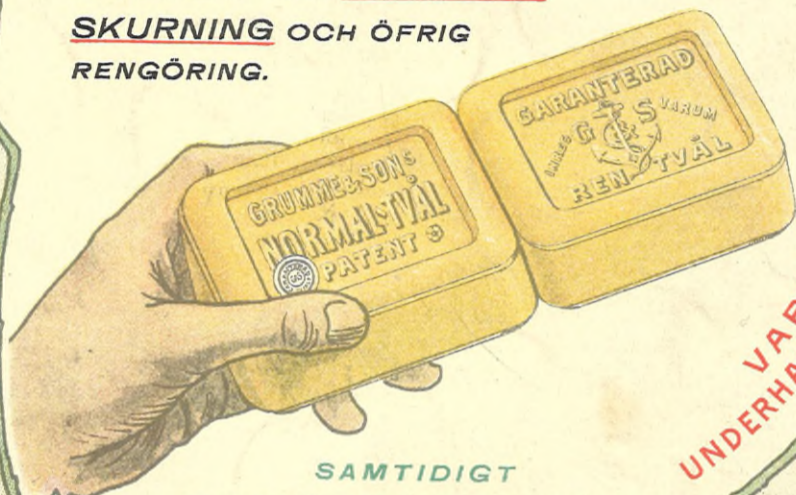
till tvätt af ———

**YLLE. LINNE. SIDEN. GARDINER OCH
SPETSAR SAMT KULÖRTA SAKER M. M.**

ÅFVEN SOM TILL DISKNING.

SKURNING OCH ÖFRIG

RENGÖRING.

SAMTIDIGT
ANGENÄM OCH SPARSAM
HANDTVÅL.

VARNAS FÖR
UNDERHÅLTTIGA EFTERAPNINGAR

Herr Axel Lennstrand,
Gefle.

Min lille son Edgar, som alltsedan han var sju veckor gammal blifvit uppfödd med »Mellins Food», befinner sig däraf synnerligen väl. Han var, då fotografien togs, 10 månader och vägde då öfver 10 kilo. Ett godt resultat!

Torvald Nyström,
Red. af Varia.

MELLINS FOOD

bästa och kraftigaste närings-
medel för barn och sjuka.

MELLINS FOOD är analyseradt af Professorn vid Karolinska Institutet i Stockholm Grefve K. A. H. Mörner, hvilken om preparatet lämnar de bästa vitsord. »Mellins Food» är använt af bland andra det Engelska Konungahuset, samt Kejsarinnan af Tyskland, hvilken senare om preparatet lämnat ett erkännande intyg.

Prof af **MELLINS FOOD** sändes gratis och franco på begäran från **MELLINS FOOD DEPOT, Axel Lennstrand, Gefle.** **MELLINS FOOD** finnes på apoteken samt hos alla välfournerade specerihandlare.

GULDMEALJ

vid Världsutställningen i Paris
1900

GULDMEALJER:

STOCKHOLM 1897 · · PARIS 1900
GEFLE 1901

A. B. MAX SACHS

STOCKHOLM

PRIMA MÖBLER ☆ ☆ ☆ ☆ ☆
☆ ☆ ☆ ☆ ☆ **TILL LÅGA PRISER**

SÅSOM

Komplett matsalsmöbel . . . . . för 400 kr.
» salongsmöbel . . . . . » 650 »
» sängkammarmöbel . . . » 600 »
» herrumsmöbel . . . . . » 650 »

Förfrågningar besvaras omgående.